

M. LIEPOS 15 D., TREČIADIENIS

PIRMININKAVO: J. BUZEK

Pirmininkas

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 9:05)

2. Bendru sprendimu priimtų teisės aktų pasirašymas (žr. Protokolą)

*
* *

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, vakar Lietuvos parlamentas balsavo ir priėmė įstatymą dėl homoseksualumo ir biseksualumo propagavimo. Lietuvos prezidentas jau buvo atsisakęs pasirašyti šį įstatymą. Jis buvo grąžintas parlamentui. Šis įstatymas tiesiogiai prieštarauja Europos Sąjungos pagrindinių žmogaus teisių chartijai ir Lisabonos sutarties 6(1) straipsniui.

Raginu jus, gerb. pirmininke, šio Parlamento vardu užprotestuoti šį įstatymą dėl europietišκών vertybių, įdiegtų Pagrindinių teisių chartijoje ir įtvirtintų Lisabonos sutartyje, draudžiančių seksualinės orientacijos diskriminavimą, o šis įstatymas diskriminuoja seksualines mažumas.

Šio Parlamento vardu raginu jus parašyti Lietuvos parlamentui ir pabrėžti, kad šis įstatymas prieštarauja bendrai Europos idėjai.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Ačiū. Toliau darbotvarkėje darbų programos pristatymas.

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, ar galite atsakyti, ar ketiname veikti, ar ne? Kreipiausi į jus prašydamas ką nors daryti. Turėtumėte man atsakyti, ar ketinate tai padaryti, ar ne. Štai ko aš jūsų klausiau.

Pirmininkas. – Išsiaiškinsiu, ką priėmė Lietuvos parlamentas, ir tuomet nuspręsiu, ką daryti. Susisieksiu su jumis dėl šio klausimo.

3. Darbotvarkė (žr. Protokolą)

4. Europos Vadovų Tarybos susitikimo rezultatai (2009 6 18-19) – Čekijos pirmininkavimo veiklos pusmetis (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas punktas – diskusija:

- Europos Tarybos pranešimas ir Komisijos pareiškimas dėl Europos Tarybos veiklos rezultatų. (2009 6 18-19)

- baigiančios pirmininkavimą Tarybai pareiškimas apie Čekijos pirmininkavimo laikotarpį.

Norėčiau pasinaudoti proga ir pasveikinti Čekijos Respublikos ministrą pirmininką Janą Fischerį. Taip pat norėčiau šiltai pasveikinti Europos Komisijos pirmininką Jose Manuelį Barroso.

Priešais mus baigiančios kadenciją Tarybai pirmininkavusios valstybės pareiškimą apie Čekijos pirmininkavimo laikotarpį. Leiskite tarti keletą žodžių šiuo klausimu. Vakare buvo prisaikdinta septintoji Europos Parlamento kadencija. Jūs man patikėjote darbą, atsakomybę ir didžiulę privilegiją bei garbę pirmininkauti Europos Parlamente ateinančius dvejus su puse metų. Šiandien, antrąją dieną, norėčiau padėkoti jums visiems už pasitikėjimą, kurį man parodėte. Darysiu viską, kad įrodyčiau, jog jūsų sprendimas buvo teisingas.

Pirmąjį 2009-ųjų pusmetį pirmininkavimas antrą kartą atiteko valstybei iš tos grupės šalių, kurios vos prieš penkerius metus prisijungė prie Europos Sąjungos. Tai, neabejotinai, suteikia galimybę tapti vis vieningesniais ir artimesniais. Suvokiame, kad tai buvo sunkus pirmininkavimo periodas dėl krizės ir dėl energijos problemų. Be to, buvo Gazos krizė. Taip pat vyko Europos Parlamento rinkimai. Kaip jau žinote, rinkimų į Europos Parlamentą metu, pirmininkaujanti valstybė, Parlamentas ir Europos Komisija bendrauja mažiau. Šiandien norime išklausti, kokie pastarieji šeši mėnesiai pasirodė kadenciją baigiančiai Čekijai, ir kokias išvadas bei principinius komentarus ji gali išdėstyti, ką turėtume daryti artimiausioje ateityje.

Taigi norėčiau paprašyti Čekijos ministro pirmininko pasisakyti ir pristatyti pirmininkavusios valstybės nuomonę apie pastarąjį pusmetį bei tai, kas turėtų įvykti artimiausioje ateityje.

Jan Fischer, *einantis Tarybos pirmininko pareigas*. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, man didelė garbė pasveikinti jus su naujos penkerių metų kadencijos pradžia. Čekijos pirmininkavimas baigėsi, o naujasis Europos Parlamentas tik pradeda savo darbą. Norėčiau, pasinaudodamas proga, pasveikinti jus laimėjus rinkimus ir su tuo, kad jums jūsų šalių rinkėjai patikėjo teisę atstovauti jiems šioje svarbioje Europos institucijoje. Sveikinu Jerzy Buzeką, tapusį Europos Parlamento pirmininku, taip pat ir visus pirmininko pavaduotojus, išrinktus vakar, linkiu jums kuo didžiausios sėkmės jūsų svarbiame darbe bei įgyvendinant visas idėjas, su kuriomis pradėsite savo darbą Europos Parlamente.

Čekijos Respublika pateikia ataskaitą apie šešis mėnesius trukusį vadovavimą Europos Tarybai kitam Parlamentui, ne tam, kuris dirbo, kai šalis pradėjo pirmininkauti. Tai nieko nekeičia, kalbant apie mūsų pačių veiklos įvertinimą. Atvirkščiai, man tai atrodo kaip Europos politikos tęstinumo įrodymas. Sprendžiant visuotinės ekonomikos krizės problemas ir energijos bei energetikos politikos klausimus, naujoji pirmininkė Švedija tęs mūsų pradėtą darbą, sprendžiant dvi pagrindines užduotis. Pirmasis pusmetis išliks Europos Sąjungos istorijoje kaip išbandymų, kylančių dėl sudėtingos ekonominės ir politinės situacijos, periodas. Mes nujautėme kai kuriuos išbandymus, ypač besitęsiančią ir jau įsisiautėjusią ekonominę krizę bei būtinybę užbaigti ES institucijų reformą. Kiti išbandymai buvo netikėti, o kai kurie visiškai netikėti, tokie kaip konfliktas Gazoje ir krizė dėl Rusijos dujų tiekimo, kilusi pačioje Čekijos pirmininkavimo pradžioje. Tuomet kilo ir išbandymas mūsų pačių sugebėjimui pirmininkauti, žinoma, dėl vidaus politinių įvykių, kurie lėmė tai, kad Čekijoje buvo pakeista Vyriausybė praėjus dviems trečdaliams pirmininkavimo kadencijos. Skirtingai nei daugelis, aš nematau, kad politinė krizė Čekijoje pakenkė ES kaip visumai, nors sutinku, kad vyriausybės žlugimas buvo netinkamas. Nepaisant to, tvirtai tikiu, kad mums pavyko nedvejojant susitvarkyti su pirmininkavimo darbais ir per visus šešis mėnesius sugebėjome įgyvendinti savo prioritetus – planuotas užduotis, kilusias iš ES darbotvarkės, bei susitvarkyti su neplanuotomis problemomis, visiškai atsiduodant šiam įsipareigojimui. Tai pavyko ir dėl to, kad Čekijos specialistų komanda dirbo atsidavusi, ištikimai ir šimtu procentų profesionaliai. Prie to taip pat prisidėjo ir faktas, kad Komisija parėmė pirmininkaujančią Čekiją po vyriausybės pasikeitimo. Asmeniškai man Komisijos pirmininko Jose Manuelio Barroso parama buvo itin svarbi. Be to, sulaukiau paramos tuo metu, jei leisite įterpti asmeninį pasisakymą, iš įvairių valstybių narių atstovų. Tuo metu tai buvo milžiniška pagalba tiek Čekijos vyriausybei, tiek asmeniškai man.

Norėčiau pabrėžti, kad neketinu įsitraukti į jokiais filosofines ar politines analizes. Nenoriu lyginti didelių ir mažų, senų ir naujų valstybių ar politinių ir biurokratinių vyriausybių Tarybai pirmininkaujančioje valstybėje pliusų ir minusų. Tai paliksiu kitiems, o likusiems pasakysiu, kad padori ir nešališkai analizė reikalauja tam tikro atstumo ir atsiribojimo nuo emocijų bei trumpalaikių interesų. Nuo šiol vengsiu didelių žodžių ir patoso. Norėčiau sutelkti dėmesį į grynus faktus, kur reikalinga, paremtus statistika, nes statistika yra mano gyvenimo profesija ir galbūt netgi mano aistra, ir į tai, ką Tomášas Garrigue Masarykas, pirmasis Čekoslovakijos prezidentas, vadino mažomis kasdieninėmis užduotimis. Kaip žinote, Čekija savo tikslus išreiškė kaip „Tris E“: ekonomika, energijos politika ir ES vaidmuo pasaulyje. Aplinkybės, manau, pademonstravo aiškiai, kad tai buvo itin aktualios ir svarbios temos, o jų svarba neapsiriboja vien tik pirmuoju 2009-ųjų metų pusmečiu. Tai sritys, kurios ir toliau reikalaus visų mūsų bendrų pastangų ateityje tam, kad Sąjunga išlaikytų savo pozicijas net ir nestabilumo laikais bei būtų naudinga savo piliečiams – tai pagrindinė jos egzistavimo priežastis. Šie prioritetai yra ir integracijos idėjos išbandymas, atskleidžiantis, kiek ištikimi esame toms vertybėms, kurios egzistavo Bendrijos pradžioje, ir kurios apibūdina Europą kaip bendrą laisvės, saugumo ir klestėjimo erdvę. Mes pasirinkome šūkį „Europa be sienų“ tam, kad simboliškai pažymėtume šias pastangas. Ekonominė krizė patikrino, kiek ištikimi esame šiai integracijos idėjai, taip tik padidindama Čekijos pirmininkavimo šūkio svarbą. Daugelio pastarojo pusmečio diskusijų rezultatas ir Europos Tarybos posėdžių išvados rodo, kad dvidešimt septynios valstybės narės išlaikė šį testą. Pirmininkaujant Čekijai nusigręžėme nuo protekcionizmo ir sutarėme dėl bendros ir koordinuotos krizės padarinių sprendimo taktikos tiek ES viduje, tiek tarptautinėje arenoje.

Tokiu pat būdu mums pavyko įgyvendinti užduotį, nors daugeliui atrodė, kad mes jos įvykdyti nesugebėsime – institucinės reformos poreikį. Pati Čekijos Respublika sėkmingai ratifikavo Lisabonos sutartį abiejuose parlamento rūmuose. Tai buvo aiški ir įtikinama politinės valios išraiška, ji atvėrė galimybę tikinamam sprendimui dėl Airijos klausimo. Tvirtai tikiu, kad, atsižvelgiant į birželio Europos Taryboje priimtas garantijas, egzistuoja didelė galimybė, kad Airija taip pat užbaigs ratifikacijos procesą, kad Lisabonos sutartis galėtų įsigalioti jau iki 2009-ųjų pabaigos. Čekijos pirmininkavimo metu ėmėmės užduoties, susijusios su rinkimais į naują Europos Parlamentą, o tiksliau, įtvirtinant Komisijos paskyrimo procesą kitam politiniam periodui 2009–2014 metams. Birželio mėnesio Europos Taryboje buvo pasiektas aiškus politinis susitarimas dėl Jose Manuelio Barroso kandidatūros tapti naujos Komisijos pirmininku. Įgaliojimas pirmininkavusiai Čekijai, kaip ir pirmininkausiančiai Švedijai, vesti derybas su Europos Parlamentu, sukuria išankstines sąlygas išsaugoti institucinį tęstinumą. Apskritai, pirmininkaudama Čekija sugebėjo pasiekti daug konkrečių rezultatų ar matomą progresą visose trijose prioritetinėse srityse. Įstatymų leidybos srityje derybos dėl daugiau nei 80 konkrečių nutarimų buvo baigtos su sėkmingais sprendimais, nes buvo bendradarbiaujama su valstybėmis narėmis ir ES institucijomis, ypač su Europos Parlamentu. Ne įstatymų leidybos srityse taip pat buvo pasiekta pastebima sėkmė, įskaitant tvarkymąsi su ekonomine ir užsienio politikos krizėmis, Europos Taryboje patvirtinant veiklos kryptį, kurią nustatė Komisija. Parama Komisijos planams, už kurią buvo nubalsuota, turėtų vesti konkrečių įstatyminių pasiūlymų, kurie būtų parengti ir patvirtinti šių metų rudenį, link.

Kalbant apie individualius poreikius, svarbiausia užduotis ekonomikoje buvo susidoroti su visuotinės krizės poveikiu ir toliau tęsti Europos ekonominio atsigavimo plano įgyvendinimą, o tai yra vienas iš pagrindinių priemonių atkuriant ekonominį klestėjimą. Mes taip pat išlaikėme patikrinimą, kai buvo kalbama apie priimtas bankininkystės sektoriaus stabilizavimo priemones. Mūsų patvirtintos priemonės yra efektyvios, garantijomis valstybės narės suteikia bankams potencialią paramą, kurios vertė siekia daugiau nei 30 proc. Europos Sąjungos BVP. Pasiektas kompromisas dėl penkių milijardų eurų paketo energetikos ir interneto sričių paramai bei dėl priemonių, skirtų patikrinti bendrą žemės ūkio politiką, pasiuntė teigiamą žinią iš pavasario Europos Tarybos posėdžio. Susitarimas dėl to, kiek valstybės narės turėtų prisidėti prie 75 milijardų eurų vertės paskolos Tarptautiniam valiutos fondui, skirtos paskatinti jo veiklą, buvo itin reikšmingas kovojant su visuotine ekonomine krize. Pirmininkaujant Čekijai, ES, tvirtai remiama Europos Komisijos, prisidėjo prie puikaus pasiruošimo G20 susitikimui Londone, kuriame buvo pasiektas susitarimas dėl TVF resursų papildymo ir dėl resursų, išmokėtų per kitas tarptautines institucijas, skirtų kovoti su visuotinės ekonominės recesijos padariniais. ES taip pat išsikovojo tvirtas pozicijas susitikimo metu dėl bendrų išvadų, pasiektų pavasarį Europos Taryboje. Tokiu būdu ji patvirtino savo ambicijas tapti tvirta tarptautine žaideja. Kaip minėjau anksčiau, į visas priemones, skirtas kovoti su krize, priimtas pirmininkaujant Čekijai, reikia žvelgti bendro ir nenuginčijamo protekcionizmo atmetimo fone.

Įstatyminių veiksmų srityje Čekijai pavyko pasiekti susitarimą dėl atkūrimo plane numatomų galimybių taikyti sumažintą PVM intensyviai dirbančioms ir vietinę rinką aprūpinančioms paslaugų įmonėms. Šis susitarimas prisideda prie indėlio į darbo vietų išlaikymą labiausiai pažeidžiamuose ekonomikos sektoriuose ir turėtų ypač padėti mažoms bei vidutinio dydžio įmonėms. Finansinės rinkos reguliavimo pokyčiai ir rinkos priežiūra parodo pastangas kovoti su dabartine finansine ir ekonomine krize. Čekijos pirmininkavimo metu buvo pasiekta didžiulė pažanga atkuriant pasitikėjimą. Mums pavyko užbaigti derybas dėl visų svarbiausių įstatyminių pasiūlymų, kuriuos Čekija buvo įvardijusi kaip savo tikslus. Pagrindinis jų buvo Mokumo II direktyva, reglamentuojanti draudimo ir kitose srityse. Svarbiomis diskusijomis dėl finansinių rinkų reglamentavimo ir priežiūros buvo pasiekti reformų lygio susitarimai, užtikrinsiantys stabilumą valstybės narės lygmeniu bei individualios finansinės institucijos ir jos taisyklių lygmeniu. Birželio mėnesį Europos Taryba patvirtino Komisijos pateiktą kryptį. Parama, išreikšta Komisijos planams, turėtų garantuoti konkrečių įstatyminių pasiūlymų pateikimą tvirtinti šių metų rudenį.

Energijos politika, antrasis Čekijos pirmininkavimo prioritetas, buvo išbandyta pirmosiomis pirmininkavimo dienomis. Tuo pat metu mes pamatėme, kad ne visuomet protinga imtis spręsti energetikos problemų *ad hoc* pagrindu, nes krizė kyla kas pusmetį ar panašiai. Turėtume imtis sisteminių priemonių, kad ES galėtų jaustis saugiai ir lanksčiai, kai kalbame apie energijos išteklius. Pirmininkaujant Čekijai ėmėmės žingsnių paskatinti energijos saugumą, sutelkdami dėmesį veiklai, kuri sustiprintų energijos šaltinių įvairiapusiškumą ir išteklių kelius per vadinamąjį pietinį koridorį. Energijos efektyvumo parama susidarė iš naujai peržiūrėtų reglamentų, nes Europos regioninio vystymosi fondas taip pat prisideda prie energijos saugumo. Jis leidžia daugiau investuoti į energijos efektyvumą, atsinaujinančios energijos naudojimą gyvenamuosiuose namuose. Tai užtikrina sąsajas su Švedijos pirmininkavimu, kuris energijos efektyvumą laiko vienu iš savo prioritetų. Tęstinumas, kurio reikia visos ES darbui, vėl matomas čia. Galiausiai, tačiau tai nereiškia mažiausiai, kovo ir birželio mėnesių Europos Tarybos susitikimuose buvo patvirtinta, kad neprotinga būtų pamiršti mūsų ambicingus tikslus, skirtus šiltnamio efektui sumažinti ir išmetamų dujų poveikiui ar finansuoti sušvelninimo

ir pritaikymo priemonės besivystančiame pasaulyje. Tuo pat metu mes apibrėžėme tikslus prioritetus ir tikslus, kuriuos turime įgyvendinti iki JT klimato kaitos konferencijos Kopenhagoje šį gruodį tam, kad ES apgintų savo pozicijas kaip lyderė kovoje su klimato kaita.

Trečiasis Čekijos pirmininkavimo prioritetas, ar trečioji E buvo susijusi su ES vaidmeniu pasaulyje ir įvykiais, kurie aiškiai parodė, kiek svarbu yra ES vystyti ir taikyti bendrą užsienio politiką. Pirmininkaujant Čekijai to įrodymų buvo pakankamai. Tuo metu, kai ES pavyko išspręsti dujų krizę, antroji krizė, prasidėjusi metų pradžioje Gazoje, dar kartą įrodė, kad, jei ES išties nori tapti pasauline veikėja, ji turi išmokti kalbėti vienbalsiai. Abi šios krizės kilo vieno pirmininkavimo metu, ir tai parodo, jog tai, kas vienu ar kitu metu vadovauja ES, nėra taip svarbu, kiek svarbi yra visų 27 valstybių narių vienybė. Pirmininkaujant Čekijai, pavyko įgyvendinti Rytinės partnerystės projektą, kuris yra kaimyninės politikos tęsinys, šiuo atveju nukreiptas į rytus. Pagrindinis užsienio politikos prioritetas buvo tęsti ES plėtros procesą. Tai labiausiai buvo svarbu Vakarų Balkanų šalims. Atsižvelgiant į situaciją regione, pirmininkaujanti valstybė turėjo mažai erdvės veikti. Vis dėlto, nepaisant laikinai sustabdytų derybų su Kroatija, buvo pasiekta pažanga, kalbant apie vizų sušvelninimo politiką. Pristaciau trumpą ir konkrečią Čekijos pirmininkavimo tikslų ir to, kaip pavyko juos įgyvendinti, santrauką. Detalesnė informacija, žinoma, yra prieinama, ir esu pasirengęs atsakyti į jūsų klausimus bei komentarus.

José Manuel Barroso, Komisijos pirmininkas. – (FR) Gerb. pirmininke, minstre pirmininke, ponios ir ponai, pirmasis plenarinis naujai išrinkto Europos Parlamento posėdis yra unikalus politinis momentas. Jis žymi kadencijos, kurios sprendimai veiks šimtų milijonų Europos piliečių kasdieninius gyvenimus ir viso žemyno likimą, pradžią.

Norėčiau nuoširdžiai pasveikinti visus Parlamento narius, kurie ką tik buvo išrinkti. Jūsų buvimas šiuose rūmuose yra didžiausias tarpnacionalinės demokratijos, kokia kada nors egzistavo pasaulyje, veikimo rezultatas. Linkiu visokeriopos sėkmės jūsų kadencijos metu.

Iššūkiai, su kuriais Europa susidūrė ir dar tik susidurs per artimiausius keletą metų, yra milžiniški. Šiuo metu vis dar veikia finansinė ir ekonominė krizė, kuri reikalauja mūsų tęsti nuoseklius ir koordinuotus veiksmus, kuriuos jau pradėjome. Ši krizė turi ir socialinę kainą, kuri yra mūsų didžiausias prioritetas. Taip pat tęsiasi kova su klimato kaita ir perėjimas prie žalios ir ilgalaikės ekonomikos, rodančios politinę kryptį, kuria turime eiti.

Visi šie iššūkiai tapo Čekijos pirmininkavimo, kuris ką tik baigėsi, išskirtiniu bruožu. Norėčiau pasveikinti ministrą pirmininką J. Fischerį ir jo pirmtaką Mireką Topolaneką, pasiekusius rezultatų šiuo ypač sunkiu metu. Dėkoju jiems ir jų komandoms už nuostatų bendradarbiavimą, nepaisant kai kurių vidinių politinių sunkumų.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į politinę Čekijos pirmininkavimo reikšmę. Pirmą kartą šalis, kuri tik prieš keletą metų dar buvo Varšuvos pakto narė, buvo atsakinga už mūsų laisvos ir vieningos Europos projektą. Tai labai svarbus faktas, kuris parodo, kokio lygio progresą pasiekėme savo Europoje.

Pirmininkaujant Čekijai buvo pasiekta išpūdingų rezultatų: bendro susitarimo būdu buvo priimti 54 nutarimai. Norėčiau paminėti atskirai susitarimą dėl plataus pobūdžio priemonių, kuriomis būtų reguliuojamos finansinės rinkos ir dėl penkių milijardų eurų Europos atsigavimo planui, o jūs visi puikiai žinote, kaip sunkiai mes, Komisija ir Parlamentas, turėjome kovoti, kad to pasiektume. Taip pat paminėčiau Globalizacijos pritaikymo fondo peržiūrėjimą. Sveikintinas yra ir vidaus energijos rinkos bei tarptautinio transporto rinkos vystymasis.

Visose šiose srityse buvo pateikiami ambicingi Komisijos siūlymai, kuriuos rėmė šis Parlamentas. Sveikinu vieningą paramą Komisijos siūlytai finansinių rinkų priežiūros schemai, išreikštą paskutinės Europos Tarybos posėdžio metu. Pasiekėme svarbaus konsensuso, kurio niekas negalėjo nė tikėtis prieš keletą mėnesių, kai surinkau aukšto lygio ekspertų grupę, vadovaujamą Jaques'o Larosiere'o. Tai leis mus plačiai vykdyti tarptautinės finansinės sistemos reformą. Dar daugiau, būtent tokios pat nuotaikos vedami dalyvavome G20 susitikime Londone ir pasiekėme kai kurių labai svarbių sprendimų priėmimo.

Be įstatyminių darbų, Čekijos pirmininkavimas taip pat pasižymėjo tuo, kad sugebėjo atremti kai kuriuos politinės prigimties iššūkius, dalis jų buvo itin jautrūs, tačiau tuo pat metu ir itin svarbūs. Turėjome spręsti dujų problemą, kilusią tarp Ukrainos ir Rusijos, kuri dar kartą pabrėžė Europos poreikį stiprinti savo energetinį saugumą. Per pastaruosius šešis mėnesius pasiekėme didelį progresą, pavyzdžiui, stiprinant Baltijos vidinio susisiekimo planą.

Užvakar dalyvavau Turkijos ir keturių valstybių narių – Austrijos, Vengrijos, Bulgarijos ir Rumunijos – „Nabuko“ projekto pasirašymo ceremonijoje, dalyvaujant daugelio šalių, iš kurių tikimės importuoti dujas

ateityje, atstovams. Tai grynai europietiškas projektas, ir aš didžiuojuosi, kad Komisijai pavyko veikti kaip tarpininkui, kurio svarbą pripažino visi dalyviai.

Gerb. pirmininke, Čekijos pirmininkavimo metu buvo pasiekta svarbi pažanga Lisabonos sutarties atžvilgiu. Paskutiniosios Europos Tarybos metu buvo susitarta dėl būtinų garantijų, kurios leistų Airijos vyriausybei sušaukti antrą referendumą, įsitikinus, kad Airijos gyventojų baimės bus nuramintos. Nepamirškime, kad būtent pirmininkaujant Čekijai, Čekijos senatas baigė parlamentinę ratifikaciją, padidindamas valstybių narių, ratifikavusių Sutartį, skaičių iki 26.

Čekija dabar perdavė pirmininkavimo įgaliojimus Švedijai, tačiau iššūkiai, su kuriais susiduria Europa, tęsiasi ir apima daugiau negu vieno pirmininkavimo laikotarpį.

Europietiškas projektas visuomet buvo ilgalaikis. Progreso pasiekiami tuomet, kai dirbame kaip komanda. Komandai kiekvienas narys yra gyvybingai svarbus: Taryba, Komisija ir Parlamentas – visi turi svarbų vaidmenį, siekdami, kad bendros Europos siekiai tarnautų Europos piliečių paslaugoms.

Europa, kurią turime toliau kurti kartu – tai stipri Europa, atvira Europa, solidarumo Europa. Tai Europa, kuri suteikia maksimalias galimybes savo piliečiams. Europa, kuri kuriasi žemyniniu mastu ir pasiekia maksimalų pelną iš savo vidaus rinkos, itin reikšmingos vartotojams ir mažoms bei vidutinio dydžio kompanijoms, potencialo. Žinių ir inovacijų Europa. Europa, kuri gerbia aplinką ir garantuoja savo energetinį saugumą. Europa, kuri siekia bendradarbiauti su pasauliniais veikėjais tam, kad susidorotų su bendrais sunkumais kartu.

Šiuo globalios krizės metu mums reikia labiau nei bet kada stiprios Europos – o stipri Europa reiškia vieningą Europą, pasirengusią sugriebti ir formuoti savo likimą. Tad dirbkime kartu – Parlamente, Taryboje, Komisijoje – tam, kad parodytume, jog Europos piliečių viltys yra saugios mūsų rankose, kad jų laisvės, teisingumo ir solidarumo troškimas nebus ignoruojamas.

(Plojimai)

Ádám Kósa, *PPE frakcijos vardu*. – (HU) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, jaudinuosi stovėdamas čia, Europos Parlamente, kaip pirmasis kurčias žmogus, galintis kreiptis į jus savo gimtąją – vengrų ženklų kalba. Taip elgiuosi ne tik dėl savęs ar kurčiųjų bendruomenės, bet ir dėl visų žmonių su negalia. Dabar pradėdau jausti, kad priklausau Europos bendruomenei, kur net mažumos gali pasiekti sėkmę. Kaip pavyzdį galiu pateikti Robertą Shumaną, kuris buvo kilęs iš Elzaso ir Lotaringijos ir prieš 50 metų tapo ES įkūrėju. Besibaigiant Čekijos pirmininkavimo laikotarpiui, deja, nutiko keletas dalykų, į kuriuos norėčiau atkreipti toliau ES pirmininkausiančios Švedijos dėmesį. Prieš dvi savaites Slovakijos Parlamentas priėmė nutarimą, kuriuo bus apribotos toje šalyje gyvenančių mažumų teisės naudoti savo gimtąją kalbą. Kaip žmogus, besinaudojantis ženklų kalba, jaučiu, kad mano pareiga yra ginti žmonių teises naudoti savo gimtąją kalbą ir pabrėžti to svarbą. Būtent dėl šios priežasties dirbsiu čia, šiame Europos Parlamente. Vis dėlto norėčiau perduoti žinią kiekvienam Europos piliečiui. Noriu Europos, kur kiekvienam garantuojama teisė gyventi ir išnaudoti savo potencialą. Noriu Europos, kurioje kurtieji, atstovaujami manęs ar kito neįgalaus žmogaus, atstovaujančio neįgaliesiems, išties naudotųsi vienodomis galimybėmis. Ypač norėčiau padėkoti Josephui Daului, Europos žmonių partijos (Krikščionių demokratų) frakcijos pirmininkui, už suteiktą galimybę kreiptis į jus šią svarbią dieną. Tai tik įrodo, kad Europai būdingas įvairiapusiškumas, tolerancija ir vienodos galimybės.

Libor Rouček, *S&D frakcijos vardu*. – (CS) Pone J. Fischeri, Komisijos pirmininke J. M. Barroso, ponios ir ponai, šių metų sausio mėnesį perspėjau šią garbingą asamblėją, kad Čekijos pirmininkavimas nebus lengvas ir jis, tikriausiai, pasižymės didžiu nestabilumu. Mano baimių priežastis buvo nestabilumas Čekijos vyriausybės koalicijoje, nesutarimai tarp vyriausybės ir opozicijos, ginčai tarp vyriausybės ir prezidento. Trumpai norėčiau pasakyti, kad kalba, kurią pasakė Čekijos prezidentas Vaclavas Klausas šioje garbingoje asamblėjoje, deja, patvirtino mano baimes dėl nestabilumo, parodydama, kad pirmininkavimas tikrai pasižymės nestabilumu, ne tik dėl vyriausybės žlugimo. Nepaisant to, kai kurie dalykai per šešis mėnesius buvo įgyvendinti sėkmingai, kiti ne taip sėkmingai. Teigiama pusė, sakyčiau, yra energetikos politika, apie kurią kalbėta anksčiau. Manau, kad pirmininkaujant Čekijai pavyko išspręsti dujų krizę, kilusią šių metų sausį. „Nabuko“ projekto, apie kurį kalbėjo J. M. Barroso, pasirašymas taip pat buvo Čekijos pirmininkavimo darbo rezultatas. Deja. Bandymai pažaboti ekonominę krizę nepateisino Europos ir Europos Parlamento vilčių. Prisiminkime buvusio Čekijos ministro pirmininko M. Topolaneko kalbą, kai jis pasiuntė velniop JAV prezidentą Baracką Obamą ir visą jo ekonomikos politiką.

Nepaisant to, ypač norėčiau padėkoti Čekijos ministrui pirmininkui J. Fischeriui už tai, kad jis išgelbėjo Čekijos pirmininkavimą. Birželio susitikimas yra to įrodymas, nes visa susitikimo darbotvarkė buvo sėkmingai

įgyvendinta. Taip pat norėčiau padėkoti šimtams Čekijos pareigūnų, ne tik Briuselyje, bet ir visose Čekijos ministerijose. Mano manymu, šie pareigūnai atliko darbą labai gerai ir profesionaliai ir jų negalima laikyti atsakingais už tai, kas vyksta Čekijos politinėje scenoje.

Alexander Graf Lambsdorff, *ALDE frakcijos vardu.* (DE) Gerb. pirmininke, leiskite man visų pirma pasveikinti jus su išrinkimu. Linkiu jums visokeriopos sėkmės per ateinančius dvejus su puse metų. Man net pavyko suprasti jūsų paskutinį prašymą laikytis kalbėjimo laiko, net nesinaudojant ausinėmis.

Ministre pirmininke, jūsų pirmtakui nepavyko lengvai ir pozityviai startuoti. Dėmesys visai teisingai buvo paskirstytas energijai, ekonomikai ir užsienio politikai, tačiau kaip gyvenime neretai nutinka, tai, kas nutinka realybėje, dažnai nesutampa su tuo, ką planavome. Gazos konflikto metu Tarybai pirmininkaujanti šalis žengė žingsnį, nepasitarusi dėl bendros Europos pozicijos. Dujų konflikto metu tarp Rusijos ir Ukrainos milijonai žmonių šalo, kol jūsų vyriausybė ryžosi žengti žingsnį ir tapti tarpininke, pasiekusia labai sėkmingų rezultatų.

Nepaisant kritikos, jums sėkmingai sekėsi ir kitose srityse. Tai Čekijos pirmininkavimo pasiekimas, kad Europos Sąjunga išvengė klaidos ir nenugrimzdo į protekcionizmą, kaip tai buvo nutikę ketvirtajame dešimtmetyje. Tai buvo ir vis dar yra realus pavojus. Šiuo klausimu pirmininkas pasirinko aiškią kryptį, kurią ypač parėmė Komisijos narys, konkurencingumą. Daugelis žmonių nori pasinaudoti krize, kad paskatintų naują ekonominį nacionalizmą. Tai būtų katastrofa. Liberalams ir demokratams laisva ir skaidri konkurencija, kokia įtvirtinta sutartyse, yra kelias augimo ir klestėjimo link.

Vis dėlto, jei mūsų piliečiai sutiks priimti laisvą konkurenciją, jie nori būti garantuoti, kad vienodos taisyklės galios visiems. Konkurencijos iškraipymas, naudojimosi teisės atėmimas, nacionalinių šalies kompanijų privilegijavimas – visi šie dalykai neprives prie krizės pabaigos, o ves mus tamsia alėja. Savo pirmininkavimo metu Čekija, kaip nauja valstybė narė, teisingai kreipėsi į daugelį senųjų valstybių narių, ragindama laikytis tvarkos, o tai, deja, buvo būtina, atsižvelgiant į faktą, jog vidaus rinka negali būti griunama ir taisyklių privalu laikytis.

Čekijos vyriausybė galiausiai įrodė, kad ji bejėgė prieš nuolatinį pažeminimą, sklindantį iš Prahos pilies, ir balsavimą dėl nepasitikėjimo. Jos žlugimas viduryje pirmininkavimo kadencijos neturi analogo. Visa Europa žvelgė į Prahą su nuostaba. Šiuo žingsniu Čekijos politikai pakenkė tiek sau, tiek visai Europai.

Ministre pirmininke, jūs parodėte, kad politikoje, kaip ir futbole, žaidimas vis dar gali pasikeisti, net jei pakeitimų nebūta iki to laiko, kai žaidimas pasiekia pratęsimą. Europos Taryboje birželį buvo nustatyta sistema, kuria bus nuodugniai tikrinama finansinė rinka. Dabar tai jau Komisijos uždavinys vykdyti šią tvirtą iniciatyvą. Jūs tarėtės dėl garantų Airijai, kad spalio antrosios referendumas būtų sėkmingas. Valstybės narės formaliai sutiko dėl kandidato į Komisijos pirmininko postą ir tokiu būdu priėmė mūsų frakcijos svarbų reikalavimą.

Jūs asmeniškai atlikote puikų darbą ir užsitarnavote tinkamos pagarbos. Vis dėlto, pirmasis Čekijos pirmininkavimas tikriausiai neužims istorijos knygose tokios vietos, kokios visi tikėjomės. Nepaisant visko turime prisiminti šūkį: „Europa be sienų“.

Rebecca Harms, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, ministre pirmininke, Komisijos pirmininke, nelengva pamatuoti progresą, kuris turėjo būti pasiektas pirmininkaujant Čekijai. Savo frakcijos vardu sunkiai stengiausi tai padaryti, tačiau tai, ką mums būtų patikę pamatyti – Čekijos pirmininkavimo pakilimą iššūkių akivaizdoje, to neįvyko.

Atsižvelgiant į finansinę krizę, mums vėl susirinkus čia po vasaros pertraukos, būtume kalbėję apie reikalingą naują finansinių rinkų reglamentavimą visiems metams, tačiau čia nebūtume pasiekę jokios pažangos. Buvo padaryta daugybė pareiškimų, skirtų užtikrinti piliečius, tačiau beveik niekas nebuvo daroma.

Atsižvelgiant į ekonominę krizę, Europos atkūrimo planas – man atrodo gėdinga, kad jis taip dažnai minimas – yra ne daugiau nei simbolinė programa, leidžianti mums kalbėti apie Europos atkūrimo planavimą, tačiau jai trūksta realios masės. Ji pasiekia penkių milijardus eurų susitarimą, o tuomet prasideda kalbos, kaip tie penki milijardai turėtų būti panaudoti. Nemanau, kad tuo turėtume didžiuotis. Programai, prie kurios sunkiai dirbome, tai yra, nuosekliai energijos pakankamumo Europoje programai, kuri apsaugotų milijonus darbo vietų, nebuvo skirta jokių realių svarstymų.

Dabar žvelgiu į klimato krizę ir man net nereikia prašyti jokių žaliųjų politikų, kad jie įvertintų politiką, vykdytą šioje srityje. Ivo de Boeris, aukščiausias Jungtinių Tautų klimato kaitos pareigūnas, ir Ban Ki-Moonas mus įtikino po paskutinės konferencijos Bonoje, kad visos pasaulio valstybės, kurios tvirtino, kad imsis

vadovaujančio vaidmens kovoje su klimato krize, nepadarė nieko, kas ištis buvo reikalinga. Jei paimtume Europos energetikos politiką kaip pavyzdį to, ką europiečiai ištis nori padaryti, netikiu, kad į nuolat konkurencingą strategiją, taip aiškiai išreikštą „Nabuko“ ir Šiaurės dujotiekių projektuose, galėtume žvelgti kaip į startinę bendros į ateitį orientuotos Europos energetikos politikos padėtį.

Kodėl taip yra? Kokios to priežastys? Manau, kad kritika tikrai neturėtų būti taikoma jums, gerb. J. Fischeri. Šalis, kurią mano frakcijos pirmininkas Danielis Cohn-Benditas aplankė nešdamas savo kuprinėje Europos vėliavą, kad ją galėtų perduoti prezidentui, ištis yra silpna. Ir, deja, gerb. J. M. Barroso, net jei neretai kalbama apie jūsų stiprybę, kur buvo ta stiprybė Tarybos pirmininkavimo silpnumo metu? Mes nematėme jokių to įrodymų.

(Plojimai)

Jan Zahradil, ECR frakcijos vardu. – (CS) Ministre pirmininke, Komisijos pirmininke, man didelė garbė šiandien stovėti prieš jus kaip pirmam pasisakančiajam atstovui iš vienos iš daugelio naujų frakcijų – Europos konservatorių ir reformatorių frakcijos, taip pat kaip Čekijos deputatui Europos Parlamente, ir kalbėti apie Čekijos pirmininkavimą. Kalbėsiu kaip Europos Parlamento narys, o ne tik iš savo siauros nacionalinės perspektyvos. Tuo pat metu kalbėsiu ir kaip savo frakcijos atstovas ir dėl to atsižvelgsiu į jos politinius prioritetus. Jau turėjau progos pasisakyti sausio mėnesio plenarinio posėdžio metu, kai Čekijos ministras pirmininkas M. Topolaneckas pristatė čia Čekijos pirmininkavimo prioritetus, o šiandien kalbu, kai gerb. ministras pirmininkas J. Fischeris pristato ataskaitą, ko pirmininkaujanti Čekija pasiekė. Miniu tai neatsitiktinai, norėčiau atkreipti dėmesį į tą faktą, kad pirmininkaujant čia Čekijai pavyko išlaikyti tiek politinį, tiek organizacinį pirmininkavimo tęstinumą, nepaisant Vyriausybės žlugimo, kuris vyko grynai dėl vidinių politinių faktorių. Norėčiau šioje vietoje pasidžiaugti ministro pirmininko kalbos tonu, nes jis buvo lygiai toks pats kaip ir viso Čekijos pirmininkavimo tonas, pabrėžiantis faktus ir orientuotas į tikslą. Mano nuomone, kai kurie kritiški pareiškimai buvo paremti subjektyviais tam tikrų Europos atstovų ar žiniasklaidos jausmais ir niekaip neprisidėjo prie mūsų taip trokštamo Europos glaudumo, atvirkščiai, atstovavo privačioms politinėms kampanijoms, skirtoms vidaus auditorijoms.

Dabar norėčiau kalbėti apie tris prioritetus, kuriuos pasirinko Čekija. Kalbėdamas apie ekonomiką norėčiau dar kartą pabrėžti, kad Čekijai pavyko nuvyti šalin didžiulę nacionalinių protekcionistų veiksmų bangą, kuri būtų apgadinusi pagrindines Europos integracijos vertybes, ir ypač suvienytos ir vieningos rinkos principus. Kalbant apie energetikos politiką, saugių ir išlaikomų žaliavų energetikos sektoriui klausimas pasirodė esąs gerai pasirinkta tema. Pirmosiomis Čekijos pirmininkavimo dienomis sėkmingai buvo suvaldyta neišvengiama dujų tiekimo krizė, atsižvelgiant į tai, kad bet koks progresas šioje srityje reikalauja ilgalaikių strateginių priemonių, įskaitant atsargų diversifikaciją ir vidaus energetikos rinkos liberalizavimą. Iš simbolinės kito ES užsienio politikos tikslo perspektyvos norėčiau pabrėžti susitikimus su globaliais žaidėjais, kitais žodžiais tariant, ES ir JAV susitikimą, kuris dar kartą užtikrino tarptautinių santykių svarbą bei ES ir Rusijos susitikimą ir ES ir Kinijos susitikimą. Taip pat norėčiau pabrėžti Rytų partnerystės iniciatyvos svarbą ir jos įgyvendinimą. Taigi manau, kad Čekijos pirmininkavimas gali būti vertinamas kaip įrodantis, kad vidutinio dydžio valstybės ir vadinamosios naujosios valstybės narės gali atlikti šį vaidmenį garbingai ir laikydamosi aukštų standartų.

PIRMININKAVO: R. KRATSA-TSAGAROPOULOU

Pirmininko pavaduotoja

Miloslav Ransdorf, GUE/NGL frakcijos vardu. – (CS) Norėčiau pasakyti, kad Čekijos pirmininkavimą išgelbėjo, tiesą sakant, J. Fischerio vyriausybė ir pats J. Fischeris. Norėčiau pabrėžti, kad pirmininkavimas sutapo su dvidešimtosios politinių pokyčių metinėmis, kuriuos žiniasklaida apibūdina kaip išsilaisvinimą, tačiau mes taip pat turėjome dvidešimt metų neišpildytų pažadų, nes kompetencijos lygis visuomeninių reikalų srityje užgriuvo ant Čekijos Respublikos pečių. Taip pat norėčiau pasakyti, kad šiuo požiūriu J. Fischerio vyriausybė buvo malonus siurprizas. Jis yra žmogus ir ministras pirmininkas, kuris atsisako meluoti. Pirmą kartą apie jį išgirdau, kai jis pasisakė prieš statistinių duomenų falsifikavimą Čekijoje. Jis yra žmogus, vengiantis skambių frazių, kokias patys girdėjome čia įvairių pirmininkavimų metu, ir elgiasi apgalvotai. Mano nuomone, tai labai sveikintinas dalykas, kad toks žmogus galiausiai stojo prie Čekijos pirmininkavimo vairo. Dabar minime 500-ąsias Kalvino, gimusio 1509-ųjų liepos 10-ąją Prancūzijoje, gimimo metines, ir norėčiau pasakyti, kad vienintelis dalykas, kuris tikrai mus išgelbės sunkioje situacijoje su dviem krizėmis... (*Pirmininkė nutraukia kalbėtoją*)

Nigel Farage, EFD frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, Čekijos pirmininkavimas rėmėsi liūdnai pažįstamu modeliu: tęstinumas, daugiau to paties, besitęsiantis apsėdimas dėl klimato pokyčių ir besitęsianti kelionė

naujos įstatyminės sistemos link. Sakėte, kad šio pirmininkavimo metu buvo dirbama su 18 naujų sričių įstatymais, ir, atrodo, tuo labai didžiuojatės. Manychiau, kad pats laikas žengti keletą žingsnių atgal ir pasakyti, kad tai, ką turime Europos Sąjungoje, yra pernelyg reguliuojamas modelis, kuris mums labai prastai pasitarnauja recesijos gelmėse.

Ir vis tik dar daugiau *status quo*. Jūs rėmėte J. M. Barroso patvirtinimo idėją net nesant jokiame konkursui, tačiau mane labiausiai domina Lisabonos sutartis. Jūs ratifikavote sutartį savo parlamento rūmuose net nepagalvodami, neabejotinai, apie idėją surengti savo šalyje referendumą, kad gyventojai galėtų išsakyti savo nuomonę. Tačiau, kai kalba pakrypsta Airijos link, tai mane itin domina. Tikinote, kad norėjote Airijai garantuoti patikimą politiką, kuri leistų jiems surengti antrą referendumą, dėl to sukūrėte šias garantijas, ir štai jos – garantijos teisei gyventi, mokesčiams, saugumui ir gynybai.

Šis dokumentas neturi jokios teisinės galios. Jis nevertas net popieriaus, ant kurio yra parašytas. Jūs esate gėdingo bandymo privilioti airius balsuoti už šią Lisabonos sutartį ateinančio referendumo metu autoriai. Žinoma, šioje vietoje jus rėmė J. M. Barroso. Jis niekada negerbė demokratinių referendumų rezultatų, ar jie būtų Prancūzijoje, ar Nyderlanduose, ar Airijoje. Jis teigia, kad turime juos ignoruoti ir tęsti toliau. Viskas sukasi aplink valdžią. Viskas sukasi aplink jį ir ES institucijas, gaunančias daugiau valdžios valstybių narių sąskaita. Tikiuosi, kad airiai pasakys jums, kur eiti antrojo referendumo metu spalio antrąją, ir jie tikrai tai gali!

(Skirtingos reakcijos)

Nenoriu būti blogos valios žmogumi, nes Čekijos pirmininkavimo metu buvo vienas puikus, šviesus ir pakeliantis dvasią momentas, momentas, kuris visiems mums, tikintiems nacionalinėmis valstybėmis, tikintiems demokratija, nuoširdžiai tikintiems tuo, kad įstatymo galia gali patekti į šiuos rūmus ir priversti mus, pirmą kartą mano patirtyje, didžiuotis, kad esame šio Europos Parlamento dalimi. Žinoma, kalbu apie Vaclavo Klaus vizitą. Kokią nuostabią kalbą jis pasakė: ateidamas į šiuos rūmus ir išrėždamas keletą vietinių tiesų, pabrėždamas, kad Europos parlamentaram bei vadovai neklauso, ką Europos tautos jiems sako, kalbą, į kurią 200 jūsų sureagavo atsikeldami ir išeidami iš salės. Taigi, bent jau Vaclavui Klausui dėkojame už šiuos pastaruosius šešis mėnesius.

(Plojimai)

José Manuel Barroso, Komisijos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, norėčiau paklausti tik vieno klausimo. Aš nekritikuoju, tačiau, ar leidžiama rūmuose turėti vėliavas?

(Prieštaravimai. N.Farage'as iškėlė Sąjungos vėliavą.)

Nes jei leidžiama, norėčiau čia iškelti Europos vėliavą, jei galiu tai padaryti.

(J. M. Barroso padėjo Europos vėliavą ant savo stalo. Plojimai.)

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, kalbant apie Europos integraciją, neabejotinai geras dalykas yra tai, kad viena iš naujųjų ES šalių, šiuo atveju Čekija, pirmininkavo Tarybai. Mažiau sveikintinas yra chaosas, už kurio atsiradimą iš dalies atsakinga ir pirmininkavusi Čekija.

Žinoma, sunkiai galėtume tikėtis tobulumo iš naujos šalies, turinčios nedaug europietiškosios patirties, tačiau galėjome tikėtis bent jau minimalaus jautrumo. Meno skandalas pirmininkavimo pradžioje nėra Prahos kaltė, tačiau pirmininkaujanti šalis gali būti laikoma atsakinga už savo pusėtiną atsaką ir už tai, kad šis meno kūrinys ir toliau buvo eksponuojamas.

Nepaisant to, pirmininkaudama Čekija parodė politinio lyderiavimo sugebėjimus, ypač tvarkantis su sunkumais ir krizės valdymu. Šiuo požiūriu ypač buvo nemažų trūkumų: 20 dienų energijos krizė Europoje, vykstant dujų ginčui tarp Rusijos ir Ukrainos, galėjo būti įveikta vienu ar kitu būdu; tvarkymasis su Artimųjų Rytų krize, švelniai tariant, buvo daugiau nei tik nevykęs. Lyg nepakankamai blogas dalykas yra JAV priešraketinis skydas Čekijoje, priklausomybė nuo JAV atsispindėjo ir pirmininkavime, pavyzdžiui, tuo, kad Izraelio išpuoliai Gazoje buvo įvertinti kaip gynybos veiksmai.

Net ir Lisabonos sutartis buvo tik iš dalies sukritikuota ir atidėta Prahos valdžios. Taip mes netekome svarbios galimybės sugrąžinti Europos Sąjungai daugiau demokratijos.

Faktas, kad galiausiai nebuvo įmanoma pasiekti jokio susitarimo tarp Slovėnijos ir Kroatijos, kalbant apie jūrų sienas, taip pat verčia apgailestauti. Dabar Kroatija yra ne mažiau pasirėngusi stojimui į ES nei dešimt

naujų valstybių narių savo įstojimo laiku. Priešingai, ji gali būti net geriau pasirengusi. Dar labiau gaila, kad Švedija nenori tęsti bandymų pasiekti susitaikymą. Kroatija to nenusipelno.

Taigi, mūsų išvados dėl Čekijos pirmininkavimo sėkmės yra skirtingos.

Jan Fischer, Einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (CS) Ponios ir ponai, norėčiau labai trumpai atsakyti Tarybos ir buvusios pirmininkės Čekijos vardu. Pirmiausia, asmeniškai, išverti atmosferą Parlamente, nesvarbu, ar tai būtų Čekijos, ar Europos Parlamentas, yra itin sunku žmogui, kuris iš esmės yra specialistas su akademine pakraipa. Tai pamoka, kiek skirtingos gali būti Europos integracijos greičio ir intensyvumo idėjos, idėjos dėl pačios ES prigimties. Visa tai paprasčiausiai atspindi platų jūsų požiūrių spektrą ir manau, kad tai yra tikros demokratijos dalis. Dėl to norėčiau padėkoti jums už tai, kad išsakėte savo nuomonę ir galiausiai už kritiškus pasiūlymus, kuriuos čia pateikėte.

Dėl Adamo Kosa'os kalbos, nenoriu komentuoti jos detalai, tačiau manau, kad ji atspindi mūsų šūkio „Europa be sienų“ esmę ir tikiuosi, kad ES ir toliau gyvuos laikydamasi šio principo. Tvirtai tikiu, kad priemonės, skirtos sušvelninti labai žiaurios ekonominės ir finansinės krizės padarinius buvo tinkamos ir protingos tuo metu, kai buvo priimtos. Kritika čia buvo iškelta į finansų rinkos reguliavimo lygmenį. Mes priėmėme svarbias priemones šioje srityje, ir dėl jų buvo sutarta po labai rimtų, drąsių ir kontraversiškų diskusijų, kurių metu mes žongliravome detalėmis iki pat birželio mėnesio Europos Tarybos posėdžio, sukurdami rezultatą, kuris, galbūt, nepatenkino visų, nes yra tokių, kurie mano, kad pasaulis yra pernelyg reguliuojamas. Nepaisant to, esame pasiruošę Komisijos įstatyminiams projektams, siūlantiems sprendimus finansinių rinkų reguliavimui ir bankininkystės priežiūrai Europos lygiu šį rudenį. Faktas, kad nebuvo jokių protekcionizmo manifestų, yra, mano manymu, labai svarbus, kaip ir tas faktas, kad mums pavyko susitarti dėl vienybės principo taikymo, ypač tų šalių, kuriose ekonomika patyrė didžiausių sunkumų, atžvilgiu.

Šį vakarą susitiksiu su prezidentu V. Klausu ir perpasakosiu jam žodžius, kuriuos išsakė garbingi nariai. Nepaisant to, Lisabonos sutarties ratifikavimas vyko pagal Čekijos konstituciją. Sutartis buvo ratifikuota abiejuose parlamento rūmuose, o dabar laukia, kol ją pasirašys prezidentas. Tikiuosi, kad jis bus galutinis, lemiamas ir teisingas. Tai, kad Čekijoje nebuvo surengtas referendumas dėl Lisabonos sutarties ratifikavimo, yra grynai Čekijos vidaus reikalas ir jis visiškai atitinka Čekijos konstituciją. Tokios mano mintys apie vidaus reikalus.

Norėčiau padėkoti daugeliui kalbėjusiųjų, kurie gyrė tęstinumo lygį, pasiektą pirmininkaujant Čekijai. Asmeniškai man tai atrodė didžiulis iššūkis mano kabinetui ir visiems ministrams bei specialistų komandoms, taip pat kiekvienam, išlaikiusiam išbandymą, kaip jau buvo minėta mano paties kalboje bei kai kurių garbingų narių pagyrimuose. Į savo trečdalį kadencijos trukusį pirmininkavimą žvelgiau kaip į asmeninę užduotį ir džiaugiuosi, kad Čekijos pirmininkavimas ją įvykdė garbingai.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Komisijos pirmininke, Tarybos pirmininke, ponios ir ponai, didžiuojusi tuo, kad Čekijos pirmininkavimas ES istorijoje išliks kaip modelis, įtraukiantis profesionalią, nepartizaninę ir gerai pasirengusią administraciją. Atsilaikydami prieš nerišlią Europos žiniasklaidos ir Čekijos opozicijos kritiką, čekai sėkmingai sugebėjo pasiekti susitarimus dėl tuzino įstatyminių standartų. Čekams pavyko to pasiekti per pusę kadencijos – prieš tai, kai Parlamentas baigė savo rinkimų periodą. Susitarimai apėmė, pavyzdžiui, energetikos paketą ir priemones kovoti su krize. Būtent čekams pavyko pralaužti ledus ir įtvirtinti mažesnę PVM mokesčių intensyvumą dirbančioms paslaugų sferoms, o tai yra augimą skatinanti ir antikrizinė priemonė. Čekams taip pat pavyko ne tik tarpininkauti dujų ir naftos atsargų iš Rusijos tiekimo Europai atnaujinimui, bet ir pasiekti susitarimą dėl „Nabuko“ pietinio dujotiekio ir parengti jį pasirašyti kartu su Komisijos pirmininku.

Deja, Čekija taip pat į ES istoriją įeis ir kaip politinio nestabilumo pavyzdys, nes socialdemokratas Jiri Paroubekas savo asmenines ambicijas iškėlė virš ES poreikių ir, kartu su keletu persimetėlių, suprojektavo Čekijos vyriausybės žlugimą įpusėjus sėkmingo jos pirmininkavimo kadencijai. Norėčiau padėkoti ministrų pirmininkui M. Topolanekui ir J. Fischerio komandoms bei Čekijos atstovybei Briuselyje už jų sunkų darbą remiant ES ir Čekijos Respublikos poreikius. Komandos parodė, kad šie poreikiai nėra visiškai vienodi, net ir krizės laikais. Be to, jie įtikino Prancūzijos prezidentą, tarp kitų, kad protekcionizmas yra purvinas žodis. Norėčiau pasveikinti jus ir visus mus su tuo.

Dabar norėčiau paraginti pirmininkausiančią Švediją nedelsiant pradėti derybas dėl Kanados vizų išdavimo Čekijos piliečiams sustabdymo panaikinimo.

Edite Estrela (S&D). – (PT) Gerb. pirmininke, ponas J. Fischeris pareiškė, kad Čekijos pirmininkavimas buvo itin sėkmingas. Gerb. J. Fischeri, apgailestauju sakydama, kad nesutinku su tuo. Ministras pirmininkas

už tai yra mažiausiai atsakingas, tačiau Čekijos pirmininkavimas nebuvo visiškai paremtas konsensu. Pirmiausia paminėčiau prieštarumą dėl meno kūrinio, kuris buvo palankesnis menininkams, tačiau ne pirmininkaujančiai valstybei. Tuomet kilo vidaus politinis nestabilumas, kuris apjuodino Europos Sąjungos įvaizdį, ar, kitaip tariant, visus mus. Gerb. J. Fischeri, tiesa, kad pirmininkaujant Čekijai pavyko pasiekti Lisabonos sutarties ratifikavimo šalyje, tačiau jai vis dar trūksta prezidento Vaclavo Klausio parašo, ir visi sutinkame, kad pirmininkaujant Europos Sąjungai euroskeptikas prezidentas visiškai nepadedą. Čekijos prezidentas įvairiai demonstravo savo euroskeptiškumą, pirmiausia atsisakydamas ES vėliavos. Jo atsisakymas pasirašyti Lisabonos sutartį yra kur kas svarbesnis. Tai nepagarbos ženklas visų mūsų ir Europos gyventojų atžvilgiu.

Pirmininkaujanti Čekija ypač suklydo dėl motinystės atostogų pabaigos direktyvos. Žinau, apie ką kalbu, nes buvau šio pranešimo autorė. Pirmininkaujančios valstybės įsikišimas į šį reikalą buvo ypač negatyvus ir jam itin talkino Astrid Lulling, kuri boikotavo balsavimą dėl mano pranešimo. Čekija buvo prieš motinystės atostogų prailginimą iki 20 savaičių ir prieštaravo tėvystės atostogoms, o tai yra būtina norint užtikrinti, kad šeimos atsakomybė bus padalijama tarp vyro ir moters ir tokiu būdu skatinti lyčių lygybę.

Ministre pirmininke, vyrai namuose yra tiek pat reikalingi kaip ir moterys darbo rinkoje. Vyrai turi tiek pat teisių matyti savo vaikų vystymąsi, kaip ir moterys turi teisę džiaugtis savo profesiniais pasiekimais. Prašau, nenuvertinkite moterų teisių ar jų sugebėjimų.

Bairbre de Brún (GUE/NGL). – (GA) Gerb. pirmininke, didžiulis žmonių skaičius pernai balsavo prieš Lisabonos sutartį, nes buvo tikima, kad Europa gali būti geresnė: Europa, kuri yra demokratiška ir atsakinga, Europa, kuri skatina darbininkų teises, gina viešąsias tarnybas ir siekia teigiamo vaidmens pasaulyje.

Mums sakoma, kad Europos Taryba sutarė dėl teisiškai įpareigojančių garantijų paketo, adresuoto Airijos gyventojų susirūpinimui nuraminti, tačiau tai, kas buvo išspausdinta, tėra Lisabonos sutarties paaiškinimas. Jis nekeičia turinio ar esmės.

Kai spalio mėnesį balsuosime dėl šio dalyko, balsuosime dėl visiškai tos pačios Sutarties, kuri pernai buvo atmesta – be jokios pataisos, be jokios papildomos medžiagos, be jokio ištrynimo. Visiškai ta pati sutartis, kurią 53 proc. rinkėjų atmetė.

Mums reikia naujos Sutarties naujai erai.

Mario Mauro (PPE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, esu dėkingas pirmininkavusiai Čekijai už jos pastangas, kurios gali būti interpretuojamos tiksliai kaip parabolė situacijai, kurioje mūsų institucijos šiandien atsidūrė.

Visi pripažįstame, kad Europos Sąjunga yra vienintelė galima struktūra susidurti su kai kuriais milžiniškais iššūkiais, kurie mūsų laukia. Niekas negali svarstyti, kad, pavyzdžiui, Malta viena pati, ar Italija su savo penkiais tūkstančiais kilometrų pakrante gali išspręsti imigracijos problemas, taip pat kaip ir daugelis kitų valstybių negali išspręsti problemų, susijusių su energija.

Būtent pirmininkavusios Čekijos reikalai, susidūrimas su didžiuliais vidiniais sunkumais, tačiau kartu ir skirtingas Europos vertinimas mums padėjo geriau suprasti, ko mūsų prašoma daryti. Šį rytą neatsinešiau jokių vėliavų, tačiau tikrai žinau: nepasitikiu buku nacionalizmu ir taip pat nepasitikiu biurokratinėmis pabaisomis, kurios gali išplėsti širdį mūsų politinei patirčiai ir priversti mus pamiršti, ko esame prašomi siekti.

Tiesa ta, kad mokame kainą už neryžtingumą. Mokame tragišką kainą už tai, kad neturėjome drąsos priimti tam tikrų sprendimų, kurie šiandien yra momentiniai, ir tai, tikriausiai, taip pat atspindi faktę, kad neturime drąsos būtent dabar spręsti skubiausias aplinkybes, kurios yra susijusios su labai problemiška nauja parlamentine kadencija.

Tikiu, kad turime didžiulę galimybę. Kai kuriems šiuose rinkimuose pasisekė labiau, tačiau visi puikiai žinome, kad nesugebėsime priimti jokių iššūkių, jei nedirbsime kartu. Dėl šios priežasties tikiu, kad privalome prisiimti atsakomybę ir suteikti šioms institucijoms jėgos, kurios pakaktų iš naujo susivienyti su mūsų piliečiais, nes viena yra aišku: tai, už ką mokame daugiausiai, yra pats faktas, kad mes mokame, nes tai veda link nutolimo nuo piliečių, kurie atsiriboja nuo mūsų idealų.

Jiří Havel (S&D). – (CS) Ministre pirmininke, gerb. pirmininke, Komisijos pirmininke, ponios ir ponai, mes čia susirinkome tam, kad įvertintume buvusį pirmininkavimą. Šis pirmininkavimas turi du veidus. Nepamirškime nė vieno iš jų, net jei yra tokių dalykų, kuriuos verčiau pamirštume. Daugelis skundėsi, kad

pirmininkaujanti Čekija nebuvo pakankamai aktyvi kovojant su finansine krize. Kiti prisimena prieštarinę Prezidento V. Klauso kalbą. Kiti dar skundžiasi dėl netaktiško Baracko Obamos krizės programos, prilygintos keliui į pragarą, apibūdinimo. Tačiau Čekijos pirmininkavimas buvo taip pat susijęs ir su šio tokio neabejotinu progresu. Prisiminkime, pavyzdžiui, aplinkos apsaugos paketą ir progresą, pasiektą dėl Lisabonos sutarties priėmimo. Čekijos pirmininkavimas turėjo du veidus ir simboliškai, jis turėjo du ministrus pirmininkus. Šiandien daugiau pasiekęs stovi priešais jus. Ministre pirmininke, norėčiau padėkoti jums ir jūsų vyriausybei už įdėtas pastangas ir norėčiau padėkoti Europos ir Čekijos institucijų pareigūnams už jų darbą. Ponios ir ponai, pagerbkite ministrą pirmininką ir Čekijos Respubliką.

Joe Higgins (GUE/NGL). – Gerb. pirmininke, šiame Parlamente dominuoja ciniška didelė koalicija iš pagrindinės Europos kapitalizmo partijos EPP ir socialdemokratų, apsimitančių kairiaisiais, tačiau realybėje vykdančių tokią pačią neoliberalią darbotvarkę, verčiančią dirbančius žmones mokėti už dabartinę tarptautinio kapitalizmo krizę.

Dabar ši didžioji koalicija nori primesti Lisabonos sutartį Airijos gyventojams ir Europos žmonėms, nes Lisabona atstovauja neoliberaliai darbotvarkei – įskaitant išpuolius prieš darbininkų teises – bei militarizacijos ir ginklų pramonės sustiprinimui. Vadinamosios garantijos, suteiktos Airijos žmonėms, nekeičia nieko, nereiškia nieko ir yra bevertės.

Kaip Airijos socialistas, metu iššūkį šiai koalicijai. Metu iššūkį pirmininkui J. Buzekui, J. M. Barroso, M. Schulzui ir G. Verhovstadtui: atvykite į Airiją rugsėjo mėnesį, diskutuokite su mumis, stovėdami priešais darbininkų auditorijas, apie tai, kodėl jie turėtų remti jūsų Lisabonos projektą, kuris yra absoliučiai priešiškas jų interesams.

(GA) Būkite pasirengę energingai kampanijai prieš Lisabonos sutartį Airijoje. Kalbėsime milijonų europiečių, kuriems nebuvo suteikta teisė balsuoti prieš Lisabonos sutartį, vardu, prieš sutartį, kuri naudinga ne Europos gyventojų daugumai, o biurokratų pelnui, didelėms korporacijoms ir karinėms pramonėms.

PIRMININKAVO: J. BUZEK

Pirmininkas

Manfred Weber (PPE). – (DE) Gerb. pirmininke, ministre pirmininke, Komisijos pirmininke, ponios ir ponai, šios diskusijos metu daugelis žmonių išsakė savo dėkingumą pirmininkavusiai Čekijai už tai, kad ji sugebėjo užbaigti keletą administracinio pobūdžio projektų iki savo kadencijos pabaigos.

Klausių savęs labai rimtai: ar mūsų viltys išties tapo tokios kuklios? Esame politikoje. Ko išties tikimės didžiausios per dešimtmečius ekonominės krizės, susipynusios su aplinkosaugos iššūkiais, metu, tai pirmininkaujanti valstybė, kuri demonstruoja lyderystę ir viziją. Štai ko mes išties tikimės. Matėme, kad administracinis darbas buvo baigtas iš to, kas iki šiol guli ant stalo kadencijos pabaigoje. Aš tikrai būčiau tikėjęs daugiau.

Ministre pirmininke, jei susitiksime su prezidentu V. Klausu šį vakarą, perduokite jam, kad jis turėjo galimybę per šešis mėnesius paversti Čekijos nacionalinį identitetą ir suverenumą aiškiu Europai rodydamas tvirtą lyderystę. Jis, žinoma, liaupsino nacionalinio identiteto svarbą čia, Parlamente. Deja, jis praleido progą.

Mairead McGuinness (PPE). – Gerb. pirmininke, turime tik minutę, todėl ją praleisiu geranoriškai. Norėčiau apginti jus nuo vieno iš mano airių kolegų Joe Higginso. Norėčiau priminti J. Higginsui, kad jūs, dirbdamas Solidarumo judėjime, gynėte darbininkus ir jų teises, ir manau, kad istoriniai faktai turi būti atspindėti šiuose rūmuose. Šiek tiek prieštaringumo nėra blogai, tačiau tikrai neįtikėtina, kad šiandien turime Nigelį Farage'ą vienoje pusėje ir Sinn Feiną bei Joe Higginsą kitoje pusėje, – dešinės ir kairės kraštutinumus – pasisakančius prieš Lisabonos sutartį.

Manau, kad tai puiki priežastis likusiems mums balsuoti „taip“ už Lisabonos sutartį, kaip ir Airijos rinkėjams, kurie turės apsispręsti spalio antrąją. Tai proga išiklausyti į balsus, kurie ragina balsuoti „ne“ ir klausytis labai atidžiai, kad susidarytų nuomonę, kam jie atstovauja, ir tuomet išiklausyti į tuos protingus balsus ir prisiminti, kad Europos Sąjunga Airijai buvo labai gera, o Airija buvo gera jai, ir kad mes ir toliau išliksime Europos širdyje remdami šią Sutartį.

Jean-Pierre Audy (PPE). – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. J. Fischeri, gerb. J. M. Barroso, jūsų pirmininkavimas, gerb. J. Fischeri, parodo dar kartą, kiek skubiai Europos Sąjungai reikia stabilaus pirmininkavimo. Dar daugiau, tai garantuoja Lisabonos sutartis.

Man ji pasirodė gana rami, gerb. J. Fischeri, ir norėčiau sužinoti jūsų nuomonę dėl trišalės programos, kurią jūsų Vyriausybė pasirašė 2008-ųjų birželį su Prancūzija ir Švedija. Taip pat labai norime išgirsti apie Švedijos darbo programą ir ypač apie tris punktus: Dohos programą, Tūkstantmečio vystymosi tikslus ir Viduržemio sąjungą.

Kokia jūsų nuomonė, gerb. J. Fischeri, apie šią priemonę ir kaip vertinate trišalę sutartį, kuri yra jau pirmasis stabilaus pirmininkavimo Europos Sąjungoje ženklas?

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, trumpas, aštrus pokalbis, kuris įvyko tarp frakcijos lyderio N. Farage'o ir pirmininko J. M. Barroso buvo itin šviečiamasis, kalbant apie Europos ateities perspektyvas. Jis visiškai aiškiai parodė, kad galutinis tikslas, kelias, kuris pažymėtas Lisabonos sutartyje, yra nacionalinių valstybių uždraudimas, ir tai taip pat paaiškintų, kodėl J. M. Barroso taip susierzina matydamas nacionalinę vėliavą šiuose rūmuose. Žinoma, mus visus vienija bendras europietiškas tikslas. Tačiau tuo pačiu norime pabrėžti, kad užuot garsinę šūkį „Vieningi skirtingume“, mes norime siekti bendradarbiavimo skirtingume, o tai reiškia, kad palaikome nacionalinių valstybių išlikimo idėją. Būtent tokiuose rėmuose norime dirbti vieningos Europos labui.

Elmar Brok (PPE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau dar kartą pabrėžti, kad tokiais sąlygomis, dėl kurių atsiradimo nebuvo atsakingas nei ministras pirmininkas M. Topolaneckas, nei ministras pirmininkas J. Fischeris, Tarybos pirmininkavimas buvo sėkmingesnis nei atrodo, ir norėčiau padėkoti Sašai Vondrai už pasirengimą šiam pirmininkavimui.

Norėčiau pridurti dar vieną komentarą, ir tai atsakas J. Higginsui. Lisabonos sutartyje yra horizontali socialinė išlyga. Ji suteikia mums daugiau socialinių teisių ir Pagrindinių teisių chartiją. Jei nepatvirtinsime šios sutarties, turėsime Europą, turinčią mažiau socialinių teisių. Manau, kad turi būti aiškiai pasakyta, kad Airijos gyventojams nebebūtų meluojama. Mes turime pasakyti tiesą. Be Lisabonos sutarties mes liekame su Nicos sutartimi ir mažiau socialinių teisių Europoje. Dėl to turėtume nutraukti tą baisią kampaniją ir pasakyti airiams tiesą.

(Plojimai)

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pabrėžti, kad Čekijos pirmininkavimo metu ne tik buvo pasiekta daugiau nei tikėtasi, bet tai buvo labai įvairiapusiški pasiekimai. Aukščiausios klasės pareigūnai, tokie kaip Karelas Schwarzenbergas, Saša Vondra, Ondrejus Liška bei kiti, taip pat ir ministras pirmininkas J. Fischeris atliko puikų darbą. Norėčiau jiems visiems padėkoti už tai. Ši valstybė turi tik vieną problemą ir ji yra prezidentas V. Klausas, kuris pakenkė savo šaliai, sąmoningai ir specialiai kenkė šiam sėkmingam pirmininkavimui. Norėčiau padėkoti ponui J. Fischeriui už meistrišką kelią, kuriuo jis atsiribojo nuo to, asmeniškai nuvyko į Briuselio susitikimą ir sėkmingai baigė Tarybos pirmininkavimo kadenciją.

Jan Fischer, Einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šį kartą mano atsakymas bus tikrai trumpas. Norėčiau padėkoti už jūsų visų indėlį į diskusiją. Ji atskleidė dar kartą nuomonių skirtumus ir skirtingų Europos idėjų platybę. Sunku, tačiau būtina ieškoti bendro vardiklio ir bendro balso. Tikiu, kad šis skirtingumas stiprina mūsų žemyną ir integracijos procesą, ir kad čia jam yra vieta. Be abejo, jūs išsinešite iš čia savo pozicijas, analitinį požiūrį ir vertinimus, ir tikriausiai neturiu galimybės įtikinti jus atvirksčiai, nes tai nėra akademinė diskusija. Tiek mano vyriausybė, tiek, leiskite tai pasakyti, ankstesnioji vyriausybė darė viską, kas tik įmanoma, kad įgyvendintų pirmininkavimo programą ir darbotvarkę, ir darė tai itin atkakliai, nepaisant progreso, kurio Čekija pasiekė ratifikuodama Lisabonos sutartį. Norėčiau tai itin pabrėžti. O dėl trišalio susitarimo, į kurią įeina Prancūzija, Čekija bei Švedija, itin vertinu šį mechanizmą. Mums pavyko labai artimai bendradarbiauti sprendžiant kasdienes užduotis. Tai mechanizmas, kuris prisideda prie tęstinumo ir sklandaus pirmininkavimo estafetės perdavimo, ir aš tai labai vertinu. Kalbant apie Čekijos pirmininkavimą ir tai, kiek jis buvo technokratinis, kiek demonstravo lyderio pozicijas, kiek turėjo ateities viziją ar panašiai – esu įsitikinęs, kad jis prasidėjo su ES vizija ir su programa, be to, mums pavyko tą programą įgyvendinti. Jums spręsti, kiek daug iš to mums pavyko pasiekti. Aš tvirtai laikausi pozicijos, kad tai buvo pirmininkavimas, įgyvendinęs savo tikslus ir ambicijas, nors visuomet bus kritikos ar liks sričių, kur, dėl įvairiausių priežasčių, mes pasirodėme silpnai. Dar kartą norėčiau padėkoti už diskusiją ir už kritiškas pastabas, norėčiau visiems jums padėkoti už parodytą supratingumą ir įvertinimą tiek politiniu, tiek asmeniniu lygmeniu. Dar kartą linkiu jums visiems visokeriopos sėkmės darbe.

José Manuel Barroso, Komisijos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, buvo iškelta keletas konkrečių klausimų.

Pirmiausia, kalbant apie vizų reikalavimus Čekijos Respublikos piliečiams, keliaujantiems į Kanadą, Komisija apgailestauja, kad Kanada sugrąžino reikalavimą vizoms gauti. Šį klausimą aptariau su Kanados ministru

pirmininku G8 susitikimo metu. Tikiuosi, kad šios priemonės bus laikinos ir tikiuosi, kad netrukus vėl bus atnaujintas visavertis keliavimas tarp Čekijos ir Kanados.

Prašiau Komisijos nario Jacqueso Barroto susitikti su Čekijos pareigūnais ir aptarti tai kuo skubiau, ir, kiek žinau, pirmasis Komisijos pareigūnų ir Čekijos užsienio reikalų politikos pareigūnų susitikimas įvyko vakar Briuselyje. Remdamasi šiuo susitikimu, Komisija atidžiai ištirs situaciją ir praneš apie ją savo pranešime dėl vizų, kuris bus parengtas tikriausiai 2009-ųjų rugsėjo mėnesį. Bendradarbiaudami su Čekijos vyriausybe, konsultuosimės su Kanados institucijomis tam, kad gautume kuo daugiau informacijos apie tokio sprendimo priežastis, darysime viską, kad atkurtume bevizį keliavimą.

Kalbant apie finansinių rinkų reguliavimą ir priežiūrą, ir tai buvo taip pat paminėta diskusijos metu, žinoma, dar reikia baigti darbotvarkės punktus, tiksliau tai, kas buvo priimta Europos Taryboje kaip susitarimas, pagrįstas J. Larosiere'o pranešimu, tačiau turime atkreipti dėmesį ir į pasiektą pažangą.

Komisijos visi pasiūlymai dėl kapitalo reikalavimų, depozito garantijų, kredito vertinimo agentūrų ir dėl Mokumo direktyvos draudimo sektoriui buvo patvirtinti Europos Parlamento bei Tarybos. Komisija pristatė įstatymo projektą dėl apsaugos fondų ir nešališkumo, dėl kompensavimo ir saugumo bankininkystės sektoriuje. Dabar Europos Parlamentui ir Tarybai lieka jį, jei pavyks sutarti, skubiai patvirtinti.

Kitas dalykas, kuris buvo paminėtas diskusijose, tai pasipriešinimo protekcionizmui klausimas. Tiesa ta, kad tai buvo itin svarbi tema kovo mėnesio Europos Tarybos posėdyje. Per paskutinį 2008-ųjų pusmetį pasirodė protekcionizmo apraiškų Europos Sąjungos viduje. Manau, sąžininga būtų sakyti, kad pirmininkavusi Čekija ir daugelis valstybių narių aiškiai parodė, kad negalime taikstyti su tokiu mūsų vidaus rinkos skilimu, todėl diskusija, kuri vyko per šiuos mėnesius buvo taip pat labai svarbus įvykis.

O dėl Lisabonos sutarties ratifikavimo kritikos leiskite pasakyti, kad nesuprantu, kaip tas, kas buvo išrinktas į parlamentą, gali kelti klausimą dėl parlamentinio sutarties ratifikavimo. Parlamentas yra demokratijos pagrindas ir ratifikavimas parlamente yra tiek pat teisėtas kiek referendumas.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Dar kartą norėčiau kreiptis į Čekijos Respublikos ministrą pirmininką: ačiū jums už pirmininkavimą, už jūsų apibendrinimą ir už dalyvavimą diskusijoje šiandien.

Diskusija baigta.

(Posėdis nutrauktas 10:35 ir atnaujintas 10:40)

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

João Ferreira (GUE/NGL), raštu. – *(PT)* Pasaulis susiduria su viena rimčiausių kapitalizmo krizių, keliančių dramatiškas pasekmes darbininkams ir apskritai žmonėms.

ES krizė yra neoliberalios politikos, kuri vis dar įgyvendinama, rezultatas. Tokia politika yra aukštinama Sutartyse ir vadinamojoje Lisabonos strategijoje, kurią giliau ir su didesniu užmoju įtvirtinti bando Lisabonos sutartis. Užuo tinkamai kovojusi su krizės priežastimis, Taryba atkartoja esmines tokios politikos detales, kurios sukėlė krizę, tokiu būdu sukurdamą nerimą keliantį ir neatsakingą bandymą tęsti šią politiką, nepaisant įrodymų. Taryba remia:

- tikslą priimti Lisabonos sutartį remiantis apgaulės priemonėmis, tarp kurių yra ir bandymas pristatyti lygiai tą patį dalyką, kuris jau buvo atmestas Airijos rinkėjų, kaip visiškai kitokį;

- laisvą ir nereguliuojamą kapitalo judėjimą ir užsieninių finansinių centrų egzistavimą;

- rinkos liberalizavimą, viešųjų paslaugų privatizavimą ir augantį ekonomikos valdymą;

- Darbo santykių išreguliuojimą, atlyginimų nuvertėjimą, išnaudojimo intensyvėjimą ir paslankaus saugumo gynybą;

- nesugebėjimą tinkamai kovoti su nedarbu ir toliau skiriant didžiules sumas finansinio sektoriaus paramai, nekreipiant tokio pat dėmesio į gamybinį sektorių.

5. Švedijos pirmininkavimo veiklos programos pristatymas (diskusijos)

Pirmininkas. - Kita tema yra pareigas einančio Tarybos pirmininko pareiškimas dėl Švedijos pirmininkavimo programos pristatymo.

Fredrik Reinfeldt, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (SV) Gerb. pirmininke, garbingieji nariai, leiskite man pirmiausia pasveikinti jus, išsirinkusius naują pirmininką. Džiaugiuosi galėdamas dirbti su Jerziu Buzeku Švedijos pirmininkavimo metu, ir, žinoma, pasibaigus jai.

Man garbė kreiptis į Europos Parlamentą kaip Tarybos pirmininko pareigas einančiam asmeniui. Žinau, kad beveik pusė jūsų į Europos Parlamentą buvote išrinkti pirmą kartą. Visi kartu jūs atstovaujate 500 milijonų europiečių balsams. Iš jūsų tikimasi labai daug.

Kreipiuosi į jus iššūkių laiku. Mažai kada ES bendradarbiavimas buvo susidūręs su žiauresniais išbandymais, kurie savo prigimtimi yra tokie skirtingi. Trumpos kadencijos metu mes siekiame užtikrinti švelnų perėjimą prie naujosios sutarties – Lisabonos sutarties. Dabar ir netolimoje ateityje mes privalome tęsti ekonominės ir finansinės krizės valdymo programą. Taip pat tebėra auganti klimato krizės grėsmė, kuri, iš ilgalaikių pozicijų, yra didžiausias iššūkis, su kuriuo susiduriame.

Viena yra aišku. Norint, kad Švedijos pirmininkavimas būtų sėkmingas dėl daugelio iššūkių, su kuriais jis susiduria, privalome dirbti greta jūsų – jūsų, kurie dirba Europos demokratijos širdyje. Tikimės jūsų paramos ir bendradarbiavimo bei viliamės, kad esate pasirengę priimti šiuos iššūkius kartu su mumis.

Kalbėdami apie ES istoriją, teigiame, kad bendradarbiavimas sukūrė pagrindą taikai Europoje, kuri taip dažnai buvo pristatoma priešingai. Mano senelis buvo Švedijos karys, dislokuotas prie sienos su Norvegija Antrojo pasaulinio karo metais – karo, kuriame Švedija laikėsi neutralios pozicijos. Arčiausiai, kiek mano seneliui teko susidurti su karu, tai pamatyti jį iš saugaus atstumo. Ilgą laiką tokie buvo ir Švedijos santykiai su Europa: stebint per atstumą.

Tuo metu, kai iš Europos liko griuvėsiai po Antrojo pasaulinio karo, Švedija buvo nepaliesta. Mes buvome turtingesni ekonomiškai, tačiau skurdūs Europos bendruomeniškumo atžvilgiu. Prieš dvidešimt metų buvo nukirpta spygliuota viela, skyrusi Austriją ir Vengriją. Berlyno siela griuvo, ir Europa pasikeitė beveik per naktį. Daugelis šalių tuomet pradėjo savo kelionę, kurios rezultatas yra 27 valstybių atstovai šiandien sėdintys šioje salėje. Švedija buvo viena iš tų šalių.

Jei vėlai pradėdate, jums reikia laiko pasivyti. Devintojo dešimtmečio pabaigoje Švedijoje pradėjo bręsti politinis išipareigojimas Europai. Lėtai augo Švedijos artumas ir priklausomybė nuo Europos. Švedijos užsienio reikalų ministras Carlos Bildtas suvaidino lemiamą vaidmenį procese, kuris atvedė Švediją į Europos bendriją – kitais žodžiais tariant, priimant atvirumą, globalizaciją ir laisvą prekybą. Jį vedė tvirtas įsitikinimas, kad Švedija priklauso Europai.

Prieš aštuoniolika metų pateikėme narystės Europos Sąjungoje prašymą. Mes pribrendome supratimui, kad žmonių gyvenimus ir mūsų ateitį geriausiai užtikrins bendradarbiavimas ir bendrystė su kitais, kad ir mes turime kuo prisidėti, ir, kad turime daug ko pasimokyti. Mes nebebijojome bendradarbiavimo. Mes išdrįsime tapti Europos dalimi.

Per šiuos metus, nuo devintojo dešimtmečio vidurio, kurie Švedijai buvo kupini iššūkių, gilėjo ir mūsų politinis išipareigojimas. Jaučiau didelį ilgęsi Europai, kaip ir daugelis mano kartos Švedijos politikų. Pamenu, kaip, būdamas dar jaunas ir ką tik išrinktas Švedijos parlamento narys, buvau pakviestas apsilankyti Europos Parlamente. Tai buvo Parlamento atvirumo ir prieinamumo ženklas – nepaisant to, kad tuomet Švedija nebuvo Sąjungos narė.

Po kelerių metų, 1997-aisiais, po to, kai Švedija prisijungė prie Sąjungos, buvau įtrauktas į PPE frakcijos jaunimo organizacijos „PPE jaunimas“ subūrimą ir pats tapau pirmuoju jos pirmininku. Tai man leido pamatyti, kaip Europos bendradarbiavimas veikia iš tikrųjų. Kartu mes siekėme europinių problemų europinio sprendimo. Mes susipažinome ne tik vieni su kitais, bet ir su vienas kito istorija bei kultūra. Tai man leido pažinti Europos sostines – ir sunkiai begaliu suskaiciuoti, kiek Europos bažnyčių aplankiau šio proceso metu.

Per dvidešimt metų Švedija nuėjo ilgą kelią nuo stebėjimo per atstumą aktyvaus dalyvavimo Europos bendradarbiavime link. Tai turėjo įtakos ir Švedijos gyventojams. Prieš dešimt metų vienas iš trijų švedų manė, kad ES narystė šaliai yra teigiama, tačiau lygiai tiek pat manė priešingai. Šiandien viskas apsiversė. Beveik du iš trijų švedų tiki, kad narystė ES Švedijai yra gera. Rinkimuose į Europos Parlamentą birželio

mėnesį balsavo daugiau nei 45 proc. rinkėjų. Tai aštuoniais procentais daugiau nei 2004-aisiais ir viršija Europos vidurkį. Šiandien Švedija yra valstybė, vertinanti ir teigiamai žiūrinti į narystę ES. Mes nubudome truputį per vėlai, tačiau sunkiai dirbome, kad pasivytume. Tai visų mūsų, tikinčių Europos bendradarbiavimu, pergalė.

(Plojimai)

Gerb. pirmininke, garbingieji nariai, mes susiduriame su mūsų kartos likimo klausimu – socialine problema, kuri, skirtingai nei daugelis kitų, auga iš lėto – ir tik bloga kryptimi. Mūsų planeta karščiuoja. Jos temperatūra kyla – ir tik nuo mūsų priklauso, kaip reaguosime. Grenlandijos ledynai mažėja daugiau nei 100 kubinių kilometrų kasmet. Vakarų Antarktidos ledynai tirpsta didėjančiu greičiu. Žinome, kad vien tik tirpstantys Grenlandijos ledynai gali sukelti jūros lygio pakilimą iki dviejų metrų. Padariniai bus dramatiški. Jei jūros lygis visame pasaulyje pakils bent vienu metru, šimtai milijonų žmonių vien Azijoje bus priversti palikti namus. Labiausiai pažeidžiami yra Bangladešo, rytinės Kinijos dalies ir Vietnamo gyventojai.

Būtų ir kitokių padarinių. Pasikeistų oras, o tai sukeltų pavojų, kad daugelis floros ir faunos rūšių atsidurs ties išnykimo riba. Tai atsitiks net jei laikysimės JT nustatyto 2 °C tikslo, kurį palaikė praeitą savaitę tiek G8, tiek Didžiųjų ekonomikų forumas Akviloje. Mūsų klimatui iškilusi grėsmė dėl mūsų priklausomybės nuo iškastinio kuro. Tai bloga naujiena. O kokia yra gera naujiena?

Nors laiko liko mažai, jis vis dar mūsų pusėje. Tačiau privalome veikti dabar. Jau viskas parengta tam, kad pradėtume atsinaujinančios energijos ir technologijų, kurios pagerintų energijos efektyvumą, plėtojimą. Remiantis Tarptautinės energijos agentūros (TEA) duomenimis, daugiau nei pusės priemonių, reikalingų norint neviršyti 2 °C tikslo, galima imtis su ta technologija, kuria turime jau dabar.

Dar daugiau, priemonės kovai su klimato kaita turi labai naudingų šalutinių padarinių – padarinių, kurie patys pateisina priemones. Jei suvartosime mažiau energijos, sutaupysime pinigų. Pagerinsime viešuosius finansus ir tuo pat metu namų ūkiai turės didesnius energijos resursus. Jei investuosime į atsinaujinančią energiją ir energijos efektyvumą, pagerinsime savo energetinį saugumą. Tapsime mažiau priklausomi nuo importo iš valstybių, kurios kartais yra tiek politiškai, tiek ekonomiškai nestabilios. Mūsų investicijos į žaliąją ekonomiką sukurs naujas darbo vietų galimybes ir paskatins augimą dešimtmečiams į priekį.

Leiskite pateikti konkretų pavyzdį. Sausio mėnesį ES šalis palietė dujų krizė Ukrainoje. Praeitą savaitę kalbėjau su Prezidentu Viktoru Juščenka, kaip galime išvengti panašaus dalyko pasikartojimo ateityje. Tuo pat metu svarbu yra sugebėti pasukti požiūrį nauju kampu. Jei Ukraina investuotų į energijos efektyvumą tiek, kad pasiektų tokį patį lygį kaip Čekija ar Slovėnija, sutaupytos energijos kiekis būtų lygus visam kiekiui dujų importo savoms reikmėms iš Rusijos. Tuomet Ukraina galėtų tapti visiškai nepriklausoma nuo dujų importo iš Rusijos ir sutaupyti didžiules sumas pinigų – paprasčiausiai gerinant savo pačios gaunamos energijos efektyvumą. Štai kur turime ieškoti atsakymų į klimato kaitos keliamus klausimus.

(Plojimai)

Prieš dvylika metų norinčiųjų pagelbėti koalicija buvo suformuota Kiote. Savanoriškų susitarimų nebepakanka. Jei norime pasiekti konkretų susitarimą dėl klimato kaitos, tuomet kelionė nuo Kioto iki Kopenhagos privalo tapti ne norinčiųjų koalicijos, o kiekvieno atsakomybės reikalas.

O kaip ten nusigauti? Europa privalo veikti kartu ir kolektyviai. Privalome vadovauti ir laikytis pažadų. Europa vaidina lemiamą vaidmenį, norint, kad kiti prisijungtų prie tarptautinio susitarimo. Visame pasaulyje privalome nustatyti mokesčių emisijoms. Privalome įvesti nacionalinius anglies mokesčius ir emisijoms. Tuomet iškils palankios aplinkai alternatyvos. Jei sumos už naudojimąsi iškastiniais degalais bus nustatomos neatsižvelgiant į įtaką klimatui, visuotinis atšilimas tęsis. Neatsiras alternatyvų. Priemonės, padedančios užtikrinti energijos efektyvumą, netaps ekonomiškai vertingomis.

Tačiau to neužtenka. Privalome rasti platesnį atsakymą į klausimą „kaip?“. Nepakanka apriboti emisijas šalyse, kurios savanoriškai sutinka sumažinti dujų išmetimą, tačiau kuriose visose kartu dujų emisija sudaro vos 30 proc. Nepakanka ieškoti ir sprendimų, kurie būtų pagrįsti tik apribojimais labiausiai išsivysčiusiose šalyse. Net jei vadinamojo Priedo I šalys sumažins savo emisijų kiekį iki nulio, sparčiai augantis išmetamų dujų kiekis besivystančiose valstybėse vis dar neleis mums laikytis 2 °C tikslo.

Dėl to privalome aptarti investicijų į besivystančias šalis finansavimą. Turime užtikrinti greitą technologijos pakeitimą ir privalome užtikrinti, kad besivystančios šalys taip pat išpareigtų tikrinti vystymąsi, kurio jos šiuo metu siekia. Be to, mums reikia ir valstybių, esančių už Europos ribų, išpareigojimo. Keleto atsakomybė privalo tapti visų atsakomybe.

Žinau, kad Europos Parlamentas prisiims atsakomybę. Pirmininkaujanti Švedija į jus žvelgia kaip į savo sąjungininkus. Mes norime parašyti istoriją, kaip klimato grėsmė buvo įveikta, ir norime parašyti ją kartu su jumis.

Gerb. pirmininke, garbingieji nariai, ekonominė ir finansinė krizė išplito kaip nekontroliuojamas gaisras visame pasaulyje per keletą savaičių. Kai kurie buvo perspėti, tačiau daugeliui žmonių tai buvo siurprizas – ypač dėl jos išplitimo ir gylio. Globaliame pasaulyje problemos taip pat greitai plinta. Nuosmukio galia yra tokia, kad niekas neturi stebuklingo vaisto, kad jos būtų įmanoma greitai atsikratyti. Suderinti ES veiksmai yra geriausia priemonė, kokią tik turime, norint atremti krizės iššūkius. Dar daugiau, vis dar egzistuoja daugelis dalykų, kurie gali pakrypti bloga linkme. Tokiomis aplinkybėmis ES pavyko pademonstruoti savo vadovavimą šiais išbandymų laikais. Mes sutarėme dėl paramos bankams garantijų ir taisyklių. Mes sutarėme dėl bendro atkūrimo plano, kuris atgaivintų ekonomiką.

Prezidentas N. Sarkozy ir Prancūzijos pirmininkavimas suvaidino svarbų vaidmenį šiame darbe, tačiau noriu pabrėžti, kad varomoji galia buvo Europos Parlamentas. Turime paskirti visą rudenį diskusijoms apie tęstines priemones, kurios išvestų mus iš šios krizės. Ekonominė situacija išlieka sudėtinga, o viešieji finansai dabar paskirstyti į visas valstybes nares.

Remiantis komisijos prognozėmis, deficitas kitais metais ES viduje viršys 80 procentų BVP. Negalime užsimerkti ir apsimesti, kad tai nėra problema. Neturime pamiršti ir to, kad už šių skaičių yra žmonės, kurie nerimauja dėl savo darbo vietų ir nežino, ar sugebės susimokėti už namus ir išlaikyti pragyvenimo standartus. Mūsų užduotis yra jiems atsakyti.

Kai milijonai europiečių praras darbus ir taps atskirti, mūsų gerovei iškils grėsmė, ir tai vyksta tuo metu, kai mūsų gerovei ir taip daromas didžiulis spaudimas. Mes gyvename ilgiau, nors tuo pat metu dirbame mažiau ir auginame mažiau vaikų. Jei tokia tendencija tęsis, po 50 metų Europoje bus dvigubai daugiau pagyvenusių žmonių negu vaikų. Ką galime padaryti?

Privalome atkurti pasitikėjimą finansinėmis rinkomis. Privalome greitai sukurti efektyvią priežiūros sistemą, kad ateityje išvengtume panašių krizių. Pirmininkaudama Švedija stengsis pasiekti susitarimą šiuo klausimu Taryboje iki šių metų pabaigos. Tikimės jūsų pagalbos, kad galėtume tai pasiekti greitai ir galutinai. Mūsų piliečiai nesutiks su besikartojančiu mokesčių pajamų skyrimu gelbėti finansines institucijas, kurios elgėsi neatsakingai.

Privalome greitai išsikapstyti iš augančio viešojo deficito, pasitelkdami koordinuotą išeities strategiją ir galutinį grįžimą prie Stabilumo pakto taisyklių. Antraip trumpalaikis nestabilumas virs chronišku deficitu. Mūsų laukia dideli apkarpymai, kurie jau iš dalies egzistuoja kai kuriose ES dalyse, o mes Švedijoje turime patirties šioje srityje. Masinis nedarbas, socialiniai neramumai ir augantis mokesčių spaudimas tuomet laukia mūsų visų.

Privalome užtikrinti socialinę Europos politikos kryptį, kuri būtų paremta sveikais viešaisiais finansais ir galimybe įtraukti kuo daugiau žmonių į darbo rinką. Tai kol kas yra geriausias būdas apsaugoti mūsų gerovės sistemą. Žinau, kad tai svarbus klausimas ir čia, Europos Parlamente.

Nepriimtina, kad trys iš dešimties darbingo amžiaus europiečių išmetami iš darbo rinkos. Mūsų tikslas turi būti aktyvi darbo rinkos politika, kuri, kartu su gerai veikiančiomis socialinio saugumo sistemomis, sugeba suvaldyti pokyčius. Privalome sustiprinti asmens darbingumą ir galimybę jam ar jai įsivertinti darbo rinkoje. Be to, privalome sukurti darbo vietas bedarbiams. Jei dirbs daugiau žmonių, bus daugiau paramos tiems, kurie nedirba. Taip pat turime susitelkti ties reformomis, modernizacija ir prisitaikymu prie naujos realybės. Pasaulis už ES ribų nestovi vietoje. Jis juda į priekį neįtikėtinu greičiu. Tai kažkas, ką privalome suprasti ir priimti.

Atsižvelgimas į ES Lisabonos strategiją, gali prisidėti prie reikalingos reformų darbotvarkės. Mes pradėsime šią diskusiją rudenį.

Ekonominės krizės metu pastebime padidėjusio protekcionizmo idėjų. PPO patvirtina, kad prekybą ribojančių priemonių skaičius žymiai išaugo per pastaruosius tris mėnesius. Dėl to palaikau Akvilos susitarimą dėl Dohos etapo atnaujinimo tam, kad pasaulio šalys dar kartą pasirinktų laisvą, prekybai palankų kelią, kuris, kaip žinome, ilgainiui duoda naudos. Tikslas turi būti iš krizės išbrendanti stipresnė ES.

Gerb. pirmininke, gerbiamieji nariai, kai keliauju po Švediją ir kalbu apie ES bendradarbiavimą, sulaukiu mažai klausimų apie ES institucijas. Klausimai daugiau sukasi apie kreivus agurkus, uostomąjį tabaką ir kitus kasdienius reikalus.

Nepaisant to, instituciniai rėmai yra svarbūs, nes jie nustato, ką galime daryti kuriose srityse. Štai kodėl Lisabonos sutarties ratifikavimas yra toks svarbus. Sutartis padarys ES labiau demokratiška, skaidresnė, efektyvesnė ir įtakingesnė tarptautinėje scenoje. Svarbiausia, kad patvirtinta Lisabonos sutartis galiausiai baigs į vidų orientuoto ES bendradarbiavimo fazę. Laikas nuo šiol ES žvelgti į priekį ir tolyn. Pirmininkaujanti Švedija yra pasirengusi vykdyti pasirengimo darbus, kad būtų užtikrintas sklandus perėjimas prie naujos Sutarties, tačiau, žinoma, tam reikia, kad visos valstybės narės patvirtintų Sutartį. Tikėkimės, kad tai taps realybe per kelis ateinančius mėnesius.

Tarptautinis nusikalstamumas vis stiprėja. Nusikalstami tinklai neapsiriboja valstybinėmis sienomis. Galime stebėti, kaip plinta narkotikų prekyba ir prekyba žmonėmis. Tai kelia grėsmę mūsų demokratinėms vertybėms ir mūsų piliečiams. Tuo pat metu laisvė laisvai judėti per sienas yra svarbiausias mūsų bendrijos principas – mokytis, dirbti ir gyventi kitoje ES šalyje. Nauji laikai reikalauja naujų atsakymų. Dėl to šį rudenį parengsime naują programą šiai sričiai, kurią pavadinsime Stokholmo programa. Stokholmo programa išgrynins instrumentus, kurie užtikrintų saugumą ES ir kovotų su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu.

Tuo pat metu sukursime geresnę pusiausvyrą tarp šių instrumentų ir priemonių, kurios užtikrina teisinį tikrumą ir gina žmonių teises. Tai taip pat užtikrins, kad prieglobsčio ES siekiantiems asmenims bus garantuota bendra, teisiškai aiški sistema – su didesniu nuoseklumu atsižvelgiant į tai, kaip prašymai buvo gauti, ir tai, kaip jie nagrinėjami bei paremta nuoseklesne repatriacijos politika.

Europos ateities svajonė daugeliui žmonių yra svarbi. Tuo pat metu Europos gyventojai vis labiau sensta. Lanksti darbo imigracijos sistema galėtų sujungti šias dvi tikroves.

Gerb. pirmininke, garbingieji nariai, vos prieš 50 metų šešios valstybės padėjo pamatus Europos bendradarbiavimui. Dabar mūsų yra 27. Išaugo mūsų galia ir įtaka, išaugo klestėjimas ir įvairovė. Europa tapo turtinga. Todėl esame geriau pasirengę priimti tiek globalizacijos teikiamas galimybes, tiek atremti jos iššūkius. Kartu mes esame stiprūs.

Kalbame apie derybas dėl narystės. Vis dėlto narystė yra dalijimasis bendromis vertybėmis ir vienetų taisyklių laikymasis. Jas dabar svarsto šalys, esančios už ES ribų – nuo Reikjaviko iki Ankaros per vakarinę Balkanų dalį. Du Kipro lyderiai turi istorinę progą susitarti dėl sprendimo, kuris suvienytų salą, nes ji per ilgai buvo padalinta.

Toms šalims, kurios yra viduje, narystės procesas gali suteikti galimybę išspręsti seniai kilusius nesutarimus. Tokiu atveju privalome rasti sprendimą, kuris patenkintų abi puses ir atvertų kelią į priekį. Kitaip sukelsime pavojų mūsų tęstinės Europos integracijos procesui. Pirmininkaudama Švedija dirbs tam, kad paskatintų plėtos procesą, atitinkantį įsipareigojimus, kuriuos prisiėmė ES, ir griežtai remdamasi galiojančiais kriterijais. Mes veiksime kaip sąžiningas brokeris.

Gerb. pirmininke, garbingieji nariai, kartu su galia ir įtaka ateina ir tarptautinė atsakomybė, kurią vis dar bandome prisiimti. Ją lydi pareiga naudotis šia atsakomybe kiekvieno labui. ES turi dirbti už taiką, laisvę ir demokratiją bei žmogaus teises. Mūsų atsakomybė yra remti skurdžiausias ir labiausiai pažeidžiamas valstybes pasaulyje, atsakomybė gyventi laikantis JT Tūkstantmečio vystymosi tikslų. Mūsų atsakomybė taip pat yra remti JT darbą ir kitose srityse, dirbti kartu su strateginiais partneriais, įsitraukti į krizių pasaulio karštuosiuose taškuose sprendimą, ar tai būtų taikos procesas Artimuosiuose Rytuose, Irane, Afganistane, Pakistane, Šiaurės Korėjoje, ar didieji iššūkiai Afrikos žemyne.

Vis dėlto esame atsakingi už regionines iniciatyvas, tokias kaip Viduržemio sąjunga ir rytinė partnerystė, kurios sukuria stabilumą ir bendradarbiavimą tarp kaimyninių valstybių įvairiomis aplinkybėmis.

Esu ypač dėkingas Europos Parlamentui už jo vaidmenį Baltijos jūros reikaluose. Parlamentas pristatė strategijos projektą regionui dar 2005-aisiais. Dabar tikimės, kad šią iniciatyvą vainikuos Baltijos jūros strategijos patvirtinimas Europos Tarybos susitikimo metu spalio mėnesį.

Konfliktai Balkanuose dešimtajame dešimtmetyje suteikė progą ES imtis krizės sprendėjos vaidmens. Šis įsitraukimas dabar nuolat auga. Šiandien ES įsitraukusi į 10 krizių sprendimo iniciatyvų visame pasaulyje.

Šiomis dienomis pasaulio problemos beldžiasi į ES duris. Visame pasaulyje – įskaitant ir vietas aplink mus – daugelio žmonių viltys dėl jų ateities siejamos su mūsų bendradarbiavimu. Išpildykime jų viltis.

(Plojimai)

Gerb. pirmininke, garbūs nariai, Europos bendradarbiavimo rezultatas yra tas, kad šiandien mūsų žemynas išgyvena taiką ir klestėjimą, laisvę ir stabilumą. Turime atviras sienas ir socialinį modelį, kuriame derinama

rinkos ekonomika ir pagarba vieni kitiems. Tai mūsų bendra Europa. Mūsų piliečiai taip pat nori žinoti, kokios yra ateities idėjos, kad mūsų bendradarbiavimas turi ne tik istorinę reikšmę, bet ir žvelgia į priekį. Štai dėl ko mes, kaip jų išrinkti atstovai, esame atsakingi už tai, kad pasakytume, ką norime daryti su Europa. Leiskite jums pasakyti, kaip aš įsivaizduoju Europą ateityje.

Noriu matyti Europą, kuri veikia demokratijos, taikos, laisvės ir žmogaus teisių vardan tarptautinėje scenoje ir kuri drįsta veikti užsienio politikoje. Nes tarp mūsų yra žmonių, žinančių, ką reiškia gyventi be demokratijos ir laisvės, o tai suteikia mums teisę veikti.

Noriu matyti Europą, kuri imasi lyderio pozicijos kovoje su klimato krize, kuri priešinasi pagundai varžytis pramonėje, nemokančioje už emisijas, niokojančias mūsų klimatą ir kuri užtikrina stimulą, suteikiantį žaliosioms technologijoms vertę, kad mūsų vaikai ir mūsų vaikų vaikai galėtų džiaugtis tokia gamta, kokią pažįstame mes.

Noriu matyti Europą, kuri prisiima atsakomybę už ekonomiką. „Skolinimas išlaidoms“ negali būti vieninteliu šūkiu. Lygiai taip pat juo negali būti „pelnas yra privatus, o nuostoliai nacionaliniai“. Atkurime savo viešuosius finansus, reglamentuokime teisėtas finansines rinkas ir užtikrinkime ekonominių reformų, kurios mums reikalingos augimui ir pramonei, kad ši išliktų konkurencinga ateityje, saugumą.

Noriu matyti Europą, kuri toliau tobulina savo socialinį modelį, Europą, kuri suderina puikiai veikiančią gerovės sistemą su augimu – su socialine sąsaja, Europą, kuri, remdamasi darbu, verslu ir teisėtais viešaisiais finansais sukuria erdvę mūsų gerovės modelių, atstovaujančių geriausiems mūsų interesams, išlaikymui ir vystymui.

Noriu matyti Europą, kuri neleidžia sau susivilioti trumpalaikiais protekcionizmo kryžiaus žygiais, Europą, kuri garantuoja vidaus rinkos, sukurtos remiantis ES bendradarbiavimo pagrindu, saugumą bei leidžiančios prekėms ir paslaugoms laisvai tekėti per mūsų sienas, o tai garantuotų mūsų pačių ir likusio pasaulio pelną.

Noriu matyti Europą, paklūstančią skirtingumui, atvirą kitų argumentams ir turinčią tvirtą valią rasti kompromisus, kurie visi pasitarnautų bendriems interesams. Tokia Europa bus stipri bet kokių metu.

(Plojimai)

Gerb. pirmininke, gerbiamieji nariai, man garbė stovėti čia kartu su jumis ir atstovauti Europos demokratijai. Daugelis žmonių mane tikino, jog tai bus sunkiausias pirmininkavimas per daugelį metų. Laukia daugelis iššūkių, ir mes turime pasiruošti nelauktiems siurprizams. Daugelis klausia, ar tokio dydžio šalis kaip Švedija gali pakelti šią atsakomybę. Ne viena –kartu mes galime atremti iššūkius. Taip ir padarykime, turėdami viziją ir polėkį, turėdami iniciatyvą ir drąsą. Europai to reikia. Europos gyventojams to reikia. Europos projektas – tai troškimas spręsti žmonių problemas kartu. Šis troškimas daro Europą stiprią. Šie metai, 2009-ieji, yra lemiami Europos bendradarbiavimui. Turime galimybę žengti kitą žingsnį. Švedija pasirengusi priimti šį iššūkį, priimkime jį kartu!

(Garsūs plojimai)

José Manuel Barroso, Komisijos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, tai neeiliniai laikai ir tai nebus eilinis pirmininkavimas. Be įprastinio įstatyminio darbo, pirmininkaujant Švedijai teks priimti kitus politinius iššūkius, ir niekas geriau negalėtų su jais kovoti kaip ministras pirmininkas F. Reinfeldtas bei pirmininkaujanti Švedijos komanda.

Šiandien noriu papasakoti apie du didžiausius iššūkius, laukiančius Europos Sąjungos per ateinančius pusę metų: ekonominės krizės sprendimas ir derybos dėl ambicingo tarptautinio susitarimo dėl klimato kaitos Kopenhagoje.

Žiauriausia finansinė ir ekonominė krizė mūsų atmintyje ir toliau kylant nedarbo lygiui žlugdo mūsų bendruomenes ir šeimas. Ekonomikos grąžinimas į vėžes ir toliau išlieka mūsų didžiausiu prioritetu. Europos Sąjungos bendri veiksmai leido biudžetines pastangas, kurios duoda konkrečių rezultatų.

Valstybėms narėms taip pat parodėme solidarumą, pavyzdžiui, padvigubindami išmokų paramą ne euro zonos narėms iki 50 milijardų eurų. Dabar mums reikia įgyvendinti atstatymo paketą visose jo sferose ir įsitikinti, kad jis prisideda prie darbo vietų sukūrimo bei ekonominės veiklos skatinimo.

Manau, kad svarbiausia yra suteikti pirmenybę toms priemonėms, kurios mažina nedarbą ir grąžina žmonėms darbo vietas. Čia galime įtvirtinti įdarbinimo susitikimo, surengto iš dalies Komisijos iniciatyva kartu su

Čekijos, Švedijos ir Ispanijos atstovais gegužės mėnesį, rezultatus. Privalome praktiškai įgyvendinti bendrą išipareigojamą jaunimui ir įdarbinimui.

Žinoma, atsakomybė už darbo rinkos politiką glūdi valstybių narių viduje, tačiau galime naudotis esamais europietiškais instrumentais, kad padėtume išlaikyti žmones darbo vietose ir mokyti juos kito darbo specifikos. Štai kodėl Europos Komisija ketina pateikti siūlymą supaprastinti struktūrinių fondų procedūras ir atsisakyti nacionalinio dalinio finansavimo būtinybės iš Europos socialinio fondo 2009-iesiems ir 2010-iesiems metams. Taip pat naujai paskirstysime resursus tam, kad finansuotume naują mikrokreditų paslaugą, skatinančią darbingumą ir socialinį įsitraukimą. Tikiuosi, kad Parlamentas šiuos pasiūlymus palaikys.

Komisijos pasiūlymai, paremti Jaques'o de Larosiere pranešimu, kurį užsakiau parengti pernai spalio mėnesį, suformuos sustiprintą finansinių rinkų priežiūros ir reglamentavimo pagrindą. Kartu su jau pateiktais pasiūlymais – daugelis jų jau buvo patvirtinti Parlamente ir Taryboje, kai kurie jų vis dar apsisprendimo stadijoje – mes imamės globalaus lyderio pozicijos reformuojant finansinę tarptautinę sistemą. Mes ir toliau tai darysime, neabejoju, G20 susitikimo Pitsburge rugsėjo mėnesį metu.

Perkeliant visus šiuos aplankus į viršų per ateinančius šešis mėnesius yra būtina sąlyga sukurti naują ekonomiką, nes, nesuklyskime, pokrizinė ekonomika negali ir nebus tokia pati kaip ikikrizinė.

Mes turime atkurti ekonominį modelį ir sugrąžinti vertybes į mūsų socialinės rinkos ekonomikos širdį, kur joms ir vieta. Turime sukurti ekonomiką ir visuomenę, paremtas galimybėmis, atsakomybe ir solidarumu. Ekonomiką, kuri turės iš naujo surasti naujus augimo šaltinius, nes negalime amžinai pasikliauti valiuta ir išdu. Europą, kuri turėtų atviras ir puikiai veikiančias rinkas, išradingu ir žaliu augimu paremtą Europą, Europą, turinčią efektyvesnę finansinių rinkų reglamentavimą ir priežiūrą, Europą, kuri gilintų savo vieningą rinką ir naudotų savo potencialą, Europą, kuri atsilaikytų prieš protekcionizmo ar skilimo pavojus.

Kalbant apie klimato kaitą, Europa jau dabar yra pirmasis pasaulio regionas, kuriame įgyvendinamos ilgalaikės, įstatymiškai įpareigojančios klimato ir energijos užduotys. Didžiuojuosi tuo, kaip Komisija dirbo kartu su Parlamentu ir Taryba, kad įtvirtintų šį nutarimą, ir noriu, ruošiantis susitikimui Kopenhagoje, artimai dirbti tiek su jumis, tiek su Taryba.

Mūsų vadovaujantis vaidmuo buvo labai teigiamai įvertintas praeitos savaitės G8 susitikimuose Akviloje ir Didžiųjų ekonomikų forumė. Būsime girdėję apie šiuose susitikimuose pasiektą pažangą. Pirmą kartą visi dalyviai išipareigojo apriboti temperatūros pakilimą iki 2°C. Tai neabejotinai yra sveikintinas žingsnis, tačiau neturime apsigauti: mūsų ambicijų ir mūsų išipareigojimo pavyzdžiu dar nepasiekė kiti. Europa pirmauja lyginant su kitomis pasaulio dalimis, ir tai, tiesą sakant, likus 145 dienoms iki Kopenhagos susitikimo, mane jaudina.

Per ateinančias savaites pradėsime darbą su tarptautiniais partneriais, kad užtikrintume aiškius išipareigojimus Kopenhagoje. Mums taip pat reikia pasiekti pažangą dėl būtinų priemonių, leisiančių paremti besivystančias šalis ir paskatinti technologijų perėjimą. Rugsėjo mėnesį Komisija pateiks savo pasiūlymus finansavimui ant stalo, kad galėtume pasiekti europietišką susitarimą ir pradėtume derybas su kitais.

Klimato kaitos darbotvarkė yra, žinoma, artimai susijusi su kitu prioritetu: energetiniu saugumu. Šiandien Komisija parengs siūlymus, leisiančius sustiprinti mūsų taisykles valdant dujų išteklius ir sustiprinant vienybę tarp valstybių narių, ko, tikiuosi, pirmininkaujanti Švedija imsisi su jūsų parama.

Tokie yra pagrindiniai prioritetai, ir jie yra teisingi. Tačiau yra ir daugiau svarbių darbų, kuriuos reikia padaryti per ateinančius šešis mėnesius. Leiskite paminėti Stokholmo programą, jai Komisija neseniai pateikė viziją, kurioje piliečiai atsiduria mūsų teisingumo, laisvės ir saugumo politikos centre, kuriame vyrauja pusiausvyra tarp saugumo ir pilietinių laisvių bei teisių apsaugos.

Didžiąją šio dešimtmečio dalį Europos Sąjunga buvo išitraukusi į vidines institucines diskusijas. Mus valdančios Sutarties pokyčiai yra absoliučiai būtini, norint pakviesti padidėjusią Europą demokratiniam ir efektyviam darbui. Tikiuosi, kad galėsime išvysti Lisabonos sutarties ratifikavimą per ateinančius mėnesius, kad galėtume įgyvendinti jos nuostatas ir žengti tolyn politikos darbotvarkėje, kurią ką tik apibrėžiau.

Svarbu aptarti procedūrą, tačiau tikiu, kad dar labiau svarbu aptarti turinį. Pirmininkaujanti Švedija, kaip ir kita pirmininkausianti Ispanija, turės numatyti, tikėtina, sudėtingą perėjimą prie naujos Sutarties, kuri leis Komisijai ir Parlamentui suvaidinti savo vaidmenį.

Europos Sąjunga nuolat iš naujo save atrasdavo, pradedant pašaukimu išgydyti karo sudraskytą žemyną, baigiant vidaus rinkos sukūrimu ir tuomet Europos suvienijimu. Per pastaruosius 50 metų Europa vis

viršydavo viltis, išsklaidydama abejones. Neabejoju, kad pakilsime į kovą su naujais mums gresiančiais iššūkiais: padėdami pagrindus protingai, žaliai ateities ekonomikai. Mums pavyks, jei gerbsime pusės amžiaus senumo Europos integracijos pamoką: Europos Sąjunga yra sėkminga, kai visos jos dalys bendradarbiauja atvirumo, pasitikėjimo ir partnerystės dvasia. Švedijos pirmininkavimo programoje tai pripažįstama. Europos Komisija yra pasirengusi vaidinti savo vaidmenį, ir esu tikras, kad taip pat pasirengęs yra šis Parlamentas.

(Plojimai)

Joseph Daul, *PPE frakcijos vardu.* – (FR) Gerb. pirmininke, nedažnai kreipiuosi į jus, tačiau pirmą kartą šiandien paskirsiu vieną minutę jums.

Pirmiausia, gerb. J. Buzekai, sveikinu jus kaip pasipriešinimo žmogų ir vieną iš Solidarumo judėjimo įkūrėjų, kaip vyrą iš Silezijos, kuris niekada nepamiršo savo šaknų, savo istorijos ar savo vertybių. Europos žmonių partijos (Krikščionių demokratų) frakcija taip pat didžiuojasi tuo, kad jai pavyko įtikinti Parlamento narių daugumą iš visų politinių partijų – įskaitant M. Schulzą – paskirti jus 500 milijonų piliečių delegatu. Taip, gerb. pirmininke, jūsų išrinkimas yra šios atviros Europos, šios tolerantiškos Europos, šios politinės Europos, kurią gina PPE frakcija ir mūsų kolegų, esančių čia, dauguma, simbolis.

Tarybos pirmininke, Komisijos pirmininke, ko tikimės iš jūsų? Ogi to, kad jūs pagrindinę Švedijos pirmininkavimo idėją paversite veiksmais per ateinančius šešis mėnesius – kitais žodžiais tariant, susiduriant su dvigubu ekonomikos ir klimato kaitos iššūkiu, mes teigiame, kad mums reikia daugiau ir greičiau veikti tam, kad išbristume iš krizės, perkeldami mūsų socialinės rinkos ekonomikos modelį į realybę. Tvirtai tikiu, kad tai yra būtina ekonomikai, kad tai leis mus vykdyti tikrą socialinę politiką, kokios mums reikia.

Jei siekiame atsigavimo, ir jei norime, kad jis ateitų iš Europos, o ne iš Azijos, kaip spėjama, tuomet turime pagreitinti reikalus šiandien. Pasibaigus krizei, nugalėtojai bus tie, kurie lošė inovacijomis, žmonių mokymu – trumpai tariant, veiksmais.

PPE frakcija siūlo, be kitų dalykų, padidinti paramą, teikiamą mažoms ir vidutinio dydžio kompanijoms, kurios yra svarbiausios, norint išlaikyti ir sukurti naujas darbo vietas. Dar daugiau, ekonominė krizė, neabejoju tuo, reikalauja ne nacionalinio, o europinio atsako. Be to, mūsų piliečiai tuo įsitikinę, užtenka pažvelgti į apklausų rezultatus įvairiose valstybėse: daugiau nei 66 proc. vokiečių ir daugiau nei 70 proc. europiečių tuo įsitikinę.

Efektyvesnių ir greitesnių veiksmų, gerb. F. Reinfeldtai, gerb. J. M. Barroso, būtent to tikisi ir PPE frakcija iš jūsų, kai kalbame apie kovą su visuotiniu klimato atšilimu. Tai Europos atsakomybė jums vadovaujant vesti pasaulį veiksmų, kuriuos kiekvienas čia pripažįsta kaip skubius ir prioritetinius, link. Ar gali būti geresnė galimybė veikti ir pagreitinti reikalus negu klimato kaitos konferencija, kuri gruodžio mėnesį vyks Kopenhagoje, kitaip tariant, mūsų pačių teritorijoje!

Kalbant apie klimato kaitą, Europa įrodė, be jokios abejonės, kad ji gali imtis veiksmų, kai to nori. Užduotis dabar yra sureikšminti tai, paskatinti kitas pasaulio jėgas prisijungti prie mūsų. Žinoma, mąstau apie JAV, kuri privalo paversti savo žodžius veiksmais, tačiau taip pat mąstau ir apie kylančias valstybes, ar tai būtų Kinija, ar Indija, ar Brazilija, kurios nebegali toliau ignoruoti fakto, kad yra atsakingos už visuotinį atšilimą. Dėl to Švedijos pirmininkavimą vertinsime pagal tai, kaip jai pavyks susitvarkyti su krize, kokių rezultatų jai pavyks pasiekti aplinkos apsaugos srityje.

Baigsiu teigdamas, kad, norėdama tvirtai veikti šiuose dviejuose frontuose, Europa privalo turėti tinkamas institucijas. Pastarieji metai parodė, kad su ta pačia sutartimi, su tuo pačiu vienbalsiškumo pasenusiu principu taip pat įmanoma pasiekti progresą, tačiau kad taip pat įmanoma pasiekti ir aklavietę. Tai politinės valios klausimas, gerb. F. Reinfeldtai, gerb. J. M. Barroso. Pagreitinkite reikalus: štai ką padaryti jūsų prašo PPE frakcija per ateinančius šešis mėnesius, ir mes tikime Švedijos pirmininkavimu. Paspirtinkite reikalus: to prašė ir europiečiai, išrinkdami šį Parlamentą, ir būtent tai mes jiems turime suteikti, po penkerių metų norime išvysti daugiau balsuojančiųjų rinkimuose.

(Plojimai)

Martin Schulz, *S&D frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, pone F. Reinfeldtai, ponios ir ponai, Švedijos pirmininkavimas prasideda nauju institucijoms metu. Ne tik šis Parlamentas naujai pradeda darbą, Europoje prasidėjo pereinamasis laikotarpis nuo Nicos prie Lisabonos sutarties, ir, kaip visi žinome, tai neaiškumo metas, per kurį, nepaisant nieko, reikalinga aiškiai kalbėti apie ekonomikos, finansų ir darbo rinkų bei klimato politikos sprendimus Europos Sąjungoje ir jos valstybėse narėse.

Kalbėjote apie tai, ir sutinku su daug kuo, ką pasakėte. Klimato kaita yra, žinoma, svarbiausias klausimas ir suteikėte jam tinkamą svarbos lygmenį. Taip pat ir darbo vietų krizė reikalauja neatidėliotino bei tinkamo sprendimo. Dėl to prašome jūsų pirmininkavimo metu paraginti valstybes nares imtis investavimo ir ekonominio atkūrimo planų rimčiau negu iki šiol tai darė.

Mums visų pirma reikia darbo vietų apsaugos – dabar, ne kitąmet, nes darbo vietoms grėsmė iškilusi čia ir dabar. Darbo vietų saugumas yra gyvybiškai svarbus visuomenės vidaus stabilumui. Dėl to tikimės, kad jūs darbo vietas ir jų saugumą paversite savo didžiausiu prioritetu, bet kokia forma, pavyzdžiui, derinant aplinkos apsaugą ir pramonės politiką, ir tai būtų itin protingas sprendimas.

Kalbant apie darbo vietų saugumą, norėčiau pasakyti jums, gerb. F. Reinfeldtai: tai, kas kelia pavojų darbo vietoms ir netgi kelia didesnę grėsmę socialiniam susitelkimui, yra precedentinė Europos teisingumo teismo teisė. Kaip jūs ką tik sakėte, jūs daug keliaujate po Švediją ir Europą. Tą darome ir mes, ir girdime iš žmonių, kad jie nenori Europos, kurioje kompanijos keliai iš vienos valstybės į kitą mažindamos atlyginimų lygį. Dėl to mums reikia Europos Sąjungos iniciatyvų.

(Plojimai)

Mums reikalingos šios iniciatyvos, kaip Europos teisingumo teismo sprendimų Lavalio, Vikingo, Rufferto ir Liuksemburgo bylose, pasekmė. Su tuo jūs, ir ypač jūs, nes Švediją tiesiogiai palietė ši klaidinga politika ir klaidinga precedentinė teisė, turite kovoti pirmininkavimo metu.

Jums taip pat reikia spręsti dar vieną institucinį klausimą, o tiksliau, kaip kita Komisija bus paskirta. Turiu pasakyti, kad man susidaro įspūdis, kad ne tik jus, bet taip pat ir jūsų kolegas Taryboje palietė naujos institucinės taisyklės ir netikrumas dėl to, kuria Sutartimi turėtume vadovautis ir grįsti savo veiksmus, o niekas tikrai nežino, kur dabar esame. Tai truputį primena Astridos Lidgren Pepės Ilgakojinės gyvenimą Vilekulos vieloje – paversiu pasaulį tokiu, kokį noriu jį matyti. Nuostabu!

Jei Komisijos pirmininką skirsime remdamiesi Nicos sutartimi, iš viso turėsime dvidešimt Komisijos narių. Tokiu atveju norėčiau sužinoti, kuri valstybė neturės Komisijos nario. Tokiam skyrimui Taryba natūraliai sakys „ne“, mes tikrai nenorime pradėti kraujo kovos už uždary durų. Taigi, turime puikų sprendimą – paskirsime narius iš pradžių remdamiesi Nicos sutartimi. Komisijai prireiks kelių mėnesių įsibėgėti, o iki to laiko Airijos gyventojai jau bus nubalsavę ir turėsime Lisabonos sutartį. Tuomet galėsime dėl viso kito balsuoti remdamiesi Lisabonos sutartimi. Puiku!

Esame įstatymu paremta bendrija – ar bent jau taip manėme iki šiol, – kurioje remiamasi galiojančiu įstatymu. Galiojantis įstatymas yra Nicos sutartis. Lygiai taip pat egzistuoja kažkas, kas saugo Sutartį, ir jis privalo paaiškinti, kuriuo teisiniu pagrindu remiantis reikia veikti. Tai yra Komisijos pirmininkas, tačiau iš jo apie tai neišgirdau nė žodžio.

Dėl šios priežasties norėčiau aiškiai pabrėžti, ko mes tikimės. Siūlau, ministre pirmininke, nesiimti formalaus sprendimo iškart, pirmiausia atsiųsti savo kandidatą į Parlamentą, kad jis mums galėtų papasakoti, ką nori padaryti, kad atkurtų ekonomiką, užtikrintų darbo vietas, kaip kovotų su klimato kaita, pasiūlytų darbingumo paktą, viešųjų paslaugų direktyvos iniciatyvą bei iniciatyvą, kuri patobulintų Darbininkų direktyvos paskyrimą ir įtvirtintų garantiją tarp Komisijos ir Parlamento, numatančią Komisijos iniciatyvų keliamų socialinių pasekmių vertinimą. Jau galėjome būti aptarę viską su kandidatu prieš savaites, kad sužinotume, ar jis susilauks daugumos palaikymo šiuose rūmuose dėl pateiktų pasiūlymų. Tuomet galėjote priimti sprendimą.

Jūs pasirinkote kitą kelią. Jūs pareiškėte, „ne, mes imsime formalaus sprendimo pirmiausia, o tuomet pasiūsymsime atstovą“. Bijau, kad tai dar viena klaida, ir taip pat baiminuosi, kad šis kandidatas, nebent jis itin pasistengs, negaus daugumos balsų šiuose rūmuose.

(Plojimai)

Norėčiau itin pabrėžti, kad tai bus bene labiausiai ginčytinas klausimas jūsų pirmininkavimo metu, tai mums aišku nuo pat pradžių. Tikimės institucinio aiškumo, tikimės sociopolitinio išsipareigojimo, ir tikiu, kad palaikysime jus klimato kaitos politikos srityje.

Gerb. pirmininke, tik dėl jūsų tiksliai laikiausi savo kalbėjimo laiko. Pamatysite, kad per keletą sekundžių mano šešios minutės baigsis. Jums neprireiks manęs peikti – žinojau, kad būtent tai ir ketinote daryti, ir nenorėjau suteikti jums šio malonumo.

(Plojimai)

Guy Verhofstadt, *ALDE frakcijos vardu.* – (FR) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasakyti gerb. F. Reinfeldtui, kad mūsų Liberalų ir demokratų už Europą aljanso frakcija remia Švedijos pirmininkavimo prioritetus, kitaip sakant, Lisabonos sutarties ratifikavimą, kuri, kaip tikimasi, bus įgyvendinta greitai ir iki galo; pasirengimą klimato kaitos susitikimui Kopenhagoje, kuris jau buvo paminėtas ir kuris yra tas prioritetas, kurį taip pat remiame; bei, galiausiai, Stokholmo darbotvarkę.

Be to, ir tai bus mano kalbos tema, noriu pasisakyti dėl dar vieną klausimo, kuris minimas kiekvienoje kalboje šiuose rūmuose – dėl kovos su finansine ir ekonomine krize – ir pasakyti jums, kad imatės pirmininkavimo Europos Tarybai itin svarbiu metu. Puiku, kad Tarybai pirmininkauja Švedija, nes jūs turite patirties šioje srityje. Dešimtajame dešimtmetyje Švedija išgyveno lygiai tą patį, ką dabar išgyvena Europa ir pasaulis. Jūs išgyvenote finansinę krizę ir išsprendėte visas šias problemas tiesiogiai kovodami su finansinio sektoriaus problemomis.

Noriu jums pasakyti, kad privalote elgtis lygiai taip pat šiandien europiniu lygmeniu, nes būtent to mums ir trūksta. Mes bandomė kovoti su ekonomine ir finansine krize, remdamiesi 27 skirtingomis strategijomis įvairiose šalyse, o tai niekada neveiks.

Mes tikimės, kad jūs, gerb. F. Reinfeldtai, pasinaudosite Švedijoje gauta patirtimi, nes ji davė sėkmę, skirtingai nei Japonijoje, kuri ilgą laiką buvo ekonomiškai sustingusi. Švedija išbrido iš krizės, nes jūs nedelsdami ėmėtės finansinio sektoriaus problemų sprendimo, o to iki šiol nedaroma Europoje. Mąstoma, kad Jungtinė Karalystė gali nacionalizuoti bankus, kol kitos šalys, ypač Prancūzija, siekia jais pasinaudoti. Vokietijoje bandoma sukurti „blogus bankus“; Beneliukso šalyse daroma visko po truputį. Todėl nėra vieno projekto. Jungtinės Valstijos stabilizuoja savo bankus ir šalina nuodingus produktus, o mes ir toliau susiduriame su problemomis.

Dėl to prašau jūsų pasinaudoti savo patirtimi tam, kad pasiūlytume Europos finansinio sektoriaus išgebėjimo planą, kuris padės pagrindus ekonominiam atsigavimui. Be jo niekuomet nebus ekonominio pakilimo, bankai nepradės skolinti pinigų ir taip toliau. Tai turi būti jūsų absoliutus prioritetas.

Tikimės, kad jūs, kartu su Komisija, galėsite pristatyti naują atsigavimo planą, nes 27 skirtingi planai neduos reikalingų rezultatų per ateinančius metus. Būtina, kad Taryba ir Komisija šiuo atveju imtųsi lyderio vaidmens. Žinau, kad dabar nacionaliniu lygmeniu egzistuoja 27 atsigavimo planai, tačiau tuose planuose matoma protekcionizmo apraiškų. Tai jūsų atsakomybė, gerb. F. Reinfeldtai, pasakyti savo kolegoms, kad yra geresnis būdas kovoti su tuo, ir su Komisijos pagalba sukurti vieną atsigavimo planą bei investuoti į atsinaujinančią energiją ir naują ekonomiką.

Manau, kad su jūsų patirtimi Švedijoje dešimtajame dešimtmetyje jūs esate tinkamas asmuo tinkamoje vietoje daryti tai, kas reikalinga: sukurti strategiją Europos Sąjungoje kovai su ekonomine ir finansine krize.

(Plojimai)

Rebecca Harms, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. F. Reinfeldtai, gerb. J. M. Barroso, mano kolega gerb. M. Schulzas pasakė viską, ką galima pasakyti apie mano frakcijos nerimą, atsižvelgiant į artėjančius Komisijos pirmininko rinkimus. Mes sutinkame su tuo, ką jis sakė. Norime, kad visa Komisija ir visi aukščiausieji Europos Sąjungos pareigūnai būtų išrinkti remiantis Lisabonos sutarties sąlygomis ir ne kiek dėl to nenusileisime. Vis dėlto, gerb. J. M. Barroso, norėčiau paaiškinti, kokios yra politinės mano frakcijos abejonių priežastys, kodėl, žvelgiant politiškai, jūs nesugebėsite atlikti to, kas dabartinėje situacijoje yra reikalinga Europai.

Pažvelkime, pavyzdžiui, į jau minėtą naujo finansinių rinkų reglamentavimo poreikį. Vyko G8 susitikimai, G20 susitikimai, pratęsti G8 susitikimai, Europos susitikimai. Kiek pažengėme? Jei šiandien pažvelgtume į dabartinį paveikslą ir palygintume jį su „Monopolio“ žaidimu, kuris visiems mums pažįstamas, pamatytume, kad bankai atsikūrė, praleido ėjimą ir neatsidūrė kalėjime, jie paėmė šimtus milijonų su viešu palaiminimu ir tuomet paprasčiausiai pradėjo žaidimą iš naujo. Nemanau, kad žmonės yra likimo spėliotojai, kai teigia, kad to rezultatas yra neišvengiamas naujas žlugimas. Gerb. J. M. Barroso, kas nutiko jūsų galingam įsikišimui? Kur yra jūsų tikri rezultatai? Mes nematėme jokių jų įrodymų.

(Plojimai)

Kalbant apie klimato politiką, žinote, kad visos europinės kampanijos metu mes Žaliųjų Europos laisvo aljanso frakcijoje pasisakėme už naują žalią susitarimą. Esame absoliučiai įsitikinę, kad yra blogai veikti taip, kaip jūs veikėte pastaruosius penkerius metus, gerb. J. M. Barroso, tai yra, supriešinti ekonomikos strategijas su aplinkos apsaugos ir klimato strategijomis. Neabejojame, kad tai labai išsiskynė praeityje ir turi baigtis. Mums reikia mąstyti apie ekonomikos vystymąsi ir privalome greta sudėti klimato apsaugos ir aplinkos

apsaugos tikslus. Tai duos pelną ekonomikai ir prisidės prie šimtų ar net tūkstančių naujų darbo vietų atsiradimo. Andris Piebalgs dar kartą pademonstravo savo pastarųjų mėnesių apžvalgoje, kad tai yra energetikos sektoriaus reikalas. Remdamiesi savo patirtimi, gerb. J. M. Barroso, manome, kad jūs nesate tinkamas kandidatas atverti kelią naujam žaliajam susitarimui.

Apibendrinama galiu pasakyti tik tiek, kad atsižvelgiant į klimato apsaugą, europiečiai pastaruoju metu tarptautinėje arenoje elgėsi taip dėl naujos abejonės, kiek toli mes norime eiti mažindami skaičius, ir dėl naujo šykštumo sindromo, kuriuo, deja, pasižymėjo ir Švedija. Tarptautinio klimato apsaugos fondo sukūrimas skurdesnėms valstybėms pasisuko labai bloga linkme. Faktas, kad vis dar paslapyje laikomas Švedijos noras pasiimti pinigų iš vystymosi puodų, pavyzdžiui, tam, kad perkeltų juos į klimato apsaugos puodą, o tai yra žaidimas su nulinėmis sumomis, ir, atsižvelgiant į skurdesnių valstybių situaciją, yra visiškai nepriimtinas. Turime kuo greičiau nutraukti šį šykštumą ir naujas abejones Europos Sąjungoje.

(Plojimai)

Galiausiai, gerb. F. Reinfeldtai, galiu pasakyti šį tą teigiamo. Esame pasirengę grumtis su jumis dėl naujos Lisabonos sutarties ir dirbti su jumis šiuo klausimu. Teigėte, jog tai padarysime iki metų pabaigos. Mes jums padėsime. Mes taip pat paremsime jus, jei norėsite daryti daugiau Rytų Europos ir Rusijos atžvilgiu, tačiau dėmesys klimato politikai turi būti ne tik antraštėse, bet turi būti pataisytas ir Švedijos programos spausdintame leidime.

(Plojimai)

Michał Tomasz Kamiński, ECR frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau nuoširdžiai pasveikinti jus su vakarykščiu išrinkimu – nuostabaus pirmininko ir naujo Parlamento vadovo išrinkimu. Darau tai, kaip jūs puikiai žinote, gerb. pirmininke, kaip Lenkijos politikas, tačiau taip pat ir kaip žmogus. Žinote, kad jūsų dėka susipažinau su savo žmona, o tai iki šiol yra didžiausias pasiekimas mano gyvenime. Sveikinu, ir linkiu jums didelės sėkmės jūsų darbe.

Europos konservatorių ir reformatorių frakcija įdėmiai klausėsi jūsų kalbos, ir džiaugiuosi galėdamas pasakyti, kad mes palaikome jūsų požiūrį į daugelį klausimų. Jūsų pranešimą apie efektyvias priemones kovai su krize aš laikau itin svarbiu. Ekonominė krizė, kuri yra blogiausia krizė nuo ketvirtąjo dešimtmečio, kokią tik išgyveno mūsų civilizacija, kelia susirūpinimą visoje Europoje – skurdesnėse valstybėse ir turtingesnėse, pietinėse ir šiaurinėse valstybėse. Džiaugiuosi, kad paskelbėte apie aktyvią kovą su krize ir džiaugiuosi, kad jūs įžvelgiate tokius pat prioritetus, kuriuos išklėme ir mes: didesnė rinkos laisvė, mažiau reglamentų, daugiau ekonominės laisvės, didesnis atvirumas laisvai prekybai. Tai yra ekonominio augimo receptas mūsų žemynui, mūsų Europos Sąjungai.

Ministre pirmininke, mes taip pat pritariame jūsų įsitikinimui, kad kova su klimato kaita yra svarbus reikalas. Žinau, kad jūs turite drąsių idėjų šiuo klausimu, ir noriu padėkoti jums šioje srityje elgtis drąsiai. Klimato kaitos problema rodo, kad šiandien gyvename ne tik vienoje Europoje, bet ir viename pasaulyje, kuriame pavojai yra bendri visiems, ir su jais turi būti kovojama.

Itin džiaugiuosi, kad jūs paminėjote kovą su nusikalstamumu, kaip vieną iš mūsų Europos Sąjungos problemų. Esu įsitikinęs, kad mums pavyks pasiekti pažangą kovoje su nusikalstamumu vadovaujant jums, nes Švedija yra galinga jėga kriminalinių romanų srityje.

Itin svarbu, ir džiaugiuosi, kad tiek jūs, tiek jūsų Užsienio reikalų ministras paminėjote, kad norite atidžiai žvelgti į mūsų kaimynus ir pradėti tai, kas tikiuosi, bus palankus požiūris į ES plėtros idėją. Neturime pamiršti, kad už rytinių ES sienų yra valstybių, kurios turi teisę tapti demokratijos ir klestėjimo teritorijos, kurioje šiandien esame mes, dalimi.

Apgailestauju sakydamas, kad yra vienas punktas, dėl kurio mano frakcija su jumis nesutinka. Tai Lisabonos sutarties ratifikavimo klausimas. Kalbėjote apie demokratiją Lisabonos sutarties kontekste ir buvote teisus. Turime prisiminti, kad būtent demokratinio referendumo metu Airijos gyventojai atmetė Lisabonos sutartį. Jei gerbiame demokratiją, turime gerbti ir airių rinkėjų sprendimą.

Ministre pirmininke, tikiuosi, kad jūsų prioritetai, kurie atitinka ECR frakcijos prioritetus, taps galimybe, leidžiančia jums vadovauti Europos Sąjungai ir efektyviai kovoti su krize, kuri šiandien yra didžiausia mūsų problema.

(Plojimai)

Lothar Bisky, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, ministrė pirmininke F. Reinfeldtai, ponios ir ponai, pirmininkaujanti Švedija pristatė ambicingą darbo programą, kurioje pateikiamas didesnis skaidrumo pasiūlymas. Skaidrumas reikalingas ypač kovojant su krize, kurią šiuo metu išgyvename.

Daugelis tiki, kad krizė kilo tolimoje JAV ir ją sukėlė keletas bankininkų, kurie, kaip manoma, buvo gobšūs. ES valstybių narių vyriausybės vadovai, atrodo, neturi nieko bendro su krize. Jie yra nekaltosios pusės. Tie, kurie palaiko nekaltumo idėją, nedaro nieko, kad prisidėtų prie kovos su krize. Tikiu, kad skaidrumas turi būti ir kalbant apie nesėkmes politikoje, kurios prisidėjo prie krizės, ir, žinoma, kalbant apie bankininkus. Skaidrumas yra madingas kazino kapitalizme.

Mums įdomu pamatyti, kas įvyks su Baltijos jūros strategija, ir palaikysiu Tarybos pirmininką, jei jis nuspręstų susitelkti į dialogą su Rusija. Taip pat norėtume, kad Europos Sąjunga paremtų prezidento B. Obamos ir prezidento Dmitrijaus Medvedevo išsipareigojimus atsakyti branduolinių ginklų. Europos Sąjunga turėtų pasinaudoti šia nauja nusiginklavimo galimybe.

Pirmininkaujanti Švedija nori tobulinti prieglobsčio įstatymą ir paversti Europos Sąjungą patrauklesne imigrantams darbininkams. Prieglobsčio politika turi būti glaudžiai susijusi su vystymosi politika. Tai, mūsų požiūriu, yra teigiamas dalykas, tačiau prie itin saugomų išorinių Europos Sąjungos sienų, ypač esančių Viduržemio jūros regione, kasmet miršta tūkstančiai žmonių, ieškodami prieglobsčio nuo persekiojimų, skurdo, gamtos nelaimių ir karų. Nepaisant brangiai kainuojančios sienų apsaugos, stebėsenos ir duomenų gavimo sistemų, užkertančių kelią nelegaliai migracijai, Jungtinė Europos kairiųjų ir Šiaurės žaliųjų kairiųjų frakcija ragina žmogiškai elgtis su pabėgėliais ir migrantais ir pakeisti ekonominę bei prekybos politiką, kad galima būtų efektyviai kovoti pirmiausia su tomis priežastimis, kurios verčia žmones tapti pabėgėliais,

Pirmininkaudama Švedija ketina sutelkti dėmesį į daugiau apimančias darbo rinkas, kad sukurtų visokeriopą įdarbinimą, ir dėl to nori iniciuoti darbo rinkos reformas bei lyčių lygybės priemones. Mes taip pat palaikome darbingumo strategiją, kuri prisidės prie atlyginimų augimo ir pateiks privalomą minimalaus atlyginimo sumą visose 27 valstybėse. Norime, kad Europa sutartų dėl minimalaus atlyginimo, kuris sudarytų ne mažiau nei 60 proc. vidutinio šalies atlyginimo sumos, norint apsaugoti žmones nuo skurdo, kuriame jie atsiduria net dirbdami.

Ypač džiaugiuosi dėl to, ką pasakėte apie Kiprą, linkiu visokeriopos sėkmės jums, įgyvendinant ambicingus tikslus klimato srityje.

Francesco Enrico Speroni, *EFD frakcijos vardu.* – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, džiaugiuosi, kad pirmininkaujanti Švedija pabrėžė tikslus, kurie jaudina mūsų piliečius, mūsų rinkėjus, o tiksliau aplinkos ir klimato kaitą, finansinę krizę, darbo vietų užtikrinimą ir kovą su nusikalstamumu, nes, norint atlikti gerą darbą, turime būti vieningi su tais, kurie už mus balsavo. Nesame nei geresni, nei blogesni už rinkėjus, tačiau neabejoju, kad svarbu yra elgtis taip, kaip jie norėtų, o šie tikslai, atrodo, atitinka tai, ką minėjau.

Kalbant toliau, privalome, žinoma, paversti pasiūlymus konkrečiais veiksmais, ir čia susidursime vieni su kitais, ypač priimdami sprendimus bendro sprendimų priėmimo procedūros metu, nes mes, Parlamentas, ir jūs, Taryba, nustatysime tas taisykles, kurios valdys mūsų rinkėjų gyvenimus, reikalus, interesus, ir tikiu, kad tai yra mūsų, kaip įstatymo leidybos institucijos, svarbiausia užduotis.

Privalome įveikti neabejotinai esančią pasitikėjimo krizę. Skurdus rinkėjų dalyvavimas rinkimuose į Parlamentą rodo pasitikėjimo krizę, o norint ją įveikti, reikia veikti visiškai remiantis mūsų rinkėjų valia. Privalome taip pat vengti palyginimų: jūsų šalis ribojasi su Norvegija, aš gyvenu Šveicarijoje. Jos yra už Europos Sąjungos ribų, tačiau gyvena visiškai taip pat, turi tokias pačias problemas, tačiau jos nėra blogesnės ar geresnės už mus, todėl čia svarbu pamatyti ir parodyti tai, dėl ko verta turėti Europos Sąjungą.

Manau, kad tai yra didžiulis iššūkis, tačiau taip pat tikiu, kad kiekvienam padedant mes įrodysime, kad Europa turi būti ne pakenčiama, o kaip tik turėtų tapti galimybe kiekvienam, kuris čia gyvena ir yra jos pilietis.

Barry Madlener (NI). – (NL) Olandų partija už laisvę pateko į šį Parlamentą tam, kad kovotų už Nyderlandų piliečių teises ir dėl to, kad išplėstų pinigus, kuriuos Nyderlandai permokėjo šiai pinigų godžiai ir biurokratinei Europai. Olandai išrinko Partiją už laisvę tam, kad parodytų aiškiai, jog Europos Sąjungos plėtra jau nužengė per toli.

Gerb. pirmininke, šis Parlamentas leidžia laiką reguliuodamas dalykus, kurie turėtų būti sprendžiami pačiose valstybėse narėse. Kiek tai liečia mūsų partiją, manome, kad Europos Sąjunga turėtų spręsti reikalus, susijusius su ekonominiu ir finansiniu bendradarbiavimu. Olandams pirmiausia naudinga, kad stebėtume Švedijos pirmininkavimą, kuris nieko neduos olandams. Galite toliau stumtis į priekį su Europos Konstitucija, kurią

Nyderlandų piliečiai atmetė, ir kuri yra 99 proc. identiška Lisabonos sutarčiai. Tačiau jūs nieko nedarote dėl milžiniškai kainuojančio kasmėnesinio persikėlinėjimo iš Briuselio į Strasbūrą. Dar daugiau, jūs šio klausimo net neįtraukėte į darbotvarkę. Kodėl? Tai kainuoja tūkstančius milijonų eurų, ir vieninteliai, kuriems galbūt ši idėja patinka, yra kompanijos „Ikea“ darbuotojai, kurie gauna progą parduoti persikėlimui reikalingas dėžes ir papildomas lentynas.

Taip pat norime, kad derybos su Turkija būtų baigtos nedelsiant. Turkija yra islamiška valstybė, o islamo kultūra visiškai skiriasi nuo vakarietiškos kultūros. Turkija, be to, yra ne Europos, o Azijos valstybė, tačiau Turkijos narysė olandams vėl kainuotų maišus pinigų. Turkija gali būti gera kaimynė, tačiau ji nepriklauso Europos šeimai. Partija už laisvę palaiko suverenių valstybių Europos idėją, tačiau pirmininkaujant Švedijai bus einama tolimesnio federacinės supervalstybės sukūrimo, kurioje valstybės narės turės vis mažiau ir mažiau galimybių spręsti savo pačių reikalus, link. Dėl to tikimės, kad Airijos gyventojai turės drąsos pasakyti dar kartą „ne“ Lisabonos sutarčiai. Airijos gyventojai turi galimybę veikti kaip Europos gyventojų atstovai, ir norėčiau jūsų paklausti, Partijos už laisvę vardu, kokias išvadas iš Airijos referendumo padarys pirmininkaujanti Švedija.

Fredrik Reinfeldt, einantis Tarybos pirmininko pareigas. – (SV) Gerb. pirmininke, leiskite man visų pirma pasveikinti visus jus su tuo, kad buvote išrinkti frakcijų lyderiais. Žinau, kad daugelis iš jūsų buvote remiami didžios daugumos. Žinau, pavyzdžiui, kad Martinas Schulzas turėjo labai tvirtą paramą ir buvo perrinktas atstovauti socialdemokratų frakcijai dauguma balsų. Itin svarbu yra sugebėti tinkamai atstovauti savo garbingoms frakcijoms.

Labai džiaugiuosi dėl dialogo, kurį užmezgėme ir konsultacijų, kurias paprasčiau birželio mėnesį iniciuoti Europos Tarybos. Tai atliko Cecilia Malmstrom. Taip pat tuo užsiėmiau ir aš pats, tiek telefonu, tiek susitikimo, kuris vyko laive, plaukiojančiame aplink Švedijos vandenynse esančius salynus, kur mes diskutavome apie susidariusią situaciją, metu. Manęs buvo paprašyta išsiaiškinti, kokios yra galimybės J. M. Barroso, paskirtam Europos Tarybos, būti išrinktam Komisijos pirmininku antrai kadencijai.

Daugelis temų, kurias palietėme, yra pagrindinės, su jomis noriu dirbti Švedijos pirmininkavimo laikotarpiu. Leiskite pasakyti, kad į pirmą vietą iškeliamo darbo vietų kūrimą. Norime matyti Europą, kurioje daugiau žmonių turi darbus. Diskusija turi prasidėti nuo to, kaip to galime pasiekti. Kaip pabrėžė Josephas Daulas, tikiu, kad inovacijomis ir mokymais galime to pasiekti. Kitaip tariant, tų dalykų, kurie yra varomoji kompanijų jėga ir padaro žmones tinkamus užimti vieną ar kitą postą. Manau, kad Martinas Schulzas buvo teisingas teigdamas, kad neturime leisti Europai virsti tokia, kurioje galėtume varžytis tik skurdžiam lygyje. Apie tai diskutuojame Švedijoje ir visoje Europoje. Maži ar visiškai jokių atlyginimų yra prastas varžybų startas. Tik turėdami geras sąlygas galime žvelgti ateities varžyboms į akis.

Leiskite paminėti keletą kitų dalykų, kurie, kaip manau, yra labai svarbūs išvedant Europą iš krizės. Mačiau, kaip Komisija, ir asmeniškai manau, kad tai labai svarbu, sugebėjo apginti vidaus rinkos principą tuo metu, kai daugelis bando ją sukompromituoti ir atverti kelią protekcionizmui. Labai lengva klausyti tų, kurie teigia: „Kodėl neišsaugojote darbo vietų toje konkrečioje valstybėje?“, nesusimąstydami apie pasekmes, kas būtų, jei visi imtų taip elgtis. Jei mes tai būtume padarę, būtume paprasčiausiai sunaikinę laisvą ir tarpvalstybinę prekybą. Tai, kas iš esmės sukūrė gerovę ir klestėjimą, būtų labai greit prarasta, jei nebūtume atsilaukę prieš protekcionizmo kvietimą. Tikiu, kad vidaus rinkos užtikrinimas ir laisvas judėjimas yra kur kas svarbesnė starto pozicija negu darbo vietų garantavimas.

Taip pat tikiu ir kitais, kai kuriais jūsų paminėtais dalykais, tokiais kaip investavimas į žmogiškuosius sugebėjimus ir mobilumo darbo rinkoje užtikrinimas. Manau, kad, pavyzdžiui, vienas iš būdų pajungti tai, yra būtent laisvas judėjimas, įskaitant ir judėjimą per sienas.

Lygiai kaip teigė Martinas Schultzas, Rebecca Harms ir Josephas Daulas, tikiu, kad kovoti su tuo padėtų ir žaliųjų politika, galimybė sukurti tokią mažų emisijų ekonomiką, apie kurią kalbame, visame pasaulyje. Tai taip pat būtų dar vienas kovos su krize būdas. Kaip mums pavyksta finansuoti ir investuoti, taip pat labai svarbu. Dar noriu pridurti, jog sutinku su Guy Verhofstadt, kad krizės valdymo srityje Švedijos patirtis dešimtajame dešimtmetyje parodė, jog to galima pasiekti tik kontroliuojant viešuosius finansus. Suvokiau, kad tuomet, kai deficitai yra itin dideli ir raginama imtis racionalizacijos, būtent mažas pajamas turintys žmonės ir tie, kurie yra priklausomi nuo socialinio aprūpinimo institucijų, paliekami nuošalyje. Politika, kuri išmintingai elgiasi su viešaisiais finansais, yra gera politika žmonėms, kurie skursta ar gauna nedideles pajamas.

Kalbant apie klimato klausimą, kuris bus pagrindinis, su juo dirbsime prieš Kopenhagos susitikimą, noriu pabrėžti, kad tikrai tiesa, jog dar daug ką reikia padaryti. Laiko yra mažai.

Noriu pasakyti Rebeccai Harms, kad mums Švedijoje yra neįprasta susilaukti kritikos dėl įsipareigojimų pagalbai. Europos išlaidų tokiems įsipareigojimams vidurkis yra 0,4 proc. bendrojo vidaus produkto. Švedija šiuo atveju yra unikali, nes skiria vieną procentą savo bendrojo vidaus produkto vystymosi pagalbai. Man šie dalykai yra susiję. Mes parengėme asmenišką ataskaitą, remdamiesi JT iniciatyvomis, vadovaujant pagalbos ministrui. Šio proceso metu detalai analizavome, kaip turėtume žvelgti į klimato kaitą. Neįmanoma vykdyti vystymosi užduočių tuo pat metu nežvelgiant į klimato kaitą ir tai, kaip ji jau dabar veikia skurdžias pasaulio dalis. Negalime atskirti šių temų ir teigti, kad tai yra vystymosi politika, o tai yra klimato politika, jos yra abi susijusios ir su jomis turi būti dirbama bendrai.

Kalbant apie Lisabonos sutartį, norėčiau Martinui Schulzui pasakyti, kad mano vaidmuo yra užtikrinti, jog sunkiu periodu egzistuoti veiksminga Europos vadovybė. Turime būti pasirengę rasti atsakymą piliečiams, kurie nori, kad imtumėmės veiksmų kovai su finansine krize ir su klimato problemomis. Esame politiškai aktyvūs ir žinome, kad politinė sistema, kurioje žvelgiame vidun ir diskutuojame dėl vardų bei vadovavimo, verčia mūsų piliečius tai priimti taip, lyg būtume atsukę jiems nugaras. O mes žiūrime vidun.

Dėl to darysiu viską, ką galėsiu. Man Europos Taryba patikėjo užduotį garantuoti, kad mūsų bendradarbiavimas ir pagarba Europos Parlamento integralumui būtų lydina aiškumo – ar tai būtų remiantis Nicos, ar Lisabonos sutartimi – skiriant kandidatą užimti Komisijos pirmininko postą. Kalbant apie Jose Manuelį Barroso, svarbu pabrėžti, kad jis puikiai kaip kandidatas yra pažįstamas ir jau buvo pristatytas elektoratui prieš rinkimus. Natūralu, kad tai man suteikė daugiau veiksmų laisvės, gerbiant faktą, kad Europos Parlamentui bus suteikta galimybė tuomet, kai būsite pasirengę priimti sprendimą, sutikti arba ne su Europos Tarybos siūloma kandidatūra. Tuo tarpu turime laiko diskusijoms, kurias, kiek žinau, pabrėžė ir Jose Manuelis Barroso, turime laiko rengti diskusijas apie tai, kaip turėtų vystytis Europos politika ateityje. Tikiuosi, kad pavyks susitarti, remiantis jau pasiektu susitarimu. Štai ko dabar tikisi Europos rinkėjai, ir tai suteiks mums jėgų tvirtai veikti kartu.

José Manuel Barroso, *Komisijos pirmininkas*. – (FR) Gerb. pirmininke, buvo paliesti kai kurie svarbūs klausimai, todėl norėčiau į juos trumpai atsakyti.

Pirmiausia M. Schulzo svarbus klausimas dėl sutarčių. Jis kalbėjo daugiausiai apie Komisijos, kaip sutarčių saugotojos vaidmenį. Mes Komisijoje tikime, kad galiojančios sutartys turi būti gerbiamos. Galiojanti sutartis yra Nicos sutartis. Visi jūs, kurie šiandien sėdite čia, esate išrinkti remiantis Nicos sutartimi. Aišku, jei Komisijos pirmininkas bus išrinktas dabar, jis bus išrinktas kaip ir jūs, remiantis Nicos sutartimi.

Buvo pasakyta, kad turėsime, tikiuosi, Lisabonos sutartį. Būtinai pataisymai turės būti atliekami tiek kalbant apie Parlamento sudėtį, kuris jau nebebus toks pat įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, nes atsiras pokyčių, tiek kalbant apie Komisiją. Nepaisant to, Europos Taryba liko ištikima kiekvienam jūsų pranešimo – Stanislaso Dehaene'o pranešimo, – kuris buvo priimtas didžios daugumos, aspektui. Kalbant apie Europos Tarybą, prieš nusprenddamą ji rengė konsultacijas, kurių metu atsižvelgė pirmą kartą ir į Parlamento rinkimų rezultatus, jau nekalbu apie tai, kad buvo ir kandidatas, kurį rėmė politinė jėga.

Dabar reikia gauti Europos Parlamento palaiminimą. Norėčiau šiandien pakartoti tai, ką jau rašiau laiške Europos Parlamento pirmininkui: esu pasirengęs diskutuoti dėl rekomendacijų kitai Komisijai su bet kuria politine frakcija, kuri nori diskutuoti. Bet kokių atveju, tokia yra mano pozicija, kalbant apie institucinius reikalus.

Politiniu lygmeniu norėčiau pabrėžti vieną labai svarbų punktą. Tikiu, kad labai svarbu yra jungti Komisijos pirmininko išrinkimą su demokratiniiais rinkimais, jūsų rinkimais. Jūs buvote išrinkti vadovaujantis Nicos sutartimi, ir, mano požiūriu, Komisijos pirmininkas taip pat turėtų turėti tokią pačią įstatymų teisę, kuri vienu ar kitu būdu būtų susijęs su demokratiniiais rinkimais.

Be to, ekonominės ir finansinės krizės akivaizdoje – ir manau, kad visi tie, kurie palankiai žiūri į stiprią Europą ir nori stiprios Komisijos, be abejo, sutiks – Komisijos pirmininkavimo klausimas neturėtų būti paliktas neišspręstas, laukiant galutinės Lisabonos sutarties ratifikacijos, kurios norime visi, ar bent jau dauguma mūsų, nežinant, kada ši sutartis įsigalios. Palikti Europos Komisiją ir pirmininkavimą jai nežinioje, egzistuojant ekonominei krizei ir tuomet, kai mūsų laukia labai svarbios derybos Kopenhagoje, man neatrodo labai protingas sprendimas. Tačiau tai priklauso nuo Europos Parlamento sprendimo, ir esu pasirengęs pradėti demokratines diskusijas lygiai taip pat, kaip tai dariau ir prieš penkerius metus.

Kalbant apie antrąjį klausimą dėl finansų ir ekonomikos ir to, ką G. Verhofstadtas pareiškė: mes visi turime daugiau ambicijų, ir šiuo klausimu mano ambicijos atitinka jūsiškes. Tačiau mes negalime teigti, kad

nepatvirtinome Europos ekonominio atsigavimo plano, tai buvo svarbiausia, ką priėmė mūsų valstybės narės.

Europos Komisija siūlė daugiau, tačiau tik tiek mūsų valstybės narės priėmė. Noriu atkreipti jūsų dėmesį į tą faktą, kad kai kurios valstybės narės – ne mažiau įtakingos krizės pradžioje – pasiūlė nerengti koordinavimo plano. Kai kurios kitos siūlė finansinį 1 proc. stimulą, o Europos Komisija nedelsiant pasiūlė 1,5 proc. ir, tiesą sakant, automatiniai stabilizatoriai sudarė apie 5 proc. Be to, priėmė svarbių sprendimų dėl išmokų pusiausvyros paramos kai kurioms ne euro zonos narėms, taip pat ir keletą svarbių iniciatyvų visuotiniu lygmeniu.

Tad galite pasikliauti tuo, kad Komisija darys viską, ką gali, kad sustiprintų europietišką lygmenį ir bendrą priėjimą, neturėkime dėl to abejonių. Tačiau taip pat būkime sąžiningi sau: mes nesame Jungtinės Amerikos Valstijos, mes nesame integruota nacionalinė valstybė, todėl mūsų situacija yra kitokia. Negalite prašyti, kad Vokietija ir Latvija darytų tą patį. Europoje yra valstybių, kurioms teikiama parama išmokų pusiausvyrai palaikyti, tad, žinoma, mes negalime džiaugtis „vienas dydis tinka visiems“ požiūriu. Mums reikalingas bendras priėjimas, tačiau turintis specifinių nacionalinių ypatumų, nes tokia yra Europos dabartinė situacija, ir ji tokia išliks artimoje ateityje.

Daugiausia turime nacionalinius biudžetus. Taigi, aš pritariu jūsų požiūriui dėl labiau koordinuoto Europos plano tam, kad išbristume iš krizės ir sukurtume tokį žalingo pobūdžio augimą, apie kurį svajojame. Tačiau tuo pat metu turime sutikti, kad turime 27 biudžetus, 27 finansų ministrus, 27 valstybinius bankus, neskaitant Europos centrinio banko, tad labai svarbu stiprinti eurą bei vykdyti neprieštarinę ekonominę ir finansinę politiką. Jei ne, euras, kuris yra vienas iš didžiųjų Europos integracijos sėkmių, atsidurs pavojuje.

Kalbėdami apie klimato kaitą taip pat galime turėti daugiau ambicijų. Tačiau man labai svarbu buvo tai, kad ministras pirmininkas F. Reinfeldtas buvo kartu su manimi Akviloje, kur iš Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus išgirdome: „Esate pasaulio lokomotyvas“. Visuomet galime turėti daugiau ambicijų, tačiau Europos Sąjunga lyderiauja kovoje su klimato kaita pasaulyje.

Niekas neturi daugiau ambicijų nei mes, tad, žinoma, tikėčiausi bent vieno pripažinimo žodžio apie darbą, kurį atlieka ši Komisija, kartu su valstybės narėmis, skindama kelią ambicingiems pasiūlymams. Dabar pasistenkime įtikinti kitus, nes mums reikia kitų, nes klimato kaita yra ne tik Europos, bet ir visos mūsų planetos problema. Su jūsų pagalba, tikiu, kad galime tikėtis sėkmės Kopenhagos konferencijos metu.

(Plojimai)

Gunnar Hökmark (PPE). - (SV) Gerb. pirmininke, kaip švedas galiu pasakyti, kad man garbė klausytis, kokie yra Švedijos pirmininkavimo prioritetai, taip pat didžiuojuosi, kad galiu čia pasveikinti Švedijos ministrą pirmininką.

Iššūkiai, su kuriais susiduriame, yra labai rimti. Mes galime džiaugtis 20 metų fantastiškų ir stebuklingų pokyčių Europoje, dėl ko dabar vienas iš pirmųjų Solidarumo judėjimo už laisvę atstovų šiandien yra mūsų Parlamento pirmininkas. Tokie idealai kaip demokratija, laisvė, įstatymo galia ir rinkos ekonomika suteikė mums šiuos 20 fantastiško vystymosi metų.

Dabar gyvename pokyčių laikais su nauja sutartimi, klimato problema, kuri reikalauja nuoseklios politikos, turinčios visuotinę įtaką, ir ekonomikos krize. Dėl to svarbu, kad turėtume ne tik pirmininkaujančią valstybę, bet ir parlamentą, kuris būtų pajėgus užtikrinti, kad bus pasiektas stabilumas viešųjų finansų, vidaus rinkos, atvirumo prekybai ir judėjimo tarp sienų srityse, nes tai padėtų mums išbristi iš krizės.

Norėčiau pažvelgti šiek tiek giliau į šią perspektyvą. Sprendimas, kuriam Švedijos pirmininkavimo metu ir šiame Parlamente ruošiamame dirvą, lems, kokią formą Europa ir Europos Sąjunga įgaus krizei pasibaigus – kokios varomosios jėgos veikia mūsų finansines rinkas, koku patikimumu bei pasitikėjimu jos gali didžiuotis ir kiek vietos mes turime naujovėms ir verslui, investicijoms ir naujoms darbo vietoms.

Jei rinkimai į Europos Parlamentą ką nors ir parodė, tai tiek, kad Europos piliečiai nori kuo mažiau biurokratijos ir taisyklių, bet didesnio atvirumo – tarp kaimynų ir visame pasaulyje. Būtent atvirumas lems Europos sugebėjimą būti varomąja jėga tų vertybių, kurios prieš 20 metų pradėjo keisti Europą ir kurias galime perduoti pasauliui.

(Plojimai)

Marita Ulvskog (S&D). - (SV) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti Švedijos ministrui pirmininkui už tai, kad jis pristatė, ką pats ir jo vyriausybė ketina veikti per ateinančius šešis mėnesius.

Mes žinome, kad pradžia bus sunki, nes krizė yra gili. Svarbiausia yra darbo vietos, dramatiškai didėjanti bedugnė, jaunų žmonių, kurie iškart tampa bedarbiais, karta, ir, žinoma, aplinkosaugos ir klimato krizė.

Visa tai apibūdino ponas F. Reinfeldtas, tačiau būtent išvados yra stebinančios. Kaip pagrindinė Švedijos pirmininkavimo aktualija, tai ne darbo vietos ar investicijos, bet valstybių narių sugebėjimas išlaikyti biudžetinę discipliną. Artėjant prie 27 milijonų bedarbių skaičiaus ES, aiškiausias Švedijos pirmininkavimo tikslas tėra biudžetinė disciplina. Tai ne tik klaidinga, bet ir kelia nerimą.

Čia F. Reinfeldto partija, skirtingai nei buvo sakyta anksčiau, atkeliauja su dideliu istoriniu vidaus politikos bagažu. Paskutinė Švedijos konservatorių vyriausybė sukėlė šalyje ekonominį susiskaldymą, o būtent socialdemokratų vyriausybė turėjo paskirti 10 metų tvarkydama mūsų viešuosius finansus. Vis dėlto negalime leisti, kad seni vidaus politikos trūkumai sudarytų darbotvarę visai ES šiais krizės laikais. Mums reikia, kad didelių investicijų į darbo rinką, mokymų ir žaliųjų pokyčių, o ne biudžetinės disciplinos priemonėmis versti anoreksiškas ekonomikas laikytis dietos.

Johnas Monksas, generalinis Europos profesinių sąjungų konfederacijos sekretorius, išsakė savo susirūpinimą tuo, kad socialiniams aspektams Švedijos pirmininkavimo metu suteikiama tokia žema vieta. Daugiausia gražūs žodžiai, kaip teigia gerb. J. Monksas, tačiau labai mažai realių planų. Mano frakcija pritaria šiam susirūpinimui, prie kurio prisideda nerimas dėl darbininkų profesinių sąjungų teisių, tą Martinas Schulzas pabrėžė savo kalboje. Požiūrį į darbininkus nuvertino Lavalio, o vėliau ir Vikingo, Rufferto bei Liuksemburgo bylų nagrinėjimas. Jų teisės buvo susilpnintos.

Ko aš ir mano frakcija norime iš Švedijos pirmininkavimo? Konkretaus įsipareigojimo tam, kad ES darbininkų profesinių sąjungų teisės bus atkurtos. Profesinių sąjungų teisės turi būti aukščiau už laisvo judėjimo teisę. Tai turi būti labai aišku. Nenorime gyventi Europoje, kur su krize kovojama biudžetine disciplina ir konfrontacija. Ar tai apskritai įtraukta į darbotvarę, norėčiau paklausti naujojo Tarybos pirmininko, F. Reinfeldto.

Marielle De Sarnez (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, mes susiduriame su dviem aktualijomis. Pirmoji aktualija yra krizė. Kaip visi žinome, mums reikia konkretaus ir bendro atsako į ekonominę ir socialinę krizę, o kartu ir Europos atsigavimo plano, kuris leistų padidinti investicijas ir paskatintų įdarbinimą. Europa šiandien privalo parodyti, kad ji yra dėmesingesnė ir artimesnė savo piliečiams, kalbant apie sunkumus, su kuriais jie susiduria. Ji privalo labiau stengtis, kad padėtų tiems, kuriuos palietė krizė. Žvelgiant iš šios perspektyvos, situacija yra neatidėliotina.

Antroji aktualija yra naujas vystymosi modelis, kuris turi atsirasti tuomet, kai baigsis krizė. Jis turi būti paprastesnis, skaidresnis ir gyvybingesnis modelis, kuris užtikrintų, kad finansai tarnauja tikrai ekonomikai, kuri vysto naujas europiečių bendrumo formas, atsižvelgia į socialinius ir aplinkos iššūkius tarptautiniame versle, kuri radikaliai keičia mūsų santykius su skurdžiausiomis pasaulio valstybėmis, šiuo atveju kalbu konkrečiai apie Afriką.

Be to, prie šių dviejų didžiųjų aktualijų prisideda ir demokratinis reikalavimas, kuris liečia procesą, už kurį jūs, pirmininkaujanti Švedija, esate atsakinga. Cecilia Malmstrom – kurią džiaugiuosi galėdama šiandien pasveikinti – žino geriau nei bet kas kitas, kad tarp Nicos ir Lisabonos sutarčių yra keletas svarbių skirtumų, kalbant apie paskyrimo procedūrą: paprasta dauguma vienoje pusėje, o kitoje – kompetentinga dauguma; vienoje – paskyrimas, o kitoje – iškelimas kandidatų; ir skirtingas Komisijos narių skaičius, priklausomai nuo sutarties. Nuširdžiai prašau jūsų užtikrinti, kad bus gerbiama sutarčių dvasia ir tekstas. Tai tenka jūsų kompetencijai ir labai svarbu, kad būtų išlaikytas institucijų patikimumas. Dėkoju iš anksto.

Carl Schlyter (Verts/ALE). - (SV) Gerb. pirmininke, sveikinu jus paskyrimo proga. Pirmiausia norėčiau pagirti vyriausybę už jos tikrą įsipareigojimą Baltijos jūros regionui ir tikiuosi, kad čia mums pavyks pasiekti progresą. Jūs taip pat pasižymėjote labai įspūdinga retorika kalbėdamas apie klimato kaitą. Ko dabar laukių? Žinoma, kad ši retorika virstų veiksmais. Jūs dažnai kartojate, kad Europa ir Švedija tik maža dalimi atsakingos už dujų emisiją pasaulyje, tačiau, jei ES valstybės narės sudaro vos aštuonis procentus pasaulio gyventojų ir yra atsakingos už 30 proc. dujų emisijos, tuomet tai tikrai yra mūsų atsakomybė aktyviai ir rimtai įsitraukti į darbą dėl klimato. Man čia trūksta konkrečios informacijos.

Kaip ketinate elgtis su TIPK direktyva dėl pramoninių emisijų? Kaip ketinate elgtis su neteisėtu medžių kirtimu? Kaip elgsitės su pastatų energijos efektyvumo standartais, ir kaip reaguosite į tai, kad oro transporto

pramonė ir toliau tokiais kiekiais didina dujų emisiją ir už tai leidžia sau nemokėti 14 milijardų eurų energijos mokesčių, kuriuos turėtų mokėti?

Tuomet norėčiau pakalbėti apie Stokholmo programą ir ACTA. Turime čia garantuoti atvirumą. Vokietijos Konstitucinis Teismas pareiškė, kad šalis privalo turėti daugiau įtakos, kad parlamentai privalo turėti daugiau įtakos. Mums reikia atvirumo ACTA derybose. Negalime vienašališkai rinktis priežiūrą. Tas pats galioja ir mano gimtajam miestui bei Stokholmo programai. Tegu tai tampa pavadinimu, kuris sietųsi su ES perėjimu nuo teroro paranojos prie žmogaus teisių ir laisvių politikos, siejamos su prieglobsčio teisės stiprinimu, apsauga ir privatumu. Tuomet būsime pasiekę pažangą.

Vicky Ford (ECR). - Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti pirmininkaujančią Švediją už tai, kad ji ekonominius iššūkius pasirinko savo pagrindiniu prioritetu. Kol egzistuoja ekonominis nestabilumas, mūsų galimybės susidurti su kitais iššūkiais yra gana ribotos. Jūs teisūs dėl to, kad norite atkurti viešuosius finansus: neįtikėtina didelės visuomenės skolos kelia didžiulę ir ilgalaikę grėsmę, ir, jei to nepaisysime, situacija gali išlikti tokia pati dešimtmečiais. Tačiau finansinių institucijų sveikatos atkūrimas taip pat reikšmingas norint atgauti vartotojų pasitikėjimą ir grąžinti ekonominį augimą, jau nekalbant apie mokesčių mokėtojų pinigus.

Savo prioritetuose kalbate apie priežiūros struktūrizavimo reikšmę. Pridurčiau, kad gyvybiškai svarbus yra ir reglamentuotas skaidrumas. Šios pramonės yra, kaip visi žinome, visuotinės pramonės. Kapitalo, talentų ir individualios įmonės yra itin nenusistovėjusios. Joms reikalingi veiksmingi ir tikslūs įstatyminiai grafikai, teisėtumo ir tinkamų konsultacijų prioritetai.

Sveikinu jūsų įsipareigojimą dirbti kartu su G20, nes jei pasitrauksime iš kelio ir pereisime vienašališkai tik į ES, rizikuojame ne tik sukelti skolintojams ir investuotojams konkurencinius nepatogumus, bet ir priversti pramonės įmones persikelti už ES ribų...

(Pirmininkas nutraukia kalbėtoją.)

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). - (SV) Gerb. pirmininke, pirmiausia, žinoma, norėčiau pasveikinti jus paskyrimo proga ir tuo pat metu padėkoti už įdomų apsispyrimą nuomonėmis, kurį turėjome rinkimų periodo metu. Ministrė pirmininke ir kolegos nariai, ačiū jums už jūsų dėmesį pirmininkavimo programai. Esu įsitikinusi, kad Švedijos pirmininkavimas bus itin sėkmingas, kad juo nuoširdžiai rūpinsis kompetentinga Švedijos valstybinė administracija.

Politiškai aš pritariu Tarybos pirmininko nuomonei dėl dviejų pagrindinių krizių – ekonominės ir klimato krizių ir, žinoma, jos yra prioritetinės temos. Bet kur analizė? Ekonominė krizė ir klimato krizė nebuvo iš anksto lemtos likimo. Krizės kyla iš priimtų politinių sprendimų. Tai teigiamas dalykas, nes reiškia, kad galime jas spręsti, remdamiesi politiniais sprendimais, tačiau nematau jokio pokyčio ženklų iš Tarybos pusės. Tai ta pati ekonominė politika, kuri nesivadovauja socialiniais ar aplinkosauginiais svarstymais.

Ko aš ir daugelis mūsų piliečių ieškome programoje? Darbininkų teisės, kurios susilaukė dėmesio dėl teismo sprendimų, ir socialiniai aspektai, tačiau joje nėra jokių atsakymų. Neteko taip pat išgirsti nieko apie garsią ir progresyvią lygybės politiką. Kalbant apie Stokholmo programą, teigiama, kad ji garantuos saugumą, tačiau realybėje iškyla „didžiojo brolio“ valstybė, kuri kelia grėsmę asmeniniam privatumui. Niekuomet neturime taikstyti su prieglobsčio teisės apribojimais, mūsų kaip laisvų piliečių teisių apribojimais, esančiais šioje programoje. Mums reikia žmogiškos prieglobsčio ir imigracijos politikos.

Timo Soini (EFD). - (FI) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Švedija visuomet gerbė žmogaus teises ir demokratiją.

Prieš kurį laiką Švedijos gyventojai balsavo prieš eurą, ir jūs gerbėte šį sprendimą, nors patys eurą vertinote labai teigiamai. Štai kodėl keista, kad Airija dabar turi naujai balsuoti dėl visiškai tos pačios sutarties.

Šiaurės šalys ir Švedija tradiciškai gerbia savo gyventojų balsus. Linkiu jums sėkmės ir pasisiekimo tame iššūkyje, kuris jūsų laukia. Tikiuosi, kad laikysitės geriausių Šiaurės šalių demokratijos vertybių: ne prievartos būdu, o bendradarbiavimu.

Labai džiaugiuosi, kad paminėjote Baltijos jūrą, ir palaikau jus šiuo klausimu. Baltijos jūros regionas susidūrė su sunkumais, miršta ir turi būti išgelbėtas. Visame tame trūksta Šiaurės aspekto, tikiuosi, kad jums pavyks daug pasiekti garsinant jį, nors apie tai neužsimenate.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, mums reikia revoliucijos demokratijoje. Mums reikia drąšių demokratų ir, šiuo nauju periodu, mums skubiai reikia įdomios, demokratinės ir tikrai efektyvios Europos.

Meniški dailininkai ir ypač laisvai samdomi rašytojai, vaidins vaidmenį įvardijant naujos Europos vertybes. Nekontroliuojama vaizduotė gali grąžinti biurokratinį džiną, kuris nori sugriauti demokratiją, atgal į butelį. Būtent įdomios idėjos slypi už socialinių pokyčių atsiradimo. Tie, kurie gali pasiūlyti savo vilties vizijas, leidžiančias jiems suvokti žmogaus mąstymą – švedams praityje tai itin gerai sekėsi, ir dėl to pasitikiu savo buvusią kolegę Cecilia Malmstrom – gali taip pat įkvėpti susidomėjimą sociopolitiniais reikalais.

Būtent taip viską išdėščiau savo paskutiniame naujos knygos skyriuje per rinkimų kampaniją, kuri sukėlė pokyčių ir kuri siejama su didžiuliu gurkšniu vilties, kurią jūs, ypač kilę iš Švedijos, su jos didžia demokratijos tradicija ir skaidrumu dabar pažinsite kaip laikmečiui būdingą reiškinį. Mes ne tik žvelgiame į ekonominę krizę – ir čia švedai parodė savo sumanumą, didžia dalimi jos išvengdami – bet turime susitvarkyti su nerimą keliančiu posūkiu į dešinę. Dėl to tvirtai tikiu, kad kartu mes, demokratai, turime pakilti vardan tikro skaidrumo ir ypač turime pakilti į kovą su dešiniaisiais ekstremistais.

PIRMININKAVO: GIOVANNI PITTELLA

Pirmininko pavaduotojas

Corien Wortmann-Kool (PPE). – (NL) Nuoširdžiai dėkoju už jūsų ambicingus planus kitiems šešioms mėnesiams. Turiu pripažinti, kad iš jūsų daug tikėjomės, nes nuo pat pradžių jūs pasisakėte už Europos integraciją ir mūsų europietiškas vertybes. Svarbu tai, kad mūsų priimami sprendimai ir tai, kad jūs stengiatės ištraukti mus visus iš krizės liūno, stiprina mūsų socialinės rinkos ekonomiką.

Taip pat svarbu, kad šie sprendimai mūsų piliečiams naudingi ne tik čia ir dabar, bet ir jų vaikų ateičiai. Todėl taip svarbu ir toliau siekti tvarios ekonomikos ir sustabdyti klimato kaitą. Puiku, kad šiam klausimui savo programoje skiriate tiek daug dėmesio. Nuoširdžiai tikiu, kad jūsų pastangos šiose srityse padės suartinti valstybes nares ir ruošdamiesi Kopenhagos konferencijai sugebėsite įtikinti svarbiausius pasaulinės arenos veikėjus atlikti savo pareigą ieškant klimato kaitos problemos sprendimo.

Gerb. pirmininke, socialinės rinkos ekonomika svarbi ir kalbant apie tvarius vyriausybės finansus, nes vyriausybės deficitai taps našta ateities kartoms. Todėl labai svarbu laikytis Stabilumo ir augimo pakto ir labai gerai, kad jūs tai aiškiai išsakėte.

Gerb. pirmininke, ironiška, tačiau finansinė krizė priartino Islandiją prie Europos Sąjungos. Tikiuosi, kad pirmininkaujanti Švedija palankiai nusiteikusi Islandijos atžvilgiu, bet tuo pat metu yra griežta siekiant užtikrinti, kad Islandija atitiktų visus stojimo reikalavimus ir įvykdytų visus įsipareigojimus valstybėms narėms, įsipareigojimus, susijusius su Europos Sąjungos įstatymais.

Hannes Swoboda (S&D). – (DE) Gerb. pirmininke, ministre pirmininke, tikiuosi leisite man šiuo klausimu kalbėti būtent su Carlu Bildtu, nes pirmiausia norėčiau paliesti plėtros klausimą, ypač Balkanuose.

Minėjote, kad šis procesas bus lėtesnis nei norėtų visi veikėjai abejose barikadų pusėse. Vis dėlto labai svarbu duoti aiškius ženklus. Iš pirmininkaujančios Švedijos tikiuosi, kad ši padės žmonėms, ypač pietryčių Europoje, nugalėti iškilusias problemas, įskaitant nesklaidumus vyriausybių viduje, ir suteiks jiems viltį, kad kelias į Europą nebus užtvirtas, kad ir toliau galima to siekti, net jei tai ir užtruks šiek tiek ilgiau. Tačiau atitinkamų pasirošimo veiksmų turi imtis ir pačios šalys.

Antra, norėčiau grįžti prie dar vieno jūsų paminėto klausimo, t.y. ekonomikos restruktūrizacijos ir sąsajų tarp ekonominės politikos ir aplinkos kūrimo. Jau buvo minėta, kad šiais klausimais galite būti tikras dėl visiško palaikymo iš mūsų pusės. Mano nuomone, Europai tai labai svarbi užduotis. Tiesa, kad šioje srityje mes pirmaujame, tačiau dar daug ką turime padaryti. O tuo tarpu nedarbas auga. Nedarbo lygis Europoje dar nepasiekė aukščiausio taško. Deja, ateityje situacija dar labiau pablogės.

Todėl labai svarbu paminėti socialinį aspektą – restruktūrizuodami ekonomiką aplinkai palankiu būdu ir tuo pat metu labai rimtai atsižvelgdami į žmonių socialinius poreikius ir reikalavimus, mes sulauksime tik palankaus vertinimo.

Šiaurės Europos šalys turi itin daug aktyvios darbo rinkos politikos pavyzdžių. Nei kaip ES, nei kaip atskirti Parlamento nariai, mes negalime sukurti darbo vietų, tačiau galime padėti darbo netekusiems žmonėms vėl kaip galima greičiau rasti darbą. Ši aktyvi darbo rinkos politika, reikalinga visose valstybėse narėse, ir yra

socialinės Europos esmė ir tai Europos Sąjunga ir Taryba privalo aiškiai parodyti. Aplinkai palanki ekonomikos restruktūrizacija galiausiai sumažins, o ne padidins nedarbo lygį. To mes ir siekiame.

Olle Schmidt (ALDE). - (SV) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, malonu jus matyti! Šiais neramiais laikais susiduriame su daug sunkumų: smarkus ekonomikos nuosmukis, nežinomybė dėl Lisabonos sutarties ir derybų prieš konferenciją klimato kaitos tema Kopenhagoje. Problemų turime iki kaklo.

Ministre pirmininke, norėčiau paminėti dar keletą svarbių aspektų. Jūs taip pat privalote įtikinti savo kolegas Taryboje, kad protekcionizmas yra pasibjaurėtinas reiškinys. ES stiprybė yra jos atviros sienos ir laisva prekyba. Valstybinės subsidijos automobilių pramonei gelbėti nėra problemos sprendimas. Finansinė krizė reikalauja naujos pasaulinės tvarkos, tačiau naujos taisyklės turi būti gerai apgalvotos ir neperdėtos. Kaip jau minėta, šį rudenį ES privalo dar labiau priartėti prie priimtinos prieglobsčio teikimo politikos. Formuojant energijos politiką reikia, kaip kai kurie jau yra sakę, būti realistais ir išlaikyti solidarumą. Jokios naujos dujų krizės, jokios vienašališkos priklausomybės. Internetas rinkimų kampanijos metu buvo gana svarbus klausimas. Šiuo atveju Švedija yra atsakinga už sėkmingą vadinamojo Telekomunikacijų paketo patvirtinimą. Teisinė viršenybė turi galioti ir virtualiame pasaulyje.

Tikėjau, kad šios sesijos metu Parlamentas patvirtins José Manuelio Barroso paskyrimą Komisijos pirmininku dar vienai penkerių metų kadencijai. Deja, taip nenutiks ir dėl to man labai gaila. Dabar ne laikas ES gaišti laiką kovoms dėl valdžios savo institucijose. Dabar reikia politinės lyderystės ir varomosios jėgos.

Euras įrodė savo tvirtumą. Kada, ministro pirmininko nuomone, mes, Švedijos atstovai, būsimė pasirengę tapti tikrais ES nariais ir savo kišenėse taip pat nešiosimės eurus? Ačiū ir, kaip sakome savo frakcijoje, sėkmės!

Satu Hassi (Verts/ALE). - (FI) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, ant Švedijos pečių krinta didžiulė atsakomybė už žmonijos ateitį. Ministre pirmininke Reinfeldtai, jūsų pasisakymas apie klimato krizę buvo teisingas.

Žinome, kad reikiama technologija egzistuoja ir jos kaina gana priimtina, tačiau daugiausiai abejonių keliantis klausimas – ar žmonės sugebės kartu užtikrinti klimato apsaugą. Deja, šiuo metu vykstančios derybos labiau primena slėpynių ir savigyros varžybų derinį.

Europos Sąjunga privalo išdrįsti pateikti pasiūlymą ne tik dėl ES anglies dvideginio išmetimo mažinimo, bet ir dėl naštos pasidalijimo principo, kuriuo vadovaujantis visos pramoninės šalys sumažintų emisijas vadovaujantis Tarpyvyriausybinių klimato kaitos tyrimų specialistų grupės (IPCC) nurodymais. Svarbiausia, kad pasiektume 2020 metams nustatytus emisijų mažinimo tikslus. Antra, būtina suvokti, kad besivystančios šalys nesugebės prisitaikyti prie atitinkamų emisijų ribų sistemos be mūsų finansinės pagalbos visiškai naujame lygmenyje ir ES turi sugebėti šiuo klausimu pateikti tam tikrus siūlymus.

Ryszard Antoni Legutko (ECR). - (PL) Ministre pirmininke, labai atidžiai klausėmės jūsų kalbos ir norėčiau pasakyti, kad labai tikiuosi, jog patys svarbiausi programos punktai bus sėkmingai įgyvendinti.

Tačiau norėčiau atkreipti dėmesį į tris nerimą keliančius klausimus. Pirmasis susijęs su Europos solidarumu, kuris ypač svarbus finansinės krizės metu. Negalime leisti, kad tam tikromis situacijomis kai kurios Europos šalys būtų vertinamos nevienodai. Negalime leisti, kad vienoms šalims būtų leidžiama subsidijuoti savo bankininkystės sektorių, o kitos būtų pasmerktos stiprinti savo laivų statybos sektorių. Tai ne solidarumas, tai – veidmainystė.

Antra, džiaugiamės, kad Baltijos jūros strategija yra vienas iš pirmininkaujančios Švedijos prioritetų. Tai svarbi makroregioninio bendradarbiavimo sritis. Baltijos ekosistema turi būti apsaugota nuo tokių pavojų kaip itin nesaugus ir finansiškai absurdiškas projektas „Nord Stream“. Taip pat reiktų paminėti energijos šaltinių diversifikavimo poreikį.

Trečia, leiskite priminti, kad, kaip jau patyrė Gruzija, Maskva neapsiriboja vien tik kranelio užsukimu. Tikiuosi, kad kai Švedija perims Europos Sąjungos vairą kitiems šešiams mėnesiams, jis bus tokia pat ryžtinga kaip ministras Carl Bildt, pasmerkęs Rusijos agresiją prieš Gruziją. Esu įsitikinęs, kad pirmininkaujanti Švedija bus teisinga. Galiu pasikliauti jūsų pagalba.

Morten Messerschmidt (EFD). - (DA) Gerb. pirmininke, skaitant Švedijos pirmininkavimo darbo programą mano dėmesį patraukė du dalykai. Pirmasis – tai pažadai, kaip ES bus panaudota kuriant geresnę ekonomiką ir sprendžiant klimato kaitos ir kitas problemas, net neužsimenant apie problemas, kurias sukūrė pati ES, t.y. ES sukurtos problemos mūsų darbo rinkose, žuvininkystės sektoriuose, kovoje su nusikalstamumu, – ir taip galėčiau vardinti be galo. Tai pirmasis dalykas, kurį pastebėjau skaitydamas Švedijos pirmininkavimo

darbo programą, – neva ES yra vien tik sprendimų generatorius, nekuriantis jokių problemų. Tai daugiau pasako apie Švediją kaip apie pirmininkaujančią valstybę negu apie ES. Antra, neminama ir tai, kad spalio 2 d. bus viena svarbiausių dienų visoje ES istorijoje ir ji bus Švedijos pirmininkavimo kadencijos metu. Aš, žinoma, kalbu apie antrąjį referendumą. Nė žodžio nėra apie tai, ką pirmininkaujanti Švedija ketina daryti, kad užtikrintų, kad vadinamosios garantijos, suteiktos Airijos piliečiams, būtų suprantamos atitinkamai. Jau anksčiau esame matę, kaip referendumų metu ir prisidengiant demokratija buvo klaidinami žmonės. Ką ketina daryti pirmininkaujanti Švedija, kad taip nenutiktų ir vėl?

Werner Langen (PPE). – (DE) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, Komisijos pirmininke, norėčiau pasveikinti Švedijos atstovus, kurie, kaip minėjo ministras pirmininkas, po ilgo laiko pagaliau priėjo prie Europos vairo. Labai malonu matyti švedus tarp geriausių europiečių.

Pateikėte savo programą, ji yra labai ambicinga. Tačiau norėčiau paklausti, ar Švedija išdrįs žengti tokį svarbų žingsnį, ypač finansinės rinkos krizės metu, ir prisijungs prie euro zonos, ypač po to, kai paminėjote, jog reikia laikytis Stabilumo ir augimo pakto. Žinoma, jūsų atveju netaikomos jokios išimtys, kaip kad Jungtinei Karalystei ar Danijai, ir jau dabar atitinkate visas iškeltas sąlygas. Ar išdrįsite savo pirmininkavimo kadencijos metu dar labiau stabilizuoti Europą ir papildyti euro zoną dar vienu nariu?

Ministre pirmininke, palaikau jūsų sprendimą pirmenybę teikti klimato politikai ir Baltijos jūros strategijai, tačiau kalbant apie rašytinį jūsų programos variantą turiu vieną prašymą: prašau daugiau dėmesio skirti kovai su finansinės rinkos krize. Jokių kitų projektų nebus įmanoma įgyvendinti, jei nesugebėsime įveikti krizės finansinėje rinkoje ir ekonomikoje. Tam turime nustatyti aiškias taisykles. Nepakanka vien pakartotinai nustatyti Londonui veiksmų eigos. Socialinėje rinkos ekonomikoje privalome nustatyti aiškias taisykles, nes rinkos ekonomika negali funkcionuoti be taisyklių ir be jų ji nesugebės gauti didelės dalies paramos. Todėl, nors ir visiškai pritariame jūsų programai, dar kartą turėtume apsvarstyti, ar nereikėtų kovai su finansinės rinkos krize skirti daugiau dėmesio nei skiriama dabar. Ačiū ir sėkmės šiais neramiais laikais.

(Plojimai)

Juan Fernando López Aguilar (S&D). – (ES) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, visi iš klausėme Švedijos pirmininkavimo programą su didžiuliu susidomėjimu. Aiškūs programos prioritetai ekonomika ir energija, nes vieni svarbiausių Europos Sąjungos prioritetų yra atgaivinti ekonomiką ir paskatinti darbo vietų kūrimą, pažaboti nedarbą bei užtikrinti sėkmingą susitikimo Kopenhagoje 2009 m. gruodį sėkmę.

Vis dėlto norėčiau atkreipti dėmesį į politinį, civilinį ir demokratinį tikslą: pakeisti Hagos programą kita programa, pavadinta Švedijos sostinės vardu, – Stokholmo programa. Programoje suderinti pastarųjų penkerių metų pasiekimai laisvės, saugumo ir teisingumo srityse, kurie yra labai reikšmingi kalbant apie harmonizavimą, abipusį pripažinimą ir pasitikėjimo principą pagrindinių teisių ir teisinės apsaugos srityse, taip pat aktyvaus bendradarbiavimo metu.

Kviečiu jus šioje srityje būti ryžtingus. Pirma, visose srityse, susijusiose su išorinių sienų valdymu, imigracija, prieglobsčio teikimu, pabėgėliais, kova su nelegalia prekyba, organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu, labai lengva nukrypti reakcinių pozicijų, prieštaraujančių pamatinių teisių *acquis*, kurios turėtų būti ypač būdingos Europos Sąjungai ir, su kuriomis taip susitapatina tokia skaidrumą ir demokratinius principus gerbianči valstybė kaip Švedija, link.

Antra, taip pat kviečiu būti ryžtingus ir formos atžvilgiu, nes labai tikėtina, kad pirmininkaujanti Švedija ketina duoti kelią Lisabonai, o tai pirmiausia reiškia, jog nebeliks dvigubų procedūrų, kurios dažnai kelia sumaištį. Tačiau tai taip pat reikštų, kad Parlamentas turės daugiau galimybių kontroliuoti teises iniciatyvas, kurias pirmininkaujanti Švedijos valstybė įdiegtų kaip Stokholmo programos dalį.

Tai reiškia, kad tai, kas iki šiol buvo laikoma Briuselio ar Tarybos trūkumu, taip pat taps Parlamento atsakomybe.

Lena Ek (ALDE). – (SV) Gerb. pirmininke, akivaizdu, kad esu patenkintas ir didžiuojuosi matydamas pirmininkaujančią savo valstybę ir taip pat manau, kad programoje yra daug naudingų punktų, susijusių su sprendimais dėl klimato kaitos, darbo vietų, finansinės krizės, Kopenhagos konferencijos, Baltijos jūros strategijos, Bendrijos politikos, plėtros, Islandijos, Kroatijos, Turkijos ir t.t. Vis dėlto matau dar vieną ateičiai svarbų klausimą – atvira Europa, privatumas ir žodžio laisvė.

Šiandien ministrai susitinka Stokholme aptarti Stokholmo programos. Gera tai, kad tai strategija, skirta įstatymų rengimui. Vienos siūlymo dalies buvo laukiama ilgai. Pagaliau bus ratifikuota Europos žmogaus teisių konvencija ir, tikiuosi, vaikų bei nusikaltimų aukų teisės sulauks daugiau dėmesio. Iš to galime gauti

kai ką tikrai naudingo, tačiau yra ir neigiamų aspektų, pavyzdžiui, Stokholmo programos keliama grėsmė atvirai visuomenei.

Grėsmę mūsų atvirai visuomenei reikia nugalėti atviros visuomenės priemonėmis. Kai kurios Stokholmo programoje nurodytos priemonės nėra nei liberalios, nei humaniškos, nei išvalgios. Kelionių registravimas, masinis asmeninės informacijos saugojimas ir sisteminis ekonominių sandorių fiksavimas nėra nei tolerantiškos nei išvalgios priemonės. Tegu Stokholmas skatina atvirumą, laisvę ir toleranciją, o ne registravimą, priežiūrą ir netoleranciją. Be to, manau, kad mūsų darbas Strasbūre turi būti nutrauktas.

Pirmininkas. – Prieš suteikiant žodį T. D. Stolojanui, norėčiau pasveikinti mūsų jaunąjį svečių, sėdintį 505 vietoje. Man ypač malonu, kai vaikai domisi Europos klausimais ir mūsų institucijomis, nes labai svarbu jau nuo mažų dienų vaikus auginti kaip europiečius.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE). – (RO) Linkiu pirmininkaujančiai Švedijai visokeriopos sėkmės ir tikiu, kad nustatyti prioritetai atitinka mūsų lūkesčius. Ateinantys šeši mėnesiai labai svarbūs Europos piliečiams ir visai Europos Sąjungai. Jie itin svarbūs kalbant apie tai, ar mūsų šalys sugebės pakilti iš ekonominės krizės kitais metais, o gal didžiulis klausukas ir toliau kabos virš mūsų ekonomikos dar vienerius metus.

Svarstyti teikiama daug siūlymų ir programų. Vis dėlto manau, kad pats laikas mums įvertinti, kokią poveikį, jei toks apskritai yra, metų pradžioje turi Europos Komisijos pradėta vykdyti ekonomikos atgaivinimo programa, ir atidžiau panagrinėti Europos Sąjungos biudžetą šioms metams: kokia veikla nutraukta, o kokius išteklius galime ir toliau naudoti pritaikant naujas priemones.

Taip pat planuojami investavimo projektai energijos sektoriui. Jau patvirtinta projektų, kurių suma 3 mlrd. eurų. Šių projektų vykdymui reikės imtis konkrečių priemonių. Norėčiau padėkoti pirmininkui J. M. Barroso už pagalbą įgyvendinant projektą „Nabucco“.

Taip pat norėčiau, kad prisimintumėte Europos Sąjungos politinį įsipareigojimą kitoms šalims priimti jas į Europos Sąjungą.

Proinsias De Rossa (S&D). - Gerb. pirmininke, kaip nepriklausomoms, protekcionistinėms valstybėms mums nepavyks pažaboti didžiulės finansinės, ekonominės ir darbo vietų krizės, nepavyks išspręsti klimato pokyčių problemos. Be Europos ir euro mes nuskėsime, tačiau ir kaip sąjunga negalime elgtis taip, tarsi nebūtų nieko blogo, išskyrus keletą godžių bankininkų. Tačiau biudžeto drausmė problemos neišspręs.

Sistema netinkama ir ją reikia reformuoti. Tačiau jau dabar finansinės institucijos priešinasi taisyklėms, kurios būtinos norint išvengti nuosmukio ateityje. Turime intensyviau vykdyti savo socialines, ekonomines, klimato ir energijos politikas kartu siekiant išlaikyti ir kurti darbo vietas užtikrinant geras gyvenimo ir darbo sąlygas. Gruodį vyksiančio viršūnių susitikimo metu turime padaryti pažangą klimato pokyčių problemos sprendimo srityje. Labiau nei bet kada reikia grįžti prie Tūkstantmečio plėtros tikslų. Tarybos pirmininke, labai gaila, kad nereikalavote nedelsiant nutraukti Gazos apgultį ir neparodėte jokio noro siekti taikos kartu su Prezidentu B. Obama.

Aš, kaip Parlamento narys iš Airijos, norėčiau priminti Parlamentui, kad politinė ironija Airijoje itin vertinama savybė. „Guliverio kelionių“ autorius Jonathan Swift kartą pasiūlė Britanijos vyriausybei skurdo problemą Airijoje spręsti skatinant valgyti savo pačių kūdikius. Na, nemanau, kad airiai nebeskvatos iš istorinės ironijos dėl Jungtinės Karalystės Nepriklausomybės partijos kampanijos Airijoje siekiant Jungtinės Karalystės nepriklausomybės nuo Europos Sąjungos. Smagu būtų pamatyti, kaip gerbiamas Nigel Farage, pasipuošęs Jungtinės karalystės vėliava ir gnomo kepure, petys į petį su buvusiu airių respublikonų armijos vadovu Gerriu Adamsu ir mano kolega Joe Higginsu, kiekvienas turėdamas savo lemingus, simbolizuojančius jų viena kitai prieštaraujančias darbotvarkes. Esu įsitikinęs, kad tokiam cirkui airiai pasakytų tą patį, ką pasakė *Libertas* politinei partijai: „Dink!“

(Plojimai)

Marietta Giannakou (PPE). - (EL) Gerb. pirmininke, Švedijos pirmininkavimo programa iš tiesų neapima visų svarbių klausimų, kurie aktualūs tiek mūsų dabarčiai, tiek ir ateičiai.

Pradėsiu nuo ekonominio nuosmukio. Manau, kad pirmininkaujančiai Švedijai šiam klausimui reikėtų skirti daugiau dėmesio. Norint padėti socialinės rinkos ekonomikai reikia investuoti į tikrą ekonomiką, o ne į finansinius produktus, ypač tuos, kurie nulėmė šiandien susiklosčiusią situaciją.

Akivaizdu, kad klimato kaita ir tvari plėtra, kurie taip pat apima socialinės plėtros ir darbo klausimus, yra itin svarbūs. Tačiau ir čia reikia realių investicijų bei didesnės kontrolės. Rinkos ekonomika, kuria siekiama priartėti prie principo *laisser faire - laisser passer*, šiandieninei Europai visiškai netinka.

Nusikalstamumas, vidaus reikalai ir teisingumo problemos visiems mums kelia nerimą. Organizuotas nusikalstamumas jau nebe toks, koks buvo kadaise, ir šiandien jis siejamas su terorizmu ir visomis nelegalios veiklos formomis. Todėl ir vertinamas jis turi būti kitaip.

Manau svarbiausia, kad kalbant apie didelį migrantų iš trečiųjų šalių skaičių, išanalizuotume, ar Europos Sąjungos plėtros politika iš tiesų pasiteisino ir kuriose srityse. Kitaip tariant, reikia atlikti vertinimą ir išanalizuoti, ką reikėtų pakeisti norint tinkamai išspręsti nelegalios migracijos problemą, nes mes kuriame ir keičiami ne tik politinius ar administracinius aktus, mes keičiame žmonių gyvenimus.

Švedijos pirmininkavimo programa iš tiesų drąsi, ypač kabant apie transatlantinį dialogą. Tačiau nagrinėdami net ir šį klausimą turime išsiaiškinti, ar Europos Sąjungai naudinga rūpintis vien tik plėtra, o Jungtinėms Valstijoms – vien tik saugumu.

Ivari Padar (S&D). - (ET) Ponios ir ponai, kaip Estijos, Švedijos kaimynės kitapus Baltijos jūros, atstovas, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į vieną iš Švedijos prioritetų – Baltijos jūros strategiją. Ši strategija, kuri buvo inicijuota aktyviai dalyvaujant mano kolegai socialdemokratui, dabartiniam Estijos prezidentui Toomasui Hendrikui Ilvesui, labai svarbi visai Europai ir norėčiau padėkoti pirmininkaujančiai Švedijai už tai, kad skyrė šiai strategijai tiek daug dėmesio.

Tai puikus pavyzdys, kaip Parlamento narių pasiūlytomis iniciatyvomis galima pasiekti konkrečių tikslų. Norėčiau paskatinti pirmininkaujančią Švediją įgyvendinti Baltijos jūros strategiją, nes tam šiuo metu pasitaikė puiki proga. Norint tai padaryti, reikia finansuoti šiuo metu tuščią ES biudžeto biudžeto liniją. Tikiuosi, kad Švedijos pirmininkavimo metu Europos Taryba patvirtins šią strategiją. Yra dar dvi man itin svarbios sritys: kaip buvusiam finansų ministrui, kova su ekonomine krize ir skaidrumo finansiniame sektoriuje didinimas man atrodo itin svarbūs... (*Kalba nutraukta*)

PIRMININKAVO: J. K. BUZEK

Pirmininkas

Arturs Krišjānis Kariņš (PPE). – (LV) Gerb. pirmininke, gerb. Barroso, gerb. Reinfeldtai, pirmiausia norėčiau pasveikinti Švedijos atstovus, nustačiusius savo pirmininkavimo tikslus. Europai šiuo metu nelengva, visi susiduriame su sunkumais. Iš daugelio Švedijos nustatytų prioritetų norėčiau išskirti Europos Sąjungos strategiją Baltijos jūros regionui, ypač jos dalį, susijusią su energijos rinkos apsauga. Bendra Europos energijos rinkos apsauga nebus įmanoma tol, kol Europoje egzistuos susiskaldžiusių ir atsiskyrusių elektros ir dujų rinkų. Dėl istorinių priežasčių ši problema ypač ryški Baltijos jūros regione. Norint išspręsti šią problemą ir pasidalinti su energijos tiekimu susijusią riziką, reikalinga bendra Europos Sąjungos energijos politika. Tokios politikos pagrindas turi būti ne tik energijos efektyvumas ir atsinaujinantys šaltiniai, bet ir bendros elektros ir dujų rinkos sukūrimas. Europos Sąjungos strategija Baltijos jūros regione yra žingsnis teisinga kryptimi. Tokiu būdu siekiama palaipsniui sujungti visas regiono energijos rinkas ir sukurti bendros rinkos mechanizmus. Sovietų Sąjungos okupacijos palikimas Baltijos jūros regione – pasidalijusi ir iš dalies atsiskyrusi rinka, didinanti energijos tiekimo riziką. Mūsų užduotis ateičiai – pakeisti šią situaciją ir tokiu būdu sustiprinti savo bendrą energijos apsaugą. Linkiu pirmininkaujančiai Švedijai sėkmės vykdamą šią itin svarbią užduotį. Ačiū už dėmesį.

Åsa Westlund (S&D). - (SV) Gerb. pirmininke, ministre pirmininke, jei norime pasiekti gerą tarptautinį susitarimą dėl klimato pokyčių, turime išklausti ir kitų šalių. Taip padarę suprastume, kad visų pirma reikia, kad ES ir kitos šalys imtųsi daugiau atsakomybės ir sumažintų emisijas savo šalyse, o antra, kad ES ir kitos pramoninės šalys konkrečiai išdėstytų, kaip ekonomiškai jos ketina padėti skurdesnėms šalims sumažinti emisijas.

Tai, kad iki šiol Švedijos vyriausybė tam priešinosi, deja, sumažino galimybę pasiekti sutarimą Kopenhagoje. Taryba taip pat turi tai suprasti, todėl norėčiau užduoti du klausimus. Ar Švedija pasirengusi prisidėti prie susitarimo dėl klimato pokyčių ir labiau sumažinti ES anglies dvideginio išmetimą į dirvožemį? Kada ji ketina pateikti konkrečius siūlymus finansuoti skurdžių šalių klimato pokyčius, lemiančius veiksmų mažinimo veiklą?

Tunne Kelam (PPE). - Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti pirmininkaujančią Švediją su šia istorine galimybe užimti vietą prie ES vairo ir nukreipti ją Lisabonos sutarties vykdymo link.

Norėčiau pasakyti tris dalykus. Pirma, labai svarbu, kad kaip įmanoma greičiau savo darbą pradėtų naujoji Komisija. Institucijų neapibrėžtumas negali būti naudojamas kaip pasiteisinimas vilkinant naujos Komisijos formavimą. Šie argumentai nėra svarūs. Norint išbristi iš ekonominės krizės ir kurti naujas darbo vietas, mums labiau nei bet kada reikia nepriklausomos ir novatoriškos Komisijos.

Antra, norėčiau pagirti pirmininkaujančią Švediją už iniciatyvą realizuojant Parlamento inicijuotą Baltijos jūros strategiją. Tačiau šiai strategijai skirta biudžeto eilutė vis dar tuščia. Pasikliaudami vien tik šiam tikslui skirtais projektais, negalime tikėtis teigiamų pokyčių Baltijos jūros aplinkos apsaugos srityje. Neabejotinai reikalinga koordinuota parama iš ES biudžeto.

Trečia, Estijai Stokholmo programa yra svarbi. Joje taip pat turėtų būti įtraukta ir šiuolaikiškų IT naudojimo programa. Abejoju, ar specialios didelio masto IT sistemų operacinio valdymo tarnybos įsteigimas padės realizuoti šią strategiją laisvės, apsaugos ir teisingumo srityje.

Alf Svensson (PPE). - (SV) Gerb. pirmininke, sveikinu su paskyrimu. Taip pat norėčiau padėkoti Fredrikui Reinfeldtui už apžvalgą ir pranešimą. Visi tikimės didelių pasiekimų Kopenhagoje, tačiau reikia pabrėžti, kas šis renginys tarptautinis. Lūkesčiai dideli, tačiau drįsčiau teigti, kad jei rezultatai bus patenkinami ir ne visos frakcijos, tai nebus pasaulio pabaiga.

Žinoma, ekonominė krizė sulaukė didelio dėmesio. Didelės frakcijos, didelės bendrovės visuomet sulaukia daug dėmesio. Norėčiau pabrėžti, kad nereiktų akcentuoti smulkių, ištikimų subrangovų, ypač kai aptarinėjami finansiniai reikalai. Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į konkrečius Baltijos jūros strategijos privalumus. Aš manau, kad Baltijos jūros strategija galėtų padidinti visos ES patikimumą. Didžiausia Europos vidaus jūra gali ir turi būti išsaugota. Baltijos jūros strategija taip pat gali padėti sustabdyti nusikalstamumą ir nelegalią prekybą. Tai dar vienas aplinkos apsaugos klausimas, kuriam, galima sakyti, reiktų atskiros Kopenhagos konferencijos.

Džiaugiuosi, kad darbotvarkėje numatytas sienos tarp Kroatijos ir Slovėnijos klausimas, taip pat sprendžiamas Kipro klausimas. Visi nekantraudami laukiame rezultatų. Taip pat manau, kad netrukus pamatysime, kaip palaipsniui ES plečiasi į šiaurės regionus ir pasiekia Islandiją ir, netolimoje ateityje, gal net ir Norvegiją.

Neseniai JAV prezidentas Afrikoje pasakė išskirtinę kalbą apie Afriką. Pelnytai galiu pabrėžti, kad Švedija gali didžiuotis savo darbu, ir kad ir ateityje galėsime laikyti aukštai iškėlę solidarumo vėliavą.

Ivo Belet (PPE). - (NL) Manau, kad šiuo metu ir mes, ir visas Europos projektas atsidūrėme tikroje kryžkelėje. Lisabonos sutartis, Kopenhagos konferencija klimato tema ir arši kova su finansine ir ekonomine krize, – štai kokie trys svarbiausi klausimai, kuriuos turėsite spręsti per ateinančius šešis mėnesius, ir jei pavyks pasiekti gerų rezultatų, Europa tikrai galės žengti žingsnį į priekį.

Be abejonės žinote, kad didžioji dalis Parlamento narių pasirenge padėti šiame kelyje, tačiau norėčiau paraginti į šalį atidėti kritiką ir nekelti nereikalingo triukšmo. Tegu niekas neatitraukia jūsų nuo pagrindinės užduoties ir tikslo. Manau, kad visą savo dėmesį turėtume skirti svarbiausiems klausimams.

Leiskite išsakyti dar vieną mintį, ministre pirmininke Reinfeldtai. Mums visiems labai svarbu susitelkti į svarbiausius prioritetus, t.y. didžiausią dėmesį skirti ambicingam Europos Sąjungos automobilių pramonės ateities planui. Mano nuomone, iki šiol tokio plano neturėjome arba jis buvo nepakankamai geras. Manau šiuo klausimu man pritarite. Tam dar tikrai nevėlu. „Opel“ gelbėjimo planas jau įsisiūbavo, o pasaulis, ir net Europa, dar neatsikratė protekcionizmo demonų. Jie plūduriuoja paviršiuje, o dėl to Švedijos visuomenė paveikta lygiai taip pat kaip ir mes Belgijoje ar žmonės Prancūzijoje, Vokietijoje ir Slovakijoje. Visi esame toje pačioje valtyje.

Mums reikia veikti solidariai ir koordinuotai, o ne laikytis „kiekvienas už save“ principo ir nesistengti kišti pagalių vieni kitiems į ratus. Gerb. pirmininke, manau, šiuo metu turite unikalią galimybę dirbti kartu su Komisijos pirmininku (tai skirta ir Komisijai) ir sudaryti bendrą, bendrą, gerb. Barroso, mūsų automobilių gamyklų planą ateičiai, tokiu būdu nukreipiant jas į XXI amžių.

Mes manome, kad energijos atžvilgiu efektyvūs ir aplinkai nekenkiantys automobiliai gali būti gaminami turimose Europos automobilių gamyklose. Mes pasikliaujame jumis, gerb. Barroso, gerb. Reinfeldtai, ir esame jūsų pusėje.

Csaba Sógor (PPE). – (HU) Mūsų požiūriu, Švedija tolygi Europai. Ši šalis simbolizuoja klestėjimą, saugumą ir laisvę, kur žmogaus teisės ir laisvės yra tokios pat svarbios kaip ir nerimą keliantys ekonominiai ir klimato kaitos klausimai. O štai turime Parlamentą, kurį sudaro nariai iš valstybės narės, 2009 m. birželio 30 d. išleidusios kalbos įstatymą, kuriame numatyta, kad jei kas nors, įskaitant ir visus jus, šios šalies sostinės pavadinimą ištars ne tos šalies oficialia kalba – Bratislava, o pasakys ją vokiškai – *Presburg* ar vengriškai – Pozsony, jie gali būti priversti sumokėti 5 000 eurų baudą. Paaiškinamajame kalbos įstatymo memorandume buvo išdėstyta, kad valstybinė kalbos apsauga tam tikrais atvejais prieštarauja žodžio laisvei teisei į privatumą. Europos Sąjunga, priimanti tokį įstatymą nebegali būti vadinama laisvių Europa. Prašau pirmininkaujančios Švedijos padaryti viską, kas įmanoma, kad šis įstatymas būtų atšauktas ir Slovakijos valstybės vadovas jo nepasirašytų.

Kinga Göncz (S&D). – (HU) Norėčiau atkreipti dėmesį į du pirmininkaujančios Švedijos prioritetus, kuriuos matyti prioritetų sąrašė man buvo itin malonu. Pirmasis šių prioritetų – tai aiškus pasipriešinimas diskriminacijai, rasizmui, antisemitizmui, ksenofobijai ir homofobijai. Manau, kad šio klausimo svarba ypač išryškėjo Europos Parlamento rinkimų metu, kai kai kuriose Europos šalyse buvo itin palaikomi kraštutiniai dešinieji. Todėl mes visi, įskaitant Parlamentą ir šiuo metu pirmininkaujančią šalį, esame atsakingi už tai, kad silpniausi neatsidurtų pačioje nepalankiausioje situacijoje. O ypač turime stengtis užkirsti kelią bendradarbiavimui tarp tariamai demokratiškų ir ekstremistinių frakcijų. Puikus pavyzdys – anksčiau keletą kartų minėtas Slovakijos kalbos įstatymas, kuris yra itin diskriminuojantis. Antrasis prioritetas – tai Europos priemonės, skirtos romų bendruomenių integracijai.

Mirosław Piotrowski (ECR). – (PL) Gerb. pirmininke, tolimesnė Europos Sąjungos plėtra ir Lisabonos sutarties ateitis yra nurodyti tarp pirmininkaujančios Švedijos siekinių. Neseniai Vokietijos konstitucinis teismas nutarė, kad Lisabonos sutartis gali būti priimta tik jei bus išlaikyta *Bundestag* ir *Bundesrat* pirmenybė, o tai verčia abejoti Europos federalizmo idėja. Taip Lisabonos sutartis pavirto į teisinį siaubūną, kurį pastebėjo ne tik vokiečiai, bet ir airiai, taip pat Čekijos respublikos ir Lenkijos prezidentai. Susidarius tokiai situacijai, pirmininkaujanti Švedija turėtų inicijuoti debatus dėl visų 27 valstybių narių parlamentų vaidmens visos Europos mastu ir suformuoti naują bendradarbiavimo tarp suverenių Europos tautų modelį.

Todėl reikia tikėtis, kad pirmininkaujanti Švedija, kuriai linkiu daug sėkmės, atidžiau įsiklausys į Europos piliečių nuomonę.

Simon Busuttil (PPE). – (MT) Aš taip pat norėčiau pagirti ministrą pirmininką už tai, kad pasiliko iki pat diskusijos pabaigos. Nekantriai lauksime, kol pirmininkaujanti šalis įgyvendins šiuos tris prioritetus. Pirmasis susijęs su teisingumu, laisve ir saugumu – Stokholmo programa. Dėl šios programos turime sutarti kaip galima greičiau. Antrasis prioritetas – Imigracijos ir prieglobsčio teikimo pakto priėmimas. Tikimės, kad jūs, ministre pirmininke, patvirtinsite šį paketą, kaip buvo sutarta pernai. Trečia, praėjusį mėnesį Europos Tarybos susitikimo metu buvo sutarta dėl eksperimentinio projekto dėl naštos pasidalijimo imigracijos srityje. Jūsų laukia daug darbo, ministre pirmininke, ir mes, kartu su savo pirmininku, atidžiai jus stebėsime, siekdami užtikrinti, kad šis darbas būtų iš tiesų atliktas.

Ana Gomes (S&D). – (PT) Nuo *Dag Hammarskjöld* Švedija vadina save Jungtinių Tautų (JT) nare. Todėl ji turėtų žinoti, kad be visuotinai pripažintų patikimų ir reprezentatyvių institucijų, neturėsime politinės galios ir negalėsime įvykdyti „Kyoto2“, „Doha Round“ ar Tūkstantmečio plėtos tikslų, reguliuoti pasaulinės ekonomikos, jau nekalbant apie žmogaus teisių gynimą.

Gaila, kad pirmininkaujanti Švedija neprieštarauja neformaliai ir abejotinai Didžiojo dvidešimtuko „G20“ struktūrai. Tragiška, kad ES pasaulio varomajai jėgai, kaip cituodamas JT generalinį sekretorių sakė A. Barroso, trūksta tvirtos vadovo rankos ir strateginės įžvalgos, tuo tarpu JAV prezidentas B. Obama skelbia apie savo atsidavimą visuotinei valdžiai. O mes sulaukėme tik popiežiaus pasisakymo, kuriame jis kalbėjo apie tai, kad nedelsiant reikia reorganizuoti JT Saugumo tarybą ir Bretton-Woods institucijas.

Gerb. pirmininke, kodėl pirmininkaujanti Švedija nenori paskatinti JT Saugumo tarybos reikalaujama priimti Europos Sąjungą prie derybų stalo ir priimdama Lisabonos sutartį?

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – (GA) Gerb. pirmininke, referendumas dėl Lisabonos sutarties, kuris įvyks Airijoje antrąją šių metų spalio dieną, bus vienas svarbiausių įvykių Švedijos pirmininkavimo metu.

Airija gavo teises garantijas įvairiose politikos srityse ir tai padės sumažinti Airijos žmonių abejones, kurios buvo iškilusios pernai vykusio referendumo metu. Taigi dabar mūsų, tų, kurie tiki, kad teigiamas balsavimas už šią Sutartį Airijai bus naudingas, pareiga stengtis pasiekti naują susitarimą šioje šalyje.

Jei Lisabonos sutartis bus patvirtinta (ir tikiuosi referendumas pavyks), skirtingos šalys galės skirti savo narius į Komisiją. Sutarčiai pritariantys žmonės jokiais būdais negali nurimti. Turime padaryti viską, ką galime, kad užtikrintume šios sutarties sėkmę.

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

Jacek Protasiewicz, (PPE). – (PL) Gerb. pirmininke, labai norėčiau padėkoti ministrui pirmininkui Reinfeldui už tai, kad į savo prioritetines sritis įtraukė bendradarbiavimo su Rytų kaimynais skatinimą. Taip pat norėčiau jam padėkoti už Švedijos dalyvavimą formuojant Rytų partnerystės politiką.

Atsižvelgiant į visa tai, norėčiau pasakyti, kad per kitus šešis mėnesius Europos Sąjunga ir Švedija, kaip pirmininkaujanti šalis, turės būti pasirengusi spręsti problemas, susijusias su žmogaus teisių nepaisymu Baltarusijoje. Jau šešis mėnesius trys verslininkai Avtukhowich, Leonov ir Osipienko laikomi sulaikyti ir nesulaukia teisingo sprendimo. Iš 12 jaunų aktyvistų, dalyvavusių demonstracijoje 2008 m sausį, 11 skirti įkalinimo terminai, o vienam iš jų neseniai paskelbtas nuosprendis vienerius metus kalėti. Ministrė pirmininke, per kitus šešis mėnesius prašau skirti daugiau dėmesio žmogaus teisių pažeidimams Baltarusijoje.

Fredrik Reinfeldt, Tarybos pirmininkas. – (SV) Gerb. pirmininke, tikiuosi, galiu susigrąžinti truputį laiko, kuri buvau paskolinęs anksčiau.

(Pirmininkas trumpam nutraukė kalbantįjį)

Žinau, kad laukiate balsavimo. Leiskite padėkoti už puikų atstovavimą savo frakcijai. Pastebėjau jūsų nekantrumą ir su Švedijos pirmininkavimu siejamus lūkesčius, taip pat jūsų norą matyti mus kaip varomąją jėgą derybose klimato klausimais bei kovoje su finansine ir ekonomine krize. Minėjote mūsų Baltijos jūros strategiją, Stokholmo programą, mūsų nuolatinės pastangos judėti į priekį plėtros srityje, norėčiau padėkoti už jūsų visų jaučiamą paramą.

Taip pat žinau, kad perėjimas prie Lisabonos sutarties reikš, kad ir vėl susitiksimė rudenį, ir vėl turėsime daug darbo. Daug mano kabineto ministrų yra čia su manimi. Mes atidžiai klausėmės jūsų klausimų ir nuomonių. Tikiuosi artimo bendradarbiavimo ir jus vėl pamatyti rudenį.

Pirmininkas. – Mes taip pat tikimės bendradarbiauti ir palaikyti artimą ryšį su pirmininkaujančia Švedija. Tai Europos Parlamentui labai svarbu. Dar tik mūsų kadencijos pradžia ir turime atlikti daug darbų, labai geras ir startas – Švedijos pirmininkavimas. Labai ačiū, ministrė pirmininke.

Taip pat norėčiau padėkoti Europos Komisijos pirmininkui.

(Plojimai)

Diskusijos baigtos.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Bairbre de Brún (GUE/NGL), raštu. – (GA) Pritariu pirmininkaujančios Švedijos pasiūlymui jos pirmininkavimo metu daugiau dėmesio skirti politikos, o ne konstituciniams klausimams.

Vis dėlto Taryba nusprendė ignoruoti demokratiškai išreikštą Airijos žmonių valią ir priėmė teigiamą sprendimą dėl Lisabonos sutarties.

Deja, siūloma politikos sistema – tai ta pati nevykusi valstybės reguliavimo panaikinimo ir liberalizavimo darbotvarkė. Tai netinkamas būdas spręsti ekonominę krizę. Situacija priešinga, t.y. tęsiamos tos pačios politikos, kurios ir sukėlė krizę, be to, Lisabonos sutartyje jos netgi sustiprinamos.

Mums sakoma, kad Lisabonos sutartis reikalinga, nes jos rengimui skyrėme daug metų. Bet Lisabonos sutarties projektas buvo ruošiamas dar prieš ekonominę krizę ir buvo paremtas būtent krizę paskatinusia politika. Primesti šias pasenusias politikas gali būti pražūtinga, nes tai tik dar labiau paaštrintų krizę.

Naujai erai reikia naujų politikų. Naujai erai reikia naujos Sutarties.

Kalbant apie klimato pokyčius, svarbu, kad pirmininkaujanti Švedija imtųsi visų įmanomų veiksmų, kad Kopenhagoje būtų pasiektas geras sandėris.

Diane Dodds (NI), raštu. – Kadenciją pradėjusi Švedija susidurs su įvairiais sunkumais, tačiau didžiausias jų – užtikrinti, kad ES gerbtų valstybių narių suverenumą ir nesielgtų despotiškai Europos žmonių demokratiškos teisės atžvilgiu.

Pernelyg dažnai ignoruojami mūsų piliečių rūpesčiai ir interesai skubant vykdyti federalistinę darbotvarkę, kurios pavyzdys – Lisabonos sutartis.

O žvelgiant į priekį, pasiruošimas bendros žemės ūkio politikos reformai 2013 m Švedijos pirmininkavimo kadencijos metu sukels daug diskusijų. Diskutuoju apie žuvininkystės ir kitas politikas, reikia išklausti, ką mano tų vietovių, kurios priklauso nuo žemės ūkio, pavyzdžiui, Šiaurės Airija, gyventojai.

Šiuo finansškai sudėtingu laikotarpiu privalome padėti ir apsaugoti savo šalis. ES negali priimti tokių priemonių, kurios kliudytų ekonominiam augimui ir stabilumui.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Antisocialinė Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios Švedijos programa – pavojingas žingsnis į priekį neoliberalių politikų plėtroje. Jis rodo negailestingą Europos Sąjungos kapitalizmo lyderių, kurie pamiršta pagrindinę ekonominės ir socialinės krizės priežastį, norą vykdyti šias politikas, nepaisant visų kontrargumentų.

Nors pristatydama šią programą pirmininkaujanti Švedija kalbėjo apie naudą žmonėms ir nedarbo problemas, nebuvo paminėta nė viena priemonė, kuri galėtų pakeisti krizę sukėlusią politiką. Priešingai. Ypač pabrėžiama laisvos konkurencijos politika įvairiausiose srityse, įskaitant paslaugas ir užsienio prekybą. Rizikuojama viskuo siekiant atgaivinti finansines rinkas, atnaujinti Stabilumo pakto paradigmas ir apginti neoliberalizmą, o tai savo ruožtu paskatins tik dar daugiau socialinių ir darbo teisių pažeidimų.

Taip pat nebuvo paminėta pareikalauti naujo referendumo Airijoje dėl Lisabonos sutarties, kuris jau suplanuotas spalio 2 d, tokiu būdu toliau šantažuojami Airijos žmonės siekiant dar greičiau naikinti viešąsias paslaugas ir socialines teises net socialinio saugumo, sveikatos, vandens, socialinės apsaugos ir darbuotojų teisių apsaugos srityse. Nesunku numatyti, kad bus siūloma ir naujų direktyvų, kuriose matysime tą patį tekstą kaip ir ankstesniuose siūlyimuose, kurie buvo atmesti ankstesnės parlamentinės sesijos metu.

Livia Járóka (PPE), raštu. – (HU) Sveikinu pradėjus pirmininkauti ir norėčiau išreikšti viltį, kad kaip trečioji Tarybos trejeto narė, Švedija pratęs darbą romų socialinės integracijos srityje, kuri pradėjo Čekija ir Prancūzija savo pirmininkavimo kadencijų metu. Besibaigiant Čekijos pirmininkavimo kadencijai iškilo keletas darbui kliudžiusių problemų, tačiau, nepaisant to, bendra situacija kalbant apie romų klausimus galėtų būti įvertinta gana teigiamai. Tiesą sakant, pirmasis aukščiausiojo lygio susitikimas romų klausimais įvyko balandį Prahoje, o tuo tarpu birželį Europos Taryba sustiprino savo bendruosius tikslus ir pasiūlė romams lygias galimybes kviesdama Komisiją ir valstybes nares kovoti su romus kankinančiu skurdu ir socialine atskirtimi.

Tame pačiame dokumente Taryba priėmė bendruosius Prahoje išdėstytus socialinės romų integracijos principus, kviesdama viešąsias politikos formavimo institucijas į juos atsižvelgti ir jų laikytis. Remiantis iki šiol pasiektais trejeto rezultatais, tikiuosi, kad pirmininkaujanti Švedija bent jau skirs daugiau dėmesio romų klausimams nei anksčiau. Pavyzdžiui, tikiuosi, kad artėjančios konferencijos dėl bendros darbo rinkos, kuri vyks spalį, ir lapkritį vyksiančio aukščiausiojo lygio susitikimo Lygių galimybių klausimais metu didžiausios Europos tautinės mažumos klausimui bus skirta atitinkamai dėmesio. Iš tiesų, kalbant apie populiacijos dydį, ji kur kas didesnė už Baltijos jūros regione gyvenančių žmonių skaičių, kurie pirmininkaujančios Švedijos prioritetų sąrašą užima vieną svarbiausių vietų. Taip pat tikiuosi, kad pirmininkaujanti Švedija imsis ne tik teorinių metodų ir jau patvirtintų organizacinių klausimų, bet ir vykdys konkrečią veiklą bei taikys šias sistemas praktikoje.

Marian-Jean Marinescu (PPE), raštu. – (RO) Stokholmo programa, kuri pirmininkaujanti Švedijai yra vienas svarbiausių prioritetų, turėtų padėti sustiprinti laisvės, apsaugos ir teisingumo sritį bei paskatinti ekonominę veiklą šiandieninės krizės metu, ypač atsižvelgiant į galimą Lisabonos sutarties įsigaliojimą.

Sėkminga Stokholmo programa padarytų Europą prieinamesnę piliečiams. Ši programa būtų laikoma sėkminga, jei būtų įtvirtinta visų europiečių teisė į judėjimo laisvę bei ES lygmeniu civiliniuose ir kriminaliniuose reikaluose būtų nuosekliai įvestas abipusio pripažinimo principas.

Pirmininkaujanti Švedija privalo ir toliau tęsti Prancūzijos ir Čekijos pirmininkavimo metu pradėtus darbus ir stengtis užtikrinti visiems darbininkams ES vienodą priėjimą prie Bendrijos darbo rinkos – laisvę, kuri simbolizuoja Europos pilietybę.

Norint tai padaryti, reikia, kad valstybės narės konkrečiais veiksmais aktyviai dalyvautų naikinant virtualias sienas ES viduje, kurios riboja piliečių judėjimo laisvę, nes gyvenant ir dirbant kitoje valstybėje narėje jiems tenka susidurti su administraciniais ir teisiniais sunkumais.

Visi Europos piliečiai turi turėti teisę laisvai naudotis judėjimo laisve, ypač ekonominės krizės metu, o tai rodo poreikį skatinti neribotą darbo jėgos mobilumą. Toks mobilumas užtikrintų lankstumą bei sumažintų nedeklaruojamo darbo atvejų skaičių bei nedarbo rodiklius.

Silvia-Adriana Țicău (S&D), raštu. – (RO) Šiuo metu ES išgyvena sunkų laikotarpį: ekonominė ir finansinė krizė, nerimą keliantis nedarbo augimas ir klimato pokyčiai. Nedarbo lygis ES šiuo metu yra 8,9 proc., o 19 proc. jaunesnių nei 16 metų žmonių ir 19 proc. pagyvenusių žmonių gresia skurdas. Žmonės netenka darbų, verslo įmonės bankrutuoja, auga valstybių narių biudžeto deficitai. ES pirmininkaujanti Švedija neša didžiulę atsakomybę. Ji turi sužadinti žmonių viltis gyventi geriau, suburti visus bendram tikslui ir suformuoti ekonominio atsigavimo pagrindus. Tokios priemonės kaip efektyvaus energijos naudojimo skatinimas naudojant energiją iš atsinaujinančių šaltinių ir ES energetikos saugumo gerinimas – vieni iš svarbiausių pirmininkaujančios Švedijos prioritetų. Tikiuosi, kad ES pirmininkaujanti Švedija pradės klestėjimo amžių ir užtikrins ekonominį augimą kitiems 4 ar 5 metams. Tikiu, kad dabar labiau nei bet kada turime investuoti į švietimą, energijos naudojimo efektyvumą ir, žinoma, žmones. Švedija garsėja savo socialinėmis politikomis ir aukštais gyvenimo standartais. Todėl kartu su kolegomis Parlamento nariais ir visais Europos piliečiais norėčiau palinkėti jums didžiausios sėkmės ir tikiuosi, kad ši kadencija bus žingsnis į naują ateitį.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Pirmininkaujančios Švedijos prioritetai yra tik dar didesnis ES smūgis liaudžiai, kurio tikslas – apsaugoti viso europinio kapitalo pelną perkeliant kapitalistinio nuosmukio našta darbininkų klasei ir paprastiems žmonėms. Pirmininkaujanti Švedija per Lisabonos strategiją stengiasi paskubinti kapitalizmo restruktūrizaciją. Šios prieš darbo liaudį nukreiptos atakos epicentre darbo užmokesčio ir pensijų mažinimas, visiškas darbo santykių, darbininkų teisių bei socialinės apsaugos ir draudimo sistemų sunaikinimas ir netgi dar didesnė sveikatos bei švietimo komercializacija.

Žalioji ekonomika suformuota taip, kad prisidengiant kova su klimato pokyčiais galima būtų sukurti naujus pelningus kapitalą didinančius sektorius.

Stokholmo programa, prisidengiant kova su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu, stengiamasi dar labiau įtvirtinti buržuazinę politinę sistemą, kad galima būtų nuslopinti liaudies reakciją ir išplėsti represines priemones prieš imigrantus.

Baltijos regiono strategija suformavo pagrindą dar agresyvesniam Europos monopolijų šalyse prie rytinių ES sienų elgesiui siekiant sustiprinti jų pozicijas imperialistės konkurencijos kontekste.

Naudodami „garantijų“ priedangą ir akivaizdžią prievartą jie stengiasi iškiovoti Airijos balsą ir įtvirtinti prieš liaudį nukreiptą Lisabonos sutartį.

PIRMININKAVO: G. PITTELLA

Laikinas Komisijos pirmininkas

6. Balsavimo laikas

Pirmininkas. – Toliau darbotvarkėje balsavimas.

(daugiau informacijos apie balsavimo rezultatus žr. Protokolą)

6.1. Parlamento kvestorių rinkimai (pirmasis, antrasis ir trečiasis balsavimai)

– Prieš balsavimą

Martin Schulz (S&D). – (DE) Gerb. pirmininke, manau, turite kai ką paaiškinti. Dabar atliekame bandomąjį balsavimą. Šio balsavimo metu galime balsuoti už du žmones, pavyzdžiui, Pavarotti ir Montserrat Caballé. Tačiau vėliau, balsuodami už kvestorius, galėsime balsuoti už penkis žmones. Tik norėjau pakartoti, nes tai suklaidino daug Parlamento narių. Tik šiame bandomajame teste galime balsuoti už du žmones, tikrojo balsavimo metu galėsime balsuoti už penkis.

Sergio Paolo Francesco Silvestris (PPE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, dėkoju, kad pirmoje vietoje paminėjote, tačiau norėčiau užduoti vieną klausimą. Po to, kai pažymėjome du asmenis, už kuriuos balsavome, ar reikia patvirtinti savo balsavimą, ar palikti taip, kaip yra?

Carlo Casini (PPE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kadangi ne visi suprato žodinių paaiškinimų prieš balsavimą, būtų gerai dar kartą aiškiai išdėstyti, kaip turėsime balsuoti.

Pirmininkas. – Manau, kad balsavimo rezultatai rodo, kaip greitai išmokote šią procedūrą.

– Po balsavimo

Pagal Darbo tvarkos taisyklių 16 ir 15(2) taisykles, kvestorių vyresnumas nustatomas pagal jų išrinkimo tvarką. Apie naująją biuro sudėtį bus pranešta Europos Bendrijų institucijų pirmininkams.

6.2. Komitetų kiekybinis atstovavimas

Pirmininkas. – Tuo balsavimas baigtas.

(Posėdis nutrauktas 13.45 val., o pratęstas 15.00 val.)

PIRMININKAVO: G. PITTELLA

Laikinas Komisijos pirmininkas

7. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas: Žr. Protokolą

8. Iranas (diskusijos)

Pirmininkas. – Toliau Tarybos ir Komisijos pasisakymai Irano klausimais.

Carl Bildt, Tarybos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, man garbė pirmą sėdėti šioje vietoje. Manau, kad per ateinančius šešis mėnesius svarstant skirtingas problemas tokių kartų bus daugybė.

Dabar mūsų darbotvarkėje esantis klausimas – Iranas. Prieš pradėdant gilintis į šį klausimą, leiskite man išreikšti didžiausią užuojautą Iranui dėl tragiško šiandien nutikusio nelaimingo atsitikimo. Mes nuoširdžiai apgailestaujame dėl prarastų gyvybių ir išreiškiame savo užuojautą visiems šios tragedijos paliestiems žmonėms.

Akivaizdu, kad Irano klausimas pirmininkaujančios Švedijos darbotvarkėje užima labai svarbią vietą. Tai susiję su rinkimų rezultatais ir, švelniai tariant, klaustukais, kurie iškilo po jų, taip pat ir politinėmis permainomis.

Manau, visi žinote, kad kalbant apie šiuos įvykius Europos Sąjunga turi labai tvirtą ir principingą poziciją. Mes pakartojome, kad su rinkimais susijusius klausimus Irano vyriausybė turi atidžiai išanalizuoti ir paaiškinti. Taip pat mes labai aiškiai išsakėme savo nuomonę apie tai, ką matėme vykstant Teherano gatvėse. Mes pasmerkėme griežtų priemonių, prievartos ir jėgos naudojimą prieš taikius demonstrantus; mes nepritariame prieš žurnalistus, žiniasklaidą, informacijos perdavimo priemones ir protestuotojus naudojamoms griežtoms priemonėms. Jie prieštarauja ne tik mūsų atstovaujamiems standartams ir vertybėms, bet ir daugelio iranėčių išreikštam norui turėti atviresnę ir labiau į reformas orientuotą visuomenę.

Kaip jau buvo minėta, mes ir toliau laikomės savo principingos politikos ir norime geresnių santykių su Irano tauta. Tai turtinga tauta, kuri turi kuo prisidėti prie pasaulio ir savo pačios plėtos, todėl tikimės, kad ateis laikas, tikiuosi, tai truks nelabai ilgai, kai atsiras galimybė sukurti iš tiesų naujus santykius.

Pabaigoje leiskite paminėti dar vieną mums ramybės neduodantį klausimą – Irano valdžia iš tiesų sulaukė keletą asmenų, kurie yra Europos atstovybių darbuotojai, bei keletą Europos piliečių. Šiais klausimais mes nuolat palaikome ryšį su Irano vyriausybe. Mes manome, kad jiems iškelti kaltinimai neturi pagrindo ir galiu jus užtikrinti, kad ir toliau stengsimės visais įmanomais būdais išspręsti šiuos klausimus su Irano valdžia, kol sulaukyti asmenys bus paleisti.

Catherine Ashton, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, tai man pirma proga pasveikinti visus garbingus Parlamento narius su išrinkimu į naująjį Parlamentą. Komisijos vardu galiu pasakyti, kad tikimės iš jūsų

konstruktyvaus bendradarbiavimo, įskaitant, žinoma, ir bendrą darbą sprendžiant pačius aktualiausius tarptautinius klausimus, o šiandienos diskusijų tema kaip tik ir yra vienas iš tokių klausimų. Mano kolegė Benita Ferrero-Waldner šią savaitę yra išvykusi, todėl man buvo pasiūlyta pasisakyti jos vardu, tuo labai džiaugiuosi.

Šis Parlamentas vaidina svarbų vaidmenį palaikydamas ir plėtodamas santykius tarp Europos Sąjungos ir Irano islamiškos respublikos. Didinant abipusį supratimą didelę įtaką turėjo Irano delegacijos Parlamente ir Majlis narių mainų vizitai. Parlamentas taip pat atliko svarbų vaidmenį kuriant instrumentus, kurie suformavo svarbų pagrindą ES veiklai Irane, o mes Komisijoje tikimės ir ateinančiais metais naudotis šiomis priemonėmis.

Šiandienos diskusiją paskatino neseniai vykę Irano prezidento rinkimai ir po jų vykę įvykiai. Kaip minėjo pirmininkaujanti Švedija, nors Irano politikos ir politikų raida labiausiai aktuali Irano piliečiams, tačiau nekyla abejonų, kad ji turi ir didesnę reikšmę, todėl turime atidžiai stebėti šią raidą.

Europos Sąjunga turi labai aiškią poziciją dėl situacijos Irane po prezidento rinkimų ir šios pozicijos tvirtai laikosi. Mes pripažįstame Irano suverenumą, tačiau prievartos protrūkis po rinkimų mums kelia didelį susirūpinimą. Lygiai taip pat reaguotume, jei kurioje nors kitoje šalyje buvo prarastos gyvybės ar pažeidinėjamos žmonių teisės.

Kaltinimai, kad Europa kišosi į Irano rinkimus ar koku nors būdu prisidėjo prie po rinkimų vykusių protestų, yra nepagrįsti. Tačiau taikių demonstracijų malšinimas, žmonių sulaikymai ir griežta žiniasklaidos cenzūra yra žmogaus teisių pažeidimai, kurie negali būti priskirti prie šalies vidaus reikalų. Nepaisant šiuo metu susiklosčiusios sudėtingos situacijos Irane, Komisija tvirtai tiki, kad įmanoma palaikyti dialogą. Taip buvo prieš rinkimus, taip yra ir dabar.

Europos Sąjunga ir Iranas turi daug bendrų ir aktualių interesų, įskaitant kovą su narkotikų prekyba ir pagalbą afganų pabėgėliams. Tai reikalauja nuolatinio mūsų dėmesio ir bendradarbiavimo ir tikiuosi, kad Iranas sutinka su tokiu požiūriu.

Komisija ir toliau ieško būdų, kaip Bendrijos priemonės panaudoti konstruktyviai veiklai Irane. Abipusį supratimą galime padidinti tęsdami, pavyzdžiui, bendradarbiavimą per jungtines mainų programas „Erasmus Mundus“.

Esame įsitikinę, kad Europos Sąjunga visus įmanomus bendravimo kanalus su Iranu turi laikyti atvirus. Kontakto su Iranu turime siekti visais lygmenimis. Kai tai bus įmanoma ir išmintinga, mes būsimės pasirengę tęsti ir plėsti bendradarbiavimą ateityje.

Šiandien tarp mūsų ir Irano vyriausybės yra daug skirtumų, kai kurie jų labai rimti. Kviečiame Irano vyriausybę prisijungti prie mūsų ir kartu ieškoti sprendimų, kaip išspręsti su šiais skirtumais susijusias problemas. Tik abipuse pagarba ir diskusijomis šiais klausimais galėsime jas įveikti. Europa niekuomet nėra užvėrusi durų tokioms diskusijoms, ir šios durys atviros ir šiandien.

Prisidedu prie pirmininkaujančios Švedijos išreikštos užuojautos lėktuvo katastrofos paliestoms iranietėms ir armėnų šeimoms.

Jacek Saryusz-Wolski, PPE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, norėčiau priminti apie diskusijas neeilinio kadenciją baigiančio Užsienio reikalų komiteto posėdžio metu, kuris įvyko praeitą trečiadienį, nes nebuvo laiko sušaukti naujo komiteto.

Visi puikiai žino faktus, todėl aš ties jais neapsistosiu. Sąjunga privalo pabrėžti žmogaus teisių universalumą, atidžiai sekti žmogaus teisių pažeidinėjimo atvejus Irane ir negailėti kritikos Iranui už brutalumą ir prievartą. Praeitą savaitę Užsienio reikalų komitetas kartu su delegacija santykiams su Iranu susitiko su Irano pilietinės visuomenės atstovais ir tai mums buvo labai svarbus įvykis.

Mes pritariame iki šiol išsakytai pirmininkaujančios Švedijos, Tarybos ir Komisijos nuomonei ir pozicijoms, tačiau prašome Tarybos užtikrinti, kad ES valstybės narės ir jų ambasadoriai Teherane griežtai laikytųsi ES direktyvų dėl žmogaus teisių laikymosi ir kankinimų prevencijos. Taip pat norėtume paskatinti Komisiją tam naudoti visas įmanomas priemones. Turėtume paremti ir sustiprinti pilietinės visuomenės organizacijas Irane, ypač per demokratiją ir žmogaus teises įtvirtinantį Europos Sąjungos dokumentą, ir dėti visas pastangas, kad susitarimas su Irano pilietine visuomene tokiose prieštaringose srityse kaip kova su narkotikų prekyba, pabėgėlių problema, akademinės mainų programos ir t.t., būtų atnaujintas. Taip būtų stiprinami tarptautiniai ryšiai, o šalyje sustiprinta teisė į žodžio laisvę. Reikalingas spaudimas paisyti žmogaus teisių, bet ne izoliacija. Būtinai dialogas, kad ir koks sudėtingas.

Šiuo metu santykių su Iranu srityje labai sudėtingas ir įtemptas laikotarpis. Vilkinamas branduolinės energijos klausimas, todėl klausiamo, kuriuo keliu pasukti? Na, viena iš galimų priemonių – griežtos sankcijos. Mes iš tiesų tikime, kad Sąjunga privalo rasti būdą, kaip atkurti dialogą šiais klausimais su Iranu. Dabar kaip niekada svarbu surasti būdus, kaip suformuoti pasitikėjimu paremtus diplomatinis santykius. Todėl mūsų parama ir pagalba Tarybai ir Komisijai labai svarbi. O mes, Parlamento nariai, savo ruožtu ir toliau turime stengtis sustiprinti parlamentinę demokratiją savo santykiuose su Iranu stiprindami ryšius su *Majlis*.

Richard Howitt, S&D frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, kad ir ką žmonės galvotų apie Irano prezidento rinkimų rezultatus, nėra jokių abejonių, kad dešimtys ar net šimtai žmonių buvo nužudyti šalyje protesto akcijų porinkiminiu laikotarpiu metu, o tūkstančiai buvo sulaikyti kaip politiniai kaliniai. Todėl šie Parlamento rūmai turėtų be jokių dvejonų pasmerkti tokius žmogaus teisių pažeidimus, kaip ir po rinkimų suaktyvėjusį nepriklausomos žiniasklaidos slopinimą.

Taip pat, kaip minėjo gerb. Saryusz-Wolski, kalbėdamas apie Užsienio reikalų komiteto posėdį praeitą savaitę, turime pripažinti, kad geriausias būdas nustatyti rinkimų sąžiningumą yra pakviesti rinkimų stebėtojus, kurie stebėtų visą rinkimų procesą. Šioje srityje Europos Sąjunga turi puikią patirtį. Vis dėlto Komisija nėra įsitikinusi galėjusi mūsų vardu atlikti nepriklausomą ir objektyvų darbą, todėl turime svarią priežastį sakyti, kad nesame įsitikinę šių rinkimų rezultatų tikrumu.

Mes užjaučiame iranėčius, kurie buvo sužeisti, sulaikyti ar kurių teisės buvo pažeistos. Mintyse mes esame su jais, tačiau prašau šių Parlamento rūmų nepamiršti iranėčio, dirbusio Didžiosios Britanijos ambasadoje. Jis sulaikytas ir visiškai nepagrįstai kaltinamas protesto akcijų kurstymu. Taip pat užjaučiame ir prancūzų studentą, kurį sulaikė Irano vyriausybė. Reiktų pagirti mūsų kolegas pirmininkaujančios Švedijos atstovus už tai, kad parėmė šias šalis ir užtikrino, kad Europos Sąjunga imtųsi koordinuotų veiksmų ir paprašyti, kad ir toliau tęstų tokią savo veiklą.

Man gėda, kad pirmą kartą šia tema pasisakiusi Britų nacionalinė partija praeitą penktadienį apibūdino islamą kaip „vėžį, kurį reikia pašalinti iš Europos organizmo chemoterapija“. Britanijos žmonės taip nemano ir Europos požiūris į islamą visiškai kitoks. Privalome išreikšti savo nepasitenkinimą tuo, kaip kad nepritariame nesąžiningumui tarptautiniu mastu.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, ALDE frakcijos vardu. – (NL) Iranas yra didelė šalis su didele ir gana jauna populiacija, ilga ir turtinga praeitimi bei išpūdinga kultūra. Be to, Iranas yra vienoje jautriausių teritorijų planetoje. Dėl visų šių priežasčių, taip pat iš užjautos kitiems žmonėms, nebūkime abejingi tam, kas šiuo metu vyksta Irane. Liberalų ir demokratų aljansas už Europą nepritaria režimo keitimui jėga. Tačiau mes tikime, kad visi pasaulio žmonės, įskaitant ir iranėčius, turi turėti teisę išsirinkti savo atstovus ir keisti juos, jeigu jie juos nuvilia.

Rinkimai esant tokiam Irano režimui neatitinka tarptautinių laisvų ir nepriklausomų rinkimų standartų, pastarieji prezidento rinkimai ne išimtis. Tačiau net ir esant griežtiems vidaus apribojimams Irane, daugybė gyventojų atsisakė pripažinti oficialius rezultatus ir išėjo į gatves protestuoti. Irano žmonių neįtikino itin apribota rezultatų apžvalga, todėl protestai nesiliovė.

Protestai buvo numalšinti smurtinėmis priemonėmis ir vis dar vyksta persekiojimai. Mes griežtai smerkiame tokius baudžiamuosius persekiojimus ir raginame Irano valdžią nedelsiant juos nutraukti ir paleisti suimtuosius. Taip pat nedelsiant turi būti panaikinti kaltinimai užsienio žurnalistams, nevyriausybinų organizacijų darbuotojams ir iranėčiams darbuotojams užsienio ambasadose Teherane.

Ponios ir ponai, gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, Komisija, prieš žmones ir prieš jaunimą nukreiptas režimas netenka savo teisėtumo ne tik šalies viduje, bet ir tarptautiniu mastu. Todėl labai gaila, kad šie dramatiški įvykiai vyksta kaip tik tokiu metu, kai Jungtinių Valstijų prezidentas išreiškė norą užmegzti kontaktą su Iranu. Iranas praranda istorinę galimybę užimti jo istorijos ir kultūros vertą vietą pasaulinėje scenoje.

Daniel Cohn-Bendit, Verts/ALE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. Komisijos nary, Tarybos pirmininke, Komisijos pirmininke, ponios ir ponai, žmonių noras išsilaivina, kelia pagarbą ir skatina solidarumą. Taip yra ir su Irano žmonėmis. Tiesa, kad rinkimai pasibaigė dar jiems neprasidėjus, tačiau net ir tokiuose rinkimuose mes pamatėme, kad Irano žmonės sugebėjo rasti Achilo kulną, kad išreikštų savo laisvės ir demokratijos troškimą.

Tiesa, kuriai niekas neprieštarauja, kad mes suinteresuoti palaikyti dialogą su Irano teroristine galia. Tačiau tuo pat metu mes negalime paprasčiausiai grįžti prie kasdinių reikalų. Tai, kas vyko Teherane, buvo siaubinga.

Irano kalėjimuose kankinimai yra kasdienybė, ir kankinami ne tik JK tautiečiai. Šiuose kalėjimuose kiekvieną dieną kankinami iranietčiai vyrai ir moterys.

Todėl Europa negali tylėti. Žinau, kad sudėtinga suderinti Irano žmonių interesus ir apsaugą su savo interesais, kurie ne visuomet sutampa. Tačiau net jei tai ir sudėtinga, labai svarbu pabrėžti, kad kiekvieną dieną rodytume savo solidarumą su Irano žmonėmis. Raginu Komisiją ir Tarybą išanalizuoti organizacijų „Nokia“ ir „Siemens“ šioje situacijoje atliekamus vaidmenis ir Europos atsakomybę už ginklus, kurie naudojami prieš Irano žmones. Neįsivaizduojama, kad būtent didžiosios Europos bendrovės sudarė sąlygas Irano vyriausybei užgniaužti Irano žmonių laisvę ir laisvės troškimą.

(Plojimai)

Struan Stevenson, ECR frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, ar aptarinėdami pastaruosius įvykius Irane iš tiesų suprantame, kad daugiau nei 50 studentų lyderių, areštuotų protestuotojų buvo pakarti, kad daugiau nei 200 žmonių buvo nužudyta Irano gatvėse, įskaitant *Neda*, kuri tapo tarptautiniu ir labai stipriu fašistinio režimo prieš Irano žmones brutalumo simboliu? Ir negi mėgaudamiesi didžiausio Irano vyriausybės prekybos partnerio statusu iš tiesų tikime, kad pinigai daug svarbiau už gyvybes?

Kodėl negalime taikyti griežtų sankcijų? Kodėl mes, Parlamentas, neatsikratome savo delegacijos ryšių su Iranu, kuri per pastaruosius penkerius metus tapo nuolankiu Irano ambasados Briuselyje „garsiakalbiu“ ir ES institucijoms užtraukė gėdą? Atsikratykime jos ir pradėkime griežtai kalbėti su Irano valdžia. Tai vienintelė kalba, kurią jie supranta.

Helmut Scholz, GUE/NGL frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, Europos vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija/Šiaurės šalių žalieji kairieji yra susirūpinę dėl to, kas vyksta Irane. Mes taip pat smerkiame brutalų elgesį su demonstrantais. Didelį nerimą kelia sulaikytų žmonių likimas, todėl mes raginame nedelsiant juos paleisti ir manome, kad Europos Parlamento kaip visumos pozicija turi būti tokia pati.

Mes taip pat kritiškai vertiname spaudoje ir kitų šalių vyriausybių rateliuose sklindančius komentarus apie ketinimus pasinaudoti teisėtais Irano piliečių protestais. Net ir naujausi įvykiai Irane nepateisina karinių veiksmų prieš Irano branduolinius objektus planų. Mano frakcija su tokiomis strategijomis nesutinka. Todėl palankiai vertiname aiškų prezidento Obamos pranešimą, kuriame jis atsisakė suteikti leidimą Izraeliui imtis karinių veiksmų prieš Iraną. JAV prezidentas taip pat tiki diplomatija. Iranas yra suvereni valstybė. Tik šios valstybės žmonės turi teisę priimti sprendimus dėl pokyčių visuomenėje. Suverenos valstybės vyriausybė turi atvirai priimti žmonių permąšinį troškimą ir priimti atitinkamus politinius sprendimus.

Fiorello Provera, frakcijos EFD vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, sveikinu užėmusį šį postą. Represijos prieš rinkimų rezultatams nepritariančius žmones, žiniasklaidos cenzūra ir oponentų persekiojimas rodo demokratijos trūkumą Irane. Kitose šalyse, pavyzdžiui, Kinijoje, taip pat pasitaiko panašių situacijų, tačiau Irano atveju priežasčių nerimauti yra daugiau.

Pirma, dėl jų hegemoniškų ambicijų, kurios akivaizdžios dėl Irano kišimosi į kaimyninių šalių, tokių, kaip Irako *Basros* regionas, reikalus bei grupuotės „Hezbollah“ palaikymo Libane. Antra, dėl stiprios religinio ekstremizmo įtakos politinei islamiškos respublikos valdžiai. Prieš keletą valandų vienas dainininkas, iranietis kilmės dainininkas, buvo nuteistas penkerius metus kalėti už pasisakymus prieš religiją, o 12 sunitų buvo pasmerkti myriop.

Prezidentas Ahmadinejad daug kartų yra pareiškęs, kad pagrindinis jo politikos tikslas – Izraelio valstybės sunaikinimas. Be to, nerimą kelia Irano troškimas sukurti branduolinę programą už tarptautinės kontrolės ribų.

Atsižvelgiant į tai, kad Iranas yra vienas stambiausių dujų ir naftos tiekėjų, jų noras turėti branduolinius ginklus yra akivaizdžiai paremtas troškimu šantažuoti regiono šalis ir visą tarptautinę bendruomenę. Todėl Europos politinė bendruomenė privalo imtis aktyvių veiksmų ir rasti aukso viduriuką tarp pasipriešinimo „Ayatollahs“ režimui ir paramos nedideliam reformistiniam Irano elementui, kuris iš tiesų yra ir funkcionuoja.

Šiuo atžvilgiu finansiniai Europos sąjungos priemonės demokratijos ir žmogaus teisių užtikrinimui ištekčiai galėtų būti panaudoti paremti visas šiuo metu susiklosčiusios situacijos aukas. Tačiau jokia politinė intervencija nebus veiksminga, jei visos Europos šalys nesusijungs ir neveiks kaip viena.

Krisztina Morvai (NI). - Gerb. pirmininke, leiskite man, kaip žmogaus teises ginančiai teisininkei, turinčiai 20 metų tarptautinę patirtį, paprašyti Parlamento atidžiai išnagrinėti žmogaus teisių situaciją trečiajame

pasaulyje ir kitose ne ES šalyse, taip pat daug atidžiau pažvelgti į demokratijos situaciją, teisės viešpatavimą ir žmogaus teisių apsaugą Europoje, ypač mano šalyje Vengrijoje. Leiskite išdėstyti porą faktų.

2006 m. spalio 23 d., paminint 1956 m. revoliuciją, vyko didžiulė demonstracija, kurioje dalyvavo apie 100 000 žmonių. Ją organizavo didžiausia opozicinė partija *Fidesz*, kuriai čia puikiai atstovauja Europos Liaudies partija, ir iš esmės šiais metais Vengrijoje jie ir laimėjo rinkimus. Tai buvo vidurinėsios klasės žmonių minia, kurią sudarė šeimos, pagyvenę žmonės, vaikai, o brutali Vengrijos politika puolė šią minią su ašarinėmis dujomis, guminėmis kulkomis, raitąja policija, sunkiai sužeista šimtai žmonių. To paties įvykio metu keli šimtai žmonių buvo neteisėtai sulaikyti ir kankinti kalėjime.

Nuo tos dienos, per pastaruosius trejus metus iki pat dabartinių dienų, kai policija suėmė ir šturkščiai elgėsi su 216 taikių demonstrantų, kaskart, kai mėginama pasipriešinti vyriausybei, ne Irane, ne Kinijoje, ne Hondūre, o ES šalyje Vengrijoje, vyksta tie patys dalykai – masinis policijos brutalumas ir neteisėti areštai.

Norėčiau paprašyti jūsų prisidėti prie manęs ir nepaisant to, kuriai politinei partijai priklausote, padėti išsiaiškinti, kas nutiko, kas už viską atsakingas, ir pasistengti įgyvendinti teisingumą nukentėjusiems asmenims, taip pat užkirsti kelią tokiems masiniams žmogaus teisių pažeidinėjimams ES, kad turėtume moralinę teisę analizuoti žmogaus teisių situaciją Irane ar kurioje nors kitoje šalyje už ES ribų.

Francisco José Millán Mon (PPE). – (ES) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai. Esu čia tam, kad išsakyčiau savo nuomonę apie Iraną ir pirmiausia norėčiau išreikšti savo užuojautą lėktuvo katastrofos aukų šeimoms.

Ponios ir ponai, sutinku su daugeliu jau išsakytų minčių apie situaciją Irane po prezidento rinkimų. Šis procesas nebuvo nei objektyvus, nei sąžiningas, o prezidentas Ahmadinejad ir radikaliausi režimo sektoriai ir toliau valdžioje, smurtu slopindami demonstrantus, neleidami žurnalistams atlikti savo darbo prisidengdami sumaištį keliančios tariamos išorinės konspiracijos prevencija ir skleidami dezinformaciją.

Akivaizdu, kad Irano režimas sugadintas tiek iš vidaus, tiek ir kalbant apie jo įvaizdį. Be to, pastaraisiais dešimtmečiais valdžia besimėgavusi oligarchija šiuo metu yra susiskaldžiusi, o tai turės įtakos režimo stabilumui. Nepaisant to, žmonių nepasitenkinimas ir toliau augs, ypač jei naftos kainos nepakils ir ekonominė situacija nepagerės.

Europos Sąjunga turi išlaikyti vieningą priekinę liniją ir toliau smerkti smurtavimą Irane. ES turėtų reikalauti didesnės pagarbos žmogaus teisėms ir atidžiau panagrinėti, kaip galėtume padėti pilietinei visuomenei, ypač tiems sektoriams, kuriuose reikalaujama demokratinio pliuralizmo ir pagarbos žmogaus teisėms. Neturėtume nuvilti sektorių, kurie su viltimi žvelgia į Vakarus ir Europos Sąjungą.

Vis dėlto Irano atžvilgiu neturėtume pamiršti jo branduolinės programos keliamos grėsmės, kuri lemia destabilizaciją regione ir branduolinių ginklų neplatinto srityje apskritai. Labai svarbu, kad šioje srityje Europos Sąjunga ir Jungtinės Valstijos bendradarbiautų ir esu įsitikinęs, kad tai vienas iš pirmininkaujančios Švedijos prioritetų.

Turime įtraukti ir Rusiją bei Kiniją, kurios yra nuolatiniai Saugumo tarybos nariai. Jų parama labai svarbi norint rasti visiems priimtina būdą, kaip neutralizuoti šią grėsmę. Tokiu atveju reikalinga tarptautinės bendruomenės vienybė ir tvirtumas. Todėl pritariu praeitą savaitę šiuo klausimu priimtai G8 rezolucijai.

Ponios ir ponai, praėjusią savaitę įvykiai aiškiai parodė šiandieninių Irano lyderių ekstremistinių ir radikalų būdą. Akivaizdu, kad tarptautinė bendruomenė negali leisti, kad jie turėtų branduolinių ginklų.

María Paloma Muñiz de Urquiza (S&D). – (ES) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, Komisijos pirmininke, ketinau pradėti savo kalbą šiame plenariniame posėdyje sakydamas, jog palankiai vertinu tai, kad diskusija dėl situacijos Irane pradėta ne dėl Irano dominavimo laikraščiu puslapiuose, kuriuos buvo užkariavusi Kinija, Hondūras, G20 ir t.t.

Deja, neseniai įvykdytos sunitų kovotojų egzekucijos Irane ir žmogaus teisių pažeidinėjimai ir vėl gražino šią šalį į pirmuosius puslapius. Vis dėlto manau, kad Parlamento darbotvarkė užsienio reikalų klausimais turėtų būti rengiama ne atsižvelgiant į šių dienų aktualijas, o vadovaujantis Parlamento narių atsakomybės jausmu bei apgalvota ir nuoseklia reakcija, atitinkančia vis daugiau svarbos įgyjančią Parlamento funkciją Europos Sąjungos išorės politikoje, ypač žmogaus teisių srityje.

Ši funkcija, gerb. pirmininke, apima nuolatinę Europos Sąjungos priemonių šioje srityje naudojimo kontrolę, o Irano atveju dialogo dėl branduolinių ginklų negalime visiškai atskirti nuo politinio dialogo dėl žmogaus teisių.

Struktūriškai apibrėžtas dialogas dėl žmogaus teisių buvo nutrauktas 2004 m. Nesame sudarę bendradarbiavimo ir prekybos sutarties, prie kurios galėtume pridėti punktą apie demokratiją, nesugebėjome išsiųsti rinkimų stebėjimo atstovų, o Europos Sąjungos dokumente dėl demokratijos ir žmogaus teisių numatytos priemonės labai minimalios.

Parlamente ir visoje Europos Sąjungoje turime efektyviau naudoti turimas priemones. Kai kurie Irano oponentai šiuose Parlamento rūmuose ragino visiškai nutraukti santykius su Irano režimu ir nepripažinti naujos jo vyriausybės.

Mes griežtai smerkiame politinę represiją ir žodžio laisvės ribojimą Irane, tačiau nemanome, kad reikėtų nustoti būti žmogaus teises, demokratiją saugančia ir ginančia jėga, kovojančia prieš skurdą pasaulyje. Tačiau tam, gerb. pirmininke, reikia dialogo, derybų ir diplomatijos. Turime rasti bendrus interesus ir puoselėti civilizacijų draugystę. Kviečiu pirmininkaujančią valstybę narę ir Tarybą tai ir daryti.

Anna Rosbach (EFD). - (DA) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Europos Parlamentas jau ne kartą aptarinėjo žmogaus teisių pažeidimus Irane, ir šiandien mes vėl kalbame šia tema. Vien tik žodžiais nepakeisime pasibaisėtino diktatorių elgesio. Metas imtis apčiuopiamų veiksmų. Žiaurios žmonių, ištroškusių laisvės ir išdrįsusių išeiti į gatves, skerdynės pakankama priežastis mums prisiimti atsakomybę ir nuversti šį nusikalstamą režimą. Tokiam režimui 21 amžiuje ne vieta. Europos šalių vyriausybės turi pranešti apie Irano režimą JT saugumo tarybai ir pareikalauti, kad kaltininkai, visų pirma, Ali Khamenei ir Mahmoud Ahmadinejad stotų prieš tarptautinį teismą.

Irano žmonės nori laisvės, ir mes turime paremti norą suorganizuoti objektyvius rinkimus prižiūrint JT. Parlamentas negali remti Irano delegacijos, kuri paskutiniojo susitikimo metu tapo šio diktatoriško režimo priemone Parlamentui paveikti. Turime parodyti, kad su diktatoriais nebendradarbiausime.

Nick Griffin (NI). - Gerb. pirmininke, pernai buvau 1956 m revoliucijos paminėjimo renginių Budapešte stebėtojas. Galiu patvirtinti, kad dr. Morvai teisingai kritikuoja tuos, kurie reiškia nepasitenkinimą žmogaus teisių pažeidimais Irane tuo pat metu ignoruodami žmogaus teisių pažeidimus Europoje.

Tikiu, kad nė vienas Europos konservatorių ir reformistų frakcijos narys nebus toks veidmainis ir nepasmerks Irano už smurto naudojimą turint galvoje, kad David Cameron yra vienas antifašistinės organizacijos „Unite Against Fascism“ kairiųjų radikalų nusikaltėlių organizacijos, kuri reguliariai vykdo bauginimo ir smurto akcijas prieš nacionalistų disidentus Britanijoje, rėmėjų.

Tas pats galioja ir penkiems dabartinio Parlamento nariams iš Darbo, Liberalų-demokratų ir Konservatorių frakcijų, ant kurių galvų krinta gėdos šešėlis dėl sutikimo naudoti Britanijos mokesčių mokėtojų pinigus savo pakalikams, kurie nutrauktų oponentų posėdžius, pultų oponentus plytomis, strėlėmis ir plaktukais.

Tačiau svarbiausia, ką norėjau pasakyti: nors ir gerai ketinimais paremta ar net pateisinama čia išsakytą Irano kritika stambių įmonininkų, kuriems šios šalies karinis puolimas būtų naudingas, bus panaudota kaip karo propaganda. Naujieji konservatoriai, naftos bendrovės, statybos korporacijos ir Saudo Arabijos mulos – visi norėtų pamatyti, kaip aršiam kare sunaikinama suvereni Irano valstybė. Net Europos liberalai nėra tokie naivūs, kad dar kartą patikėtų melu apie masinio naikinimo ginklus, taigi žmogaus teisėms vėl skamba varpai.

Neprisidėkime prie karo kurstytojų choro ir neskatinime trečiosios neteisėtos ir priešingus rezultatus duosiančios Vakarų atakos prieš islamo pasaulį. O jis neišvengiamas. Nepalikite karo lauko paprastiesiems drąsiems Britanijos kanonų vergams aštuoniolikmečiams berniukams nuo Mersio, Temzės ir Taino. Vietoj jų siųskite savo sūnus, kurie namo grįžtų gal karstuose, gal be galūnių ar sveiko proto. Arba žiūrėkit savo reikalų.

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Gerb. pirmininke, nekaltų žmonių mirtis visuomet didelė tragedija. Tačiau jei jie žuvo gindami tokias vertybes kaip laisvė ir tiesa, tuomet, galime sakyti, jų kančios nebuvo bevertės. Tokie buvo ir pastarieji įvykiai Irane. Reikalai pašlijo tuomet, kai režimo atstovai pradėjo šaudyti į demonstrantus, sodino oponentus į kalėjimus, kankino juos ir žudė. Vilties ir optimizmo teikia tik tai, kad šie įvykiai parodys politikams ir visuomenei visame pasaulyje tikrąjį Irano režimą ir veiksmus, kurie smarkiai nutolę nuo minimalių šiuolaikinio pasaulio standartų. Šio režimo atstovų rankos suteptos krauju. Turime atminti tai ir stengtis pakeisti mums nepriimtina situaciją. Tokioje situacijoje visuomet iškyla klausimas – ką galime padaryti? Na, galime pritarti jau išsakytiems pasiūlymams ir reikalavimams.

Pirma, Irano valdžia turi liautis naudoti smurtą prieš turinčius kitokią nuomonę apie režimą. Tokių šalių kaip Iranas atveju tarptautinė bendruomenė turi stebėti, ar paisoma pagrindinių žmogaus teisių ir užtikrinti jų laikymąsi.

Antra, Irane turi būti organizuojami objektyvūs ir nešališki rinkimai, kurių metu balotiruotis būtų leidžiama visiems kandidatams, o ne tik tiems, kuriems balotiruotis buvo suteiktas leidimas. Beje, tie, kurie priima sprendimus suteikti (arba nesuteikti) leidimą dalyvauti rinkimuose, patys neturi demokratinio mandato. Rinkimų sąžiningumą tikrinti turėtų nepriklausomi stebėtojai iš šalies, nes kitu atveju rinkimai betiksliai.

Trečia, turėtume padaryti viską, kad užtikrintume, jog Iranui taikomi sprendimai būtų taikūs ir politiniai. Tai reiškia, kad turime palaikyti tuos iranietius, kurie savo šalyje nori pokyčių, pokyčių, kurie reikštų, kad Iraną valdys sąžiningų rinkimų metu išrinkti asmenys, o pats Iranas nebekels grėsmės pasaulio saugumui.

Irano opozicijos lyderis M. Rajavi yra pasakęs, kad pastarieji įvykiai Irane yra režimo žlugimo pradžia. Nuoširdžiai tikiu, kad M. Rajavi teisus.

Mario Mauro (PPE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, esu dėkingas pirmininkaujančiai Švedijai už jos pastebėjimus prieš mūsų diskusiją, kuri, mano nuomone, buvo rami ir privertė mus suprasti savo pareigą, kurią mūsų prašo įvykdyti. Čia norėčiau padaryti pastabą, kurią daryti paskatino mano matyti vaizdai per televiziją, juos neabejotinai matė ir visi kiti, kaip minios žmonių tam tikru būdu paskatino protestą.

Tačiau, nors tai ir tiesa, kad Irane viešpatauja teokratija, kur fundamentalizmas suformavo valdžios siekimo planą prisidengiant Dievo vardu, pastarosiomis dienomis matėme, kaip išėję į gatves žmonės šaukia „Dievas yra didis“. Koks skirtumas! Skirtumas yra šių žmonių išvaizda ir jų išreikšta valia bei pasiryžimas nesiimti smurto, kuris verčia mus suprasti, kad Irane dar nemirė laisvės ir teisybės troškimas, meilė tautiečiams ir meilė visiems žmonėms.

Trisdešimties metų teokratijos, trisdešimties metų tikslingo žmogiškumo naikinimo neužteko ištrinti šios atminties iš visų mūsų širdžių. Būtent tokiai atminčiai turime būti ištikimi. Būtent šiai tiesai, šiai teisybės ir laisvės meilei turime besąlygiškai atsiduoti ir tai turi sustiprinti mūsų visų atsakomybę, nes prašymas Europos institucijų būti stiprių, ryžtingų ir garsiai reikšti savo poziciją, nėra Parlamento geopolitinės reikšmės reikalavimas, jis tik sako, kad kol Parlamentas atstovauja politiniam projektui, mūsų vadinamam jungtine Europa, Europos institucijos neturėtų atsižadėti pastarosiomis dienomis visų demonstruoto laisvės ir teisybės troškimo.

Tunne Kelam (PPE). - Gerb. pirmininke, Irane vyksta pokyčiai. Todėl turėtume apibendrinti, kad Iranas jau nėra ir niekuomet nebus toks, koks buvo. Taip yra todėl, kad tūkstančiai iranietų atsisakė būti diktatorių įkaitais. Pasipriešindami diktatoriams jie parodė neįtikėtiną drąsą.

Todėl klausimas čia ne apie didesnę nei įprasta vadinamųjų rinkimų klastojimą. Šį kartą begėdiškai suklastoti balsai paskatino visuotinį protestą, kurio ekspertai už Irano ribų negalėjo ar nenorėjo tikėtis.

Tai man primena situaciją Rytų Europoje prieš 20 metų. Kai vakarų šalių vyriausybės buvo pasirengusios ilgam gyvenimui kartu su Sovietų totalitarine sistema, staiga, milijonai komunistų režimo įkaitų sukilo. Jie pasipriešino sistemai ir ji netikėtai subyrėjo.

Todėl svarbu suprasti, kad Europos požiūris į Iraną negali likti toks, koks yra. Negalime ir toliau likti užsimerkę prieš nuolat klastojamus rinkimų rezultatus ir nuolatinę represiją. Nustatyta, kad per 30 metų diktatorių valdymo buvo įkalinta daugiau nei penki milijonai žmonių, daugiau nei 20 000 buvo nukankinti iki mirties, o visai neseniai 200 nužudyta.

ES vadovai pernelyg dažnai dvejojo dėl šių žiaurių nusikaltimų pasmerkimo ir nesiryžo reikalauti režimo prisiimti atsakomybę už tokius veiksmus. Jei tikrai norime apsaugoti Irano žmonių teises, turime būti pasirengę diktatoriams rimtai įkirsti į kailį. Ką tai reiškia? Pavyzdžiui, turėtume uždrausti šio režimo lyderiams atvykti į ES, turėtume atšaukti savo ambasadorius iš Irano tokiu būdu parodydami savo pasipiktinimą. O objektyvūs rinkimai Irane galėtų vykti tik su JT priežiūra.

Lena Barbara Kolarska-Bobinska (PPE). - Gerb. pirmininke, kadangi situacija Irane blogėja, o demokratijos principų pažeidimai kelia grėsmę viso regiono stabilumui, turime netylėti ir išsakyti savo susirūpinimą bei pasmerkti demokratinei visuomenei nepriimtina elgesį, tačiau šie pareiškimai neturi būti vien simboliniai. Kai kurie Europos šalių vadovai kalba apie Iranui taikytinas naujas sankcijas, tačiau šiuo metu reikia kalbėti apie tai, kaip šioje šalyje paskatinti demokratiją paprastų piliečių lygmeniu.

Esu lenkas, ir mes Rytų Europoje žinome, kokie svarbūs demokratijos įtvirtinimui šie veiksmai. Būtina prisitaikyti prie konkrečios šalies politinės ir ekonominės situacijos, tačiau norint išsiaiškinti, ką galima ir ką reikėtų padaryti Irane ir kas esamomis sąlygomis būtų efektyvu, reikia apsvarstyti ES turimą patirtį skatinant demokratiją Šiaurės Afrikoje, Viduriniuose Rytuose ir Rytų Europoje.

Taip pat noriu priminti, kad jei ES nori išsaugoti savo patikimumą, ji privalo imtis ir tam tikrų priemonių Moldavijoje. Netrukus turėsime ir dar vieną išbandymą – liepos 29 d. Moldavijoje vyks rinkimai. ES turi padaryti viską, ką gali, kad užtikrintų objektyvius ir sąžiningus rinkimus šioje šalyje. Neužtenka vien kalbėti apie paramą demokratijai. Europos Parlamentas ir Europos institucijos šioje srityje turi imtis aktyvesnės veiklos.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Gerb. pirmininke, nekyla jokių abejonų, kad reikia stebėti rinkimų procesą Irane, tačiau konflikto sprendimas turėtų prasidėti nuo Irano valdžios pažado nebenaudoti smurto ir išlaisvinti įkalintus opozicijos aktyvistus, žmogaus teisių gynėjus, žurnalistus, demonstrantus ir kitų šalių piliečius, kurie kaltinami dėl šiuo metu susiklosčiusios situacijos Irane. Žinoma, turime išlaikyti pagarbą Irano suverenumui, tačiau taip pat turime priminti Teheranui, kad jis privalo laikytis Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių pakto.

Taip pat norėčiau išreikšti susirūpinimą Irano branduoline programa. Teheranas turi teisę į taikingais tikslais naudojamą branduolinę programą, tačiau jis privalo susigrąžinti tarptautinės bendruomenės pasitikėjimą, kad Irano branduolinė veikla yra vienareikšmiškai taikinga.

Maria Eleni Koppa (S&D). – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau išreikšti savo liūdesį dėl tragiškos lėktuvo katastrofos, kuri įvyko šiandien Irano provincijoje.

Atsižvelgiant į įvykius po birželio 12 d. rinkimų, šiandieninė diskusija yra būtina. Vis dėlto manau, kad ji turi vykti teisinga linkme. Neturėtume žmonėms teikti klaidingos informacijos. Bet koks tiesioginis ar netiesioginis ryšys tarp šių įvykių ir branduolinės programos klausimo gali suklaidinti. Turime aiškiai apibrėžti, kad šiandien aptarinėjame demokratijos ir žmogaus teisių situaciją Irane.

Kalbos apie naujas sankcijas jokiais aplinkybėmis nepadės išspręsti Irano žmonių problemų. Demokratijos negalima įvesti tokiais priemonėmis. Europos Sąjungoje turime sustiprinti demokratizacijos pastangas ir gerbti pagrindines teises, tačiau tai turime daryti per politinį dialogą ir stiprinant ryšius su pilietine visuomene.

Taip pat turime reikalauti toliau tirti rinkimų proceso pažeidimus ir dar kartą pabrėžti, kad teisė surengti taikingą protestą yra neatimama kiekvienos šalies piliečių teisė.

Todėl iš šios tribūnos turime atvirai pasmerkti prievartą ir paraginti gerbti žodžio laisvę Irane ir bet kurioje pasaulio šalyje.

Michael Gahler (PPE). – (DE) Gerb. pirmininke, mano nuomone, gerai, kad šia tema diskutuojame pirmąją naujojo Parlamento darbo savaitę. Deja, mūsų frakcijos pirmininkas atmetė prašymą rezoliucijai. Klausiu savęs, į ką mes kreipiame daugiausia dėmesio.

Rezoliucija būtų buvusi naudinga Irano disidentams, jei jiems būtų aiškiai išdėstę, kad tai, kas oficialiai buvo vadinama prezidento rinkimais, jokiais būdais neatitinka tarptautinių demokratijos standartų, nes daugelį kandidatų atmetė Irano sergėtojų taryba (angl. *Guardian Council*) ir net tiems, kuriems buvo leidžiama kandidatuoti, nebuvo užtikrintos vienodos sąlygos. Todėl iš politinės perspektyvos galime apibendrinti, kad, be jokių abejonų, rinkimų rezultatai neatspindi Irano žmonių valios.

Raginu, kad mes aktyviau naudotume demokratijos ir žmogaus teisių užtikrinimui skirtas priemones, paremtume pilietinę visuomenę ar net tokius teisininkus kaip, pavyzdžiui, Shiriną Ebadį, kuris kovoja už sulaikytųjų teises. Mano nuomone, šiuo metu tokia politika gali pasitesinti ir net labai greitai.

(Plojimai)

Ulrike Lunacek (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, ponios ir ponai, mano, kaip naujo Parlamento nario, dideliu malonumu praeitą savaitę vykusio Užsienio politikos komiteto posėdžio metu išgirdome M. Makhmalbafo, filmų kūrėjo iš Irano, kalbą, kurios metu jis aiškiai išdėstė, kad prieš šiuos rinkimus šalyje buvo 20 proc. demokratijos, tačiau po rinkimų, kurie, jo nuomone, buvo klastotė, demokratijos šalyje neliko visišškai.

Aš taip pat sutinku su šiuo pasisakymu, šie rinkimai iš tiesų buvo tikra klastotė su daugybe rinkimų proceso pažeidimų. Taigi pokyčių norėję Irano žmonės buvo begėdiškai apiplėšti. Tarybos pirmininke, vienas

klausimas man ypač neduoda ramybės. Rugpjūčio viduryje vyks „išrinktojo“ M. Ahmadinejado inauguracija. O kas šiuo metu diskutuojama Taryboje ir valstybėse narėse? Ar šiose inauguracijos iškilnėse bus oficialiai atstovaujama Europos Sąjunga ir valstybėms narėms? Nuoširdžiai tikiuosi, kad ne, ir nemanau, kad po tokių „rinkimų“ Europos Sąjunga ar kuri nors iš valstybių narių turėtų dalyvauti inauguracijoje. Raginu palaikyti tolesnį dialogą, lygiai taip pat raginu Europos Sąjungos atstovus nedalyvauti šiose inauguracijos iškilnėse. O kokia jūsų pozicija šiuo klausimu? Kaip jis sprendžiamas?

Pier Antonio Panzeri (S&D). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aptarinėjant tokius užsienio politikos klausimus kaip šiandieninis, visuomet kyla rizika šiek tiek atsilikti nuo vykstančių įvykių. Tačiau nėra jokių abejonių, kad Europos Parlamentas, jei tik to panorės, gali paskatinti Europą ir tarptautinę bendruomenę atsižvelgti į šiuo metu vykstančius įvykius ir įgyvendinti visas iniciatyvas, reikalingas demokratinės sistemos įvedimo Irane užtikrinimui.

Po to, kai tarptautinė visuomenė tiek dėmesio skyrė porinkiminiam laikotarpiui Irane ir demonstracijoms, kurias Irano režimas stengėsi nuslopinti smurtu, svarbu užtikrinti, kad situacijos šalyje nepasileptų tylos šydas. Realiai vertinti situacija nereikia išbraukti Irano klausimą iš darbotvarkės. Kad situacija Irane, pradedant demokratinėmis teisėmis ir baigiant branduolinių ginklų klausimu, pasikeistų, turime ir toliau šiam klausimui skirti daug dėmesio, o pirmininkaujanti Švedija, kuriai dėkoju už šiandien išsakytą nuomonę, kartu su Jungtinėmis Tautomis, Rusija ir kitomis šalimis turi paskatinti iniciatyvą.

Alejo Vidal-Quadras (PPE). – (ES) Gerb. pirmininke, pastarąsias keletą savaičių mus stebino nuolatinės Irano žmonių didvyriškumo apraiškos, kai jie plikomis rankomis stojo prieš automatus ir lazdas. Didelis demonstracijoje dalyvaujančių moterų skaičius rodo Irano žmonių pasiryžimą siekti tikros demokratijos.

Tarybos pirmininke, Europos Sąjungos reakcija į šiuos įvykius buvo per menka ir pernelyg baili. Turime pasiųsti labai aiškų politinį ženkla ir griežtai pasmerkti šią netoleruotiną teokratinę diktatorių valdžią.

Pasipriešinimo lyderis Massoud Rajavi yra pagarsinęs puikų sprendimą: reikia nuversti aukščiausiąją vadovą, o laikinoji ekspertų grupė prižiūrint tarptautinėms institucijoms turi sušaukti naujus rinkimus. Bet kokie kiti veiksmai būtų laiko gaišimas ir tik dar labiau pailgintų šią nemalonią situaciją.

Ria Oomen-Ruijten (PPE). – (NL) Pirmiausia norėčiau šiltai pasveikinti naująją Tarybos pirmininką C. Bildtą. Suprantu, kad jo laukia keli sunkūs mėnesiai, nes pasaulio problemos daugiausia guls ant jo pečių.

Gerb. pirmininke, norėčiau išsakyti keletą minčių apie Iraną. Pirmiausia Irano režimas yra nenusipėjamas. Antra, pastebėjau, kad režimas po truputį pradeda skilti, ypač tai matyti religiniuose rateliuose. Trečia, pastebėjau, kad režimas pritaria viskam, kas šiam pasaulyje yra bloga ir susiję su korupcija, nesvarbu, ar tai būtų Viduriniuose Rytuose, ar Pakistane. Ketvirta, mano nuomone, dialogas čia niekuo nepadės. Ir pabaigoje noriu pasakyti, kad Irano piliečiai nori laisvės ir mes, europiečiai, turime juos paremti.

Norėčiau paklausti jūsų, gerb. Bildtai, kodėl Taryba nesugebėjo pateikti griežtesnio pareiškimo ir kodėl išklaušė tik porą šalių, kurios visuomet nori veikti ignoruojant žmogaus teisių situaciją?

Enrique Guerrero Salom (S&D). – (ES) Gerb. pirmininke, žinoma, norėčiau pradėti nuo įvykių Irane ir Irano vyriausybės represijų pasmerkimo, tačiau prisidedu prie tų, kurie siūlo derinti Europos institucijų spaudimą ir dialogą bei derybų procesą.

Istorija ir patirtis parodė, kad visiškas ryšių su autoritariniais režimais nutraukimas nepadės pagerinti nuo tokių režimų kenčiančių žmonių gyvenimo sąlygų ir tuo pat metu susilpnins šiose šalyse demokratiją ir žmogaus teises ginančių žmonių pozicijas.

Todėl manau, kad turėtume panaudoti visas ES turimas priemones ir daryti Irano režimui spaudimą, pradedant jau nuo šio Parlamento, tačiau tuo pat metu turime išlaikyti dialogą ir tęsti derybas, ypač per aukštą atstovą J. Solaną.

Magdi Cristiano Allam (PPE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, šiandien Iranas kelia didžiulę grėsmę tarptautiniam saugumui ir stabilumui. Iš vienos pusės, pažeisdamas Jungtinių Tautų rezoliucijas, jis siekia apsiginkluoti atominiais ginklais, o iš kitos pusės, ir vėl siekia fiziškai sunaikinti Izraelį.

Tikiuosi, kad Europa su pirmininkaujančia Švedija gali aiškiai parodyti Iranui, kad tokios neginčijamos vertybės kaip teisė gyventi ar pasirinkimo laisvė yra neatsiejama dvišalių santykių kūrimo dalis, kad Izraelio valstybės teisė egzistuoti yra neginčijama ir Europa, savo pačios teritorijoje patyrusi, ką reiškia holokaustas, neleis antro Izraelio valstybės ir žmonių holokausto.

Philippe Juvin (PPE). – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau paraginti Parlamentą aiškiai išreikšti savo pritarimą finansinėms ir politinėms sankcijoms prieš Iraną.

Žinoma, buvo išsakyta daug argumentų prieš šias sankcijas, nes pastarosios tariamai turės neigiamų pasekmių Irano piliečių gyvenimams. Vis dėlto, gerb. pirmininke, blogiausia, kas gali būti Irano žmonėms, nėra šių sankcijų nulemtas nepriteklis, o tylą iš mūsų pusės ir nesugebėjimas veikti. Sankcijos, gerb. pirmininke, parodytų, kad nesame abejingi, o tai, mano nuomone, yra labai svarbu.

Todėl, gerb. pirmininke, mūsų Parlamentas privalo pareikalauti finansinių sankcijų prieš Iraną.

Charles Tannock (ECR). – Gerb. pirmininke, pasibaisėtina Irano teokratinė diktatorių valdžia atsakinga už daugelį nusikaltimų prieš savo pačių žmones: pradedant bahajų ir gėjų kartuvėmis ir baigiant pastarosiomis dienomis įvykdyta 50 nekaltų žmonių egzekucija. Todėl mūsų neturėtų stebinti šios šalies rinkimų rezultatų klastojimas ir pažeidimai viso rinkimų proceso metu. Tikiu, kad šio režimo žlugimas ir protestuojančio jaunimo, kurį nuoširdžiai sveikinu, drąsa galų gale nuvers šią supuvusią vyriausybę.

Neseniai kitame posėdyje R. Howitt siūlė, kad turėtume nusiųsti ES rinkimų stebėtojų grupę, kurie patvirtintų, kad pažeidimų iš tiesų buvo. Jokiu būdu negalime įteisinti suklastotų rinkimų, kurių metu žmonėms nebuvo leidžiama kandidatuoti dėl jų religinių įsitikinimų, o rezultatai buvo skaičiuojami už uždarų durų.

Carl Bildt, Tarybos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, labai atidžiai klausiausi skirtingų požiūrių ir nuomonių. Kaip buvo minėta, ši diskusija ir joje svarstoma problema yra labai svarbūs.

Manau, kad drąsiai galime sakyti, kad mūsų nuomonė apie pastaruosius įvykius, matytus televizijos ekrane ir girdėtus iš žmonių, kurie žino daugiau, nei parodė televizija, yra vienoda.

Norėčiau pakomentuoti pastabą dėl to, kad mūsų pozicija nėra pakankamai aiški. Palyginti su tuo, ką pasakė Europos Sąjunga ir tuo, ką pasakė visos svarbios pasaulio institucijos, nekyla jokių abejonių, kad mūsų pozicija yra aiškiausia ir griežčiausia, jei kalbėtume apie mūsų pavartotus žodžius.

Gaila, kad mūsų žodžiai neturėjo tokio poveikio, kokio mes tikėjomės, tačiau taip nutinka dažnai. Tačiau, nors žodžiai ir yra svarbūs (dėl to nekyla jokių abejonių), visų pirma mes aptarinėjame tai, kas nutiko Irane po birželio 12 d. rinkimų.

Mano nuomone, svarbu sutelkti dėmesį į tai, ką matėme per televiziją prieš birželio 12 d., nes staiga pamatėme kitokį Iraną lyginant su tuo, koks jis buvo anksčiau. Režimo ribose buvo matyti tokių elementų, kaip gyvybingumas, gausumas ir akivaizdus pokyčių, atvirumo ir reformų troškimas. Iš išorės sunku spręsti, ar tai atspindėjo daugumos iranėčių nuomonę, tačiau, kad tai buvo reikšminga, akivaizdžiai matyti iš to, koks stiprus buvo lūžis po birželio 12 d. Taigi smerkdami, ką matėme po to, neturėtume pamiršti, ką matėme prieš tai ir šių reiškinų svarbos ateičiai.

Manau, kad esame vieningi savo žodžiais ir savo mintimis. Gerb. Saryusz-Wolski, gerb. Cohn-Bendit ir gerb. Mauro: beveik vienodi, jei pažvelgsime į tai, ką vertiname. Tačiau sudėtingiausias dalykas yra ne tai, ką sakome, o tai, ką darome susidūrę su tokia situacija. Manau, kad veikti turime dviem frontais.

Pirmasis gana akivaizdus. Europos Sąjunga visuomet ir bet kokiomis aplinkybėmis privalo aiškiai pasisakyti už žmogaus teises ir demokratiją. Aptarinėjant politiką gali prireikti atsižvelgti ir į kitus veiksnius, tačiau jie neturėtų sumenkinti mūsų pastangų ginti žmogaus teises. Todėl privalome pasmerkti žudymus ir mirties bausmės naudojimą. Turime reikalauti paleisti sulaikytuosius. Turime aiškiai pareikalauti vienareikšmiškai gerbti laisvę ir kitas teises, kurias privalo turėti kiekvienas pasaulio žmogus.

Antra, manau, kad turime būti pasirengę įsikišti, nors dėl to ir gali išryškėti nuomonių skirtumų. Noriu pasakyti, kad egzistuoja daug sudėtingesnė politika nei tiesiog stovėti nuošaly, nieko nedaryti ar stengtis atsiskirti. Tokia politika lengva, o tuo tarpu imtis veiksmų yra sudėtingiau. Gerb. Kelam užsiminė apie turimą istorinę patirtį, kuri skatina imtis pusiausvyros atkūrimo veiksmų. Tačiau tai, kad turime tam tikrą istorinę patirtį, galbūt leidžia rizikuoti šiame kelyje.

Niekuomet nereikia manyti, kad vien diplomatinis dialogas išspręs kiekvieną problemą. Tai neįmanoma. Ši lygtis kiekvienu atveju gali turėti kitų nežinomųjų. Tačiau lygiai taip pat nereikėtų pamiršti, kad yra dalykų, kuriuos turime siekti išspręsti diplomatinio dialogo metu. Mąstau apie Britanijos ambasadoje įdarbintus asmenis arba minėtą studentą iš Prancūzijos ir kitus, kuriems privalome padėti palaikydami diplomatinį dialogą.

Atvykau iš šalies, kurioje 1 proc. piliečių kilę iš Irano. Jie migruoja ten ir atgal. Kyla konsulinių problemų, kurių mastą sudėtinga net įsivaizduoti. Turime būti pasirengę imtis veiksmų, padėti skirtingose situacijose atsidūrusiems žmonėms nemąstydami, kad tai iškart išspręs visas problemas.

Buvo užsiminta apie branduolinių ginklų problemą. Galbūt yra žmonių, kurie mano, kad šiai problemai yra daugybė paprastesnių sprendimų. Tačiau aš nemanau, kad įmanoma šią problemą išspręsti be tikro diplomatinio dialogo. Tai klausimai, kuriems taip pat turime skirti dėmesio.

Akivaizdu, kad tokiomis aplinkybėmis tai įgyvendinti bus sudėtingiau, dėl to neįkyla jokių abejonių. Taip pat manau, kad diskusija Užsienio reikalų komitete praeitą savaitę parodė, kad per kitas keletą savaičių ar net mėnesių turėsime priimti daug sudėtingų sprendimų. Tačiau tai nesitęs pernelyg ilgai. Visi jūs, mes Taryboje ir visi turime bendradarbiauti su kitais svarbiais tarptautiniais veikėjais, net tik su amerikiečiais su naujo požiūrio Obamos administracija priešakyje, bet ir su Jungtinių Tautų saugumo taryba, Rusija, Kinija ir visa pasaulio bendruomene. Tik tuomet galėsime tikėtis pradėti spręsti ne tik neatidėliotinas, bet ir kitas aktualias problemas.

Dėkoju už šią diskusiją.

Mano nuomone, ji parodė mūsų vienybę ginant puoselėjamas vertybes, taip pat parodė, kad artimiausių mėnesių, o gal net ir metų, metu turėsime priimti nemažai sudėtingų sprendimų ir imtis pusiausvyros atkūrimo veiksmų. Žinome, ko norime pasiekti, tačiau turime ir stengtis tai pasiekti. Tačiau nemanykit, kad bus lengva. Galiu jus užtikrinti, kad Taryba ir toliau aktyviai dalyvaus svarstant šios problemos aspektus.

(Plojimai)

PIRMININKAVO: S. LAMBRINIDIS

Laikinas Komisijos pirmininkas

Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, prašau man atleisti, tačiau visai neseniai gavau informacijos, kuria norėčiau pasidalinti su jumis ir visais kolegomis Parlamento nariais.

Natalia Estemirova, kuri pretendavo į Europos Parlamento Sacharovo premiją, šį rytą buvo pagrobta Grozno mieste ir laikoma nežinomų pagrobėjų. Raginu Tarybą, Komisiją ir visus Parlamento narius protestuoti, kad Maskva žinotų, ką mes manome apie Natalią Estemirovą.

Pirmininkas. - Diskusija baigta.

Richard Howitt (S&D). - Gerb. pirmininke, norėčiau ištaisyti savo kolegos Ch. Tannocko klaidą.

Praeitą savaitę aš nereikalavau ES stebėtojų. Iš tiesų, anksčiau šioje diskusijoje labai aiškiai pasakiau, kad jei aplinkybės būtų buvusios kitokios, Europos Sąjunga būtų galėjusi išsiųsti stebėtojų delegaciją į Irano rinkimus. Būtent dėl to, kad Komisijai pritrūko pasitikėjimo tai padaryti, mums ir kyla pagrįstos ir objektyvios abejonės dėl šių rinkimų.

Gaila, kad Ch. Tannock nebuvo Parlamento rūmuose anksčiau ir to negirdėjo, tačiau tikiuosi, kad jo klaidą ištaisiau.

Pirmininkas. - Diskusija baigta.

9. Kinija (diskusijos)

Pirmininkas. - Toliau Tarybos ir Komisijos pasisakymai Kinijos klausimais.

Carl Bildt, Tarybos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, nereikia net sakyti, kad kitas darbotvarkės klausimas taip pat labai svarbus. Ir nors svarstomas klausimas yra Kinija, jis, žinoma, bus svarstomas nepaisant kai kurių svarbių pokyčių Sindziango vietovėje vakarinėje Kinijos dalyje. Žinau, kad šiuos įvykius seka daugelis šio Parlamento narių, bet mūsų šalių parlamentarai visoje Europoje.

Mes, Taryba, taip pat išreiškėme savo susirūpinimą pranešimais apie ten vykstančius neramumus ir raginame taikiai išspręsti situaciją. Manau, dabar pats laikas mums pasakyti, kad žmogaus teisėms teikiame didžiulę svarbą. Taip pat mums nepaprastai gaila ne tik prarastų gyvybių, bet ir sunaikintos nuosavybės ir visko, kas vyko. Galime tik pasmerkti už tai atsakingus žmones, kad ir kas jie būtų.

Tačiau leiskite pasinaudoti proga ir plačiau pažvelgti į santykių su Kinija situaciją, nes tai šalis, su kuria mūsų santykiai nepaprastai įvairūs ir sudėtingi. Tiesą sakant, kai 2003 m., nusprendėme užmegzti šiuos santykius visapusiškos strateginės partnerystės rėmuose, įsipareigojome itin ambicingą iniciatyvą ir tai matyti mūsų įvairiuose santykiuose su Kinija.

Sudėtingumas, žinoma, reiškia galimybes. Bet ir parodo daug sunkumų. Šiuos santykius bandėme atverti tiek, kad galėtume atvirai aptarti bet kokius nerimą keliančius klausimus. Tokio atviro dialogo pagrindas – bendri siekiai ir bendri interesai palaikant taiką ir stabilumą pasaulyje.

Mes tai padarysime per dialogą ir daugiakalbystę. Vyksta kasmetiniai viršūnių susitikimai ir gana dažni užsienio reikalų ministrų susitikimai. Dukart per metus susitinkame aptarti žmogaus teisių problemas, vyksta dialogai įvairiais klausimais atskirų sektorių lygmeniu, iš kurių prekyba, žinoma, yra vienas svarbiausių. Taip pat kiekvienais metais vyksta aukštų pareigūnų susitikimai prekybos ir ekonominiais klausimais. Kaip žinote, 2007 m. pradėjome derybas dėl partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo. Derybų procesas vyksta, tačiau abi šalys galėtų dėti daugiau pastangų.

Mes labai aiškiai suinteresuoti plėsti santykius su Kinija visose srityse, o tai, kaip jau minėjau, reiškia galimybę pradėti atvirą ir nuoširdų dialogą ir tokiais klausimais, kur mūsų vertybės gali skirtis. Visi žinome, kad tokių klausimų yra, ir vienas iš jų – žmogaus teisės, įskaitant mirties bausmės problemą. Taip pat toliau spręsti visų mūsų bendras problemas: ieškoti būdų, kaip atkurti pasaulio finansinį stabilumą, sustabdyti klimato pokyčius.

Tokie pat svarbūs ir užsienio politikos klausimai, ar tai būtų Korėjos pusiasalio situacija su DPIK provokacijomis, ar situacija Mianmare, kur vykstantys įvykiai mums kelia nerimą. Mūsų susirūpinimas siekia ir Afriką, kur būtina apsaugoti gyvybiškai svarbius vandens kelius aplink Afrikos kyšulį.

Į šį klausimą daugiau nesigilinsiu, bet norėčiau tik pabrėžti nerimą, kurį mums kelia įvykiai, nes negalime detalai įvertinti, jie pernelyg sudėtingi, mūsų viltį, kad susiklosčiusią situaciją galima išspręsti taikingai, ir mūsų pasirengimą palaikyti su Kinijos valdžia atvirą dialogą šiais klausimais bei dėl daugelio kitų bendrų interesų, dėl kurių dar nekalbėjome.

Catherine Ashton, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, tai, kad ši diskusija buvo įtraukta į darbotvarkę jūsų įžanginės sesijos metu, rodo strateginių santykių su Kinija svarbą. Dar kartą džiausiuosi galimybe pasisakyti trumpai apžvelgdama Komisijos perspektyvą savo kolegės Benitos Ferrero-Waldner vardu, kuri, kaip jau minėjau, šiuo metu yra išvykusi ir negali dalyvauti.

Man nereikia priminti Parlamentui apie milžinišką pažangą, kurią pasiekėme santykiuose su Kinija nuo pirmojo viršūnių susitikimo prieš 10 metų. Ekonominiai ir prekybos santykiai pasikeitė, tarp žmonių užsimezga vis daugiau kontaktų, palaikome dialogą dėl įvairiausių klausimų.

Po pastarojo ES ir Kinijos viršūnių susitikimo gegužę derybos dėl naudos partnerystės ir asociacijos sutarties vyksta tinkama linkme, ir mes galime pasinaudoti augančiu aukšto lygio kontaktų skaičiumi, įskaitant anksčiau šiais metais vykusį itin sėkmingą ministro pirmininko Weno vizitą pas prezidentą Barroso ir aukšto lygio susirinkimą ekonominiais ir prekybos klausimais, kuriame bendrapirmininkavau kartu su Kinijos vicepremieru Wangu Qishanu.

Šiandien, suprantama, didžiausią dėmesį skiriame pasaulinėms problemoms, įskaitant ekonominę ir finansinę krizę bei regionines problemas. Tuo pat metu mums labai domina situacija Kinijos viduje, kur matyti ne tik įspūdingi pasiekimai, bet ir susirūpinimą keliantys pokyčiai. Kinijos ekonomikos atvėrimo politika padėjo šimtams ir tūkstančiams žmonių išbristi iš skurdo ir paskatino pasaulio pažangą siekiant svarbių Tūkstantmečio plėtros tikslų. Vis dėlto Kinija yra didelė šalis, kurios viduje matyti didelių sunkumų ir regioninių skirtumų.

Mūsų strateginės partnerystės stiprybė leidžia konstruktyviai ir atvirai keistis nuomonėmis dėl klausimų, kur Europos ir Kinijos nuomonės išsiskiria. Tai gali būti prekybos santykių ar žmogaus teisių aspektai, pavyzdžiui, dėl Tibeto, kuris, mano žiniomis, kelia itin didelį susidomėjimą šiuose rėmuose. Neseniai mes išreiškėme susirūpinimą dėl neramumų Sindziange, apgailestavome dėl prarastų gyvybių bei išreiškėme savo užuojautą aukų šeimoms. Mes paraginame visas šalis parodyti santūrumą ir nedelsiant nutraukti visus smurtavimo veiksmus. Tikimės, kad šią situaciją galima išspręsti taikiai per dialogą, kad nebūtų pralieta daugiau kraujo.

Metų metus ES stengėsi perduoti Kinijos valdžiai, kad jai nerimą kelia etninių mažumų situacija Kinijoje, ir pasidalinti savo patirtimi, kuri dažnai buvo skausminga, kaip pašalinti socialinės atskirties ir diskriminacijos, su kuriomis dažnai susiduria šios etninės mažumos, priežastis.

Visi siekiame sukurti atviresnę ir skaidresnę Kiniją, kurioje būtų laikomasi tarptautinių standartų ir paisoma žmogaus teisių, dirbti kartu sprendžiant pasaulines problemas. Norint to pasiekti, reikia stengtis labiau integruoti Kiniją į tarptautinę bendruomenę ir konstruktyviu darbu stiprinti strateginę partnerystę.

Elmar Brok, *PPE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Tarybos pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, iš esmės sutinku su tuo, ką sakė anksčiau pasisakiusieji iš Tarybos ir Komisijos. Aš taip pat manau, kad norint, jog Kinija būtų vieninga valstybė, reikia tęsti „Vienos Kinijos politiką“. Mes visai nenorime tuo rizikuoti. Žinoma, mes nepritariame prievartai, ar tai būtų demonstrantų vykdoma prievarta, ar valstybės vykdoma prievarta prieš demonstrantus, kaip iš tiesų ir nutiko. Tai paminėti norėjau pirmiausia.

Tačiau turime suprasti, kad prievarta Kinijoje, vykdoma centrinės vadovybės, kuri tokioje daugiatautėje valstybėje su tiek daug kultūrinių skirtumų nerodo jokio supratimo, visuomet išliks vis pasikartojančia problema. Todėl didesnė kultūrinė autonomija, didesnės galimybės keliauti ir su identiteto ir kalbos išsaugojimu susijusios galimybės – visa tai būtina visiems daugiatautės valstybės gyventojams, kad jie galėtų gyventi visi kartu „po vienu stogu“.

Kinijos istorijoje gausu lūžių ir susijungimų, kuriuos lydėjo smurto apraiškos. Tai kartojasi. Kinija turi suprasti, kad taip tęstis negali, ji turi įteisinti minėtą autonomiją.

Uigūrai yra nedidelė sunitų tautinė mažuma. Jie nekelia jokios tiesioginės terorizmo grėsmės. Todėl kyla toks pats pavojus, kokį matome Tibete, t.y. jei Kinija nesusitars su mažumomis, visuomet atsiras jaunų radikalų, kurie negalės ir nenorės ilgiau laukti. Todėl sprendimo identiteto išsaugojimo atžvilgiu atidėliojimas nukelia problemos sprendimą ir ilguoju laikotarpiu. Kinijos vyriausybė elgiasi labai neapgalvotai kalbėdama vien tik apie teroristus ir įtikinėdama, kad šie žmonės nori sunaikinti valstybės vienybę, kad už jų slypi tokios išorinės jėgos, kaip *Al-Qaeda* ir kt. Nemanau, kad tai teisingas sprendimas šiai šaliai, todėl mes turėtume aiškiai parodyti savo nepritarmą tokiai politikai. Visa tai turi būti suprantama remiantis mano kalbos pradžioje minėta prielaida.

Adrian Severin, *S&D frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, Kinijos žmonės pagrįstai klausia, kodėl Europos Parlamentas situacijos Kinijoje klausimą įrašė į vieną iš pirmųjų naujosios kadencijos dalinės sesijos darbotvarkės punktų.

Mūsų atsakymas turi būti aiškus: todėl, kad Kinija mums labai svarbi, o ne todėl, kad manome, jog turime pamokyti Kiniją ar primesti savo nuomonę, kaip turėtų būti sprendžiamos opios šalies problemos. Būtent todėl, kad Kinija mums labai svarbi, turime atkreipti dėmesį į kiekvieną šalies stabilumui kenkiantį įvykį ir į kiekvieną įvykį, kuris gali tapti grėsme jos saugumui.

Šį kartą kontekstą sudarė informacija apie daugiatautiškumo realijas Sindziango regione ir uigūrų etninės grupės autonomijos siekius. Tokios situacijos visuomet yra opios ir todėl labai svarbu paisyti žmogaus ir mažumų teisių, nes tai skatina tiek mažumų, tiek ir daugumų orumo jausmą.

Vis dėlto mažumų teisės neturi būti naudojamos kaip pasiteisinimas separatistams vykdyti savo politiką, ekstremistams naudoti savo priemones šios politikos populiarinimui ir tikrai ne tai mažumai ar etninei bendruomenei priklausančių asmenų žudymui.

Prašydamas gerbti žmogaus teises ir mažumų teises, reikšdamas užuojautą šių teisių pažeidimų aukoms, prašydamas paaiškinti apie teroristinius, religinius, ekstremistinius ir separatistinius šių įvykių aspektus, Europos Parlamentas turėtų pasiūlyti savo pagalbą Kinijos vyriausybei ir visuomenei sprendžiant sudėtingas realijas, kurios būdingos ir kai kurioms mūsų šalims. Prašydamas Kinijos vyriausybės susilaikyti nuo perdėtos galios naudojimo, turime prašyti ir visų pasaulyje susilaikyti nuo mažumų teisių naudojimo geopolitinių tikslų populiarinimui.

Graham Watson, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, Parlamento rūmai jau seniai kritiškai vertina Kinijos Liaudies Respublikos elgesį su etninėmis mažumomis. Uigūrai Sindziango provincijoje nukentėjo labiausiai, ypač nuo 1949 m., kai Kinijos Liaudies Respublika okupavo Rytų Turkestaną.

Kinijos Liaudies Respublika teigia, kad nesiekė teritorinės plėtros. Istorija rodo, kad komunistų paliepiu ji siekė valdžios ir prijungimo Rytų Turkestane, Tibete ir Taivane. Todėl Europos sąjunga negali panaikinti Kinijai ginklų embargo.

Europos ministro pirmininko pastarųjų neramumų prilyginimas genocidui kiek perdėtas, tačiau Kinijos Liaudies Respublikos skundai dėl kišimosi į vidaus reikalus išduoda pasaulio vaizdą, kuris jau pasenęs. Jei pasaulio ekonomikos kontūrus būtų įmanoma nubrėžti Šiaurinės Amerikos universitetuose, Indijos skambučių centruose, Kinijos fabrikuose, jei pagrindinius sprendimus per nanosekundę galima būtų perduoti iš Pekino į Briuselį, mes taptume tikra viena pasaulio bendruomene, kurioje nebūtų vietos represijai ar pavergimui rasės, religijos ar etninės grupės pagrindu, nebūtų vietos islamofobijai ar antisemitizmui ar kokiai kitai neapykantos rūšiai.

Šiuo atveju Kinijos problemos kyla dėl senų pažiūrų. Reikia, kad daugiau jaunų žmonių dirbtų užsienyje. Panaši problema yra ir pas mus, Europos Sąjungoje. Mačiau tai lankydamas Kinijoje prieš ketverius metus. Tačiau Kinijos Liaudies Respublika, visai kaip mes, nuspręs, kad jai reikia ekonominius migrantus saugančios politikos ir politikos tautinių mažumų poreikiams pripažinti.

Toks, gerb. Bildtai, yra Europos Sąjungos vaidmuo. Mes žinome, kad augant demokratijai žmonėms leidžiama daugiau savivaldos ir apsisprendimo. Iš tiesų, didžiausios Europos problemos būdingos jaunoms demokratijoms, tokioms kaip Ispanija ar Vengrija. Turime padėti Kinijos žmonėms, kurie, kaip parodė Taivanas ar Honkongas, yra pajėgūs gyventi demokratiškai, besivystančioje demokratijoje suderinti savo augančią ekonominę jėgą su didėjančia politine branda ir padėti jiems kurti atitinkamą politiką, pavyzdžiui, „Erasmus Mundus“, kurios, kaip minėjo Komisijos narys, padėtų padidinti žmonių mainus. Esu įsitikinęs, kad Europos Sąjunga gali pasiekti puikių rezultatų šioje srityje.

Helga Trüpel, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, Tarybos pirmininke, smerkiu abiejų šalių, tiek kinų hanų, tiek uigūrų vykdytą prievartą ir sielvartauju dėl visų nekaltų aukų.

Tačiau šiame konflikte šalys nėra lygiavertės. Uigūrai užgniaužta tauta, turinti tik devynis milijonus atstovų. Mano nuomone, mažumų politika Kinijos Liaudies Respublikoje žlugo. Visuomenėje taip pat nėra pusiausvyros, kaip teigia Kinijos komunistų partija uigūrų regione Sindziange, kultūrinės autonomijos yra tiek pat, kiek ir Tibete. Tikros savivaldos nėra, nors šie regionai ir vadinami autonominiais, be to, uigūrai neturi tokių socialinių ir ekonominių teisių kaip kiti gyventojai, o tai itin svarbu jaunajai kartai. Vis dėlto Kinijos komunistų partija pripažįsta tik vieną kaltinimą, tik vieną nuolat kartojamą kaltinimą kriminaliniu separatizmu. Bet kas, propaguojantis žmogaus teises ir demokratiją Kinijoje, rizikuoja būti išvadintas nusikaltėliu ir separatistu.

Vis dėlto Kinijos Liaudies Respublika turi suprasti, kad tik užtikrinant mažumų teises bus įmanoma užtikrinti vidinę taiką. Tik suteikdama lygias teises Kinija pasieks taikos plėtros šalyje ir šios šalies pripažinimo.

Pirmininkaujančiai Švedijai norėčiau pateikti dar vieną labai svarbų komentarą. Kol kas tiesa, kad esame suinteresuoti strategine partneryste su Kinija dėl klimato politikos ir bendros politikos reikalų. Tačiau negalime aukoti žmonių teisių ir savo kritikos dėl žmogaus teisių situacijos Kinijoje vardan strateginių interesų. Mūsų strateginėje politikoje Kinijos atžvilgiu turi būti aiškus punktas dėl mažumų politikos ir žmogaus teisių pažeidinėjimo.

Charles Tannock, *ECR frakcijos vardu.* – Gerb. pirmininke, per amžius uigūrai kovojo už išlikimą nesvietingoje didžiulės valstybės dalyje. Daugelis jų taikingi islamo išpažinėjai. Tačiau, deja, pastaraisiais metais dalį vietos populiacijos smarkiai radikalizavo teroristai, veikiantys išvien su *Al-Qaida*. Kinija niekuomet nebuvo tolerantiška nuomonių skirtumams ir savo tautinėms mažumoms, tačiau sutinku su jos susirūpinimu dėl uigūrų islamistų terorizmo grėsmės. Tiesą sakant, prieš trejus metus aš padėjau įtikinti Tarybą uždrausti Uigūrų Rytų Turkestano išlaisvinimo frontą.

Kinijos autoritarizmas ir hanų dominavimas neturėtų būti pasiteisinimas uigūrų teroristams skleisti baimę ir jėgą, nes daugelis pastarųjų smurto protrūkių aukų buvo kinai hanai.

Daugelis mūsų natūraliai sunerimę dėl žmogaus teisių Kinijoje, o aš esu atsidavęs Taivano šalininkas. Tačiau ES ir toliau laikosi „vienos Kinijos politikos“ ir atsižvelgiant į tai, kad ES oficialiai laiko Taivaną ir Tibetą Kinijos Liaudies Respublikos dalimi, jokiais būdais negalime pritarti Sindziango provincijos atsiskyrimui.

Įdomu, ar šis nesutarimas paskatins musulmoniškus Kinijos partnerius Afrikoje, pavyzdžiui, Sudaną, iš naujo apsvarstyti ryšius su šia šalimi.

Pabaigoje norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad Turkijos ministras pirmininkas Erdogan pavadino šią prievartą genocidu. Tai iš jo lūpų skamba šiek tiek perdėta, atsižvelgiant į tai, kad jo šalis nesutinka pripažinti armėnų genocido. Jo pastangos apeliuoti į Turkijos nacionalizmą taip pat veidmainiškos, jei pažvelgsime į Turkijos elgesį su savo pačių mažumomis, ypač kurdais Rytų Turkijoje.

Bastiaan Belder, EFD frakcijos vardu. – (NL) Reikalavimai pradėti šventą karą Sindziango regione ir už jo atslūgo, tačiau dabar kyla grėsmė, kad kruvinų susidūrimų tarp kinų hanų ir uigūrų Kinijos teritorijoje skaičius smarkiai išaugs tiek Kinijoje, tiek ir už jos ribų. Vietos krikščionių bendruomenė laukia įtempusi kiekvieną saugyslę prieš pavojingą etninių divizijų Sindziango religinį aspektą. Ši bendruomenė maldauja taikos, stabilumo ir teisingumo visiems Sindziango piliečiams.

Tačiau Kinijos vyriausybė ne tik nepriima šios pagalbos rankos, bet net agresyviai ją nustumia. Tai akivaizdu iš triukšmingų vyriausybės įstaigų kampanijų prieš taikias protestantų bažnyčias. Štai liepos 3 d. pamaldų metu Sindziango regione buvo suimti aštuoni krikščionys. Keturi iš jų vis dar laikomi slaptavietėje, o tuo tarpu du Kinijos ir Amerikos misionieriai paprasčiausiai dingę.

Prašau Tarybos ir Komisijos nedelsiant kreiptis į Kinijos valdžią ir visiems užtikrinti religijos laisvę esant tokiai kritinei situacijai Sindziango regione. Tai būtų vienintelis efektyvus priešnuodis prieš šventą karą, Kinijos bažnyčios pamatytų, kad jos taip pat yra Pekino plano sukurti harmoningą visuomenę dalis.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE). – Gerb. pirmininke, „smurtas“, „didelis aukų skaičius“, „šimtai žuvusių ir sužeistų Kinijoje maišto Sindziango provincijoje metu“, štai kokius pranešimus gavome prieš 10 dienų. Sindziango provincijoje buvo visiškai užblokuotas internetas, taip apribojama susisiekimą su išoriniu pasauliu. Atsižvelgiant į tai, kas nutiko pernai Tibete, pastarieji įvykiai Sindziange turėtų pažadinti Kinijos vyriausybę ir paskatinti ją keisti savo tautinių mažumų Kinijoje politiką.

Uigūrai nori parodyti, kad ši politika nevykusi, ir Kinijos vyriausybė turi tai suprasti ir ieškoti sprendimo. Aštuoni milijonai stiprios uigūrų populiacijos seniai skundėsi dėl Kinijos centrinės vyriausybės elgesio, o visai neseniai rasistų išpuolių metu Kinijos vyriausybė nesugebėjo apsaugoti uigūrų nuo nusikaltėlių smurto. Tai niekaip nesusiję su „karu prieš terorizmą“ prieštaringa sąvoka, kurią Kinijos vyriausybė naudoja kaip pasiteisinimą represiniam elgesiui su uigūrais Rytų Turkestane.

Tai, kad prezidentas Hu Jintao turėjo sutrumpinti dalyvavimą G8 viršūnių susitikime Italijoje, kad grįžtų į Kiniją, rodo, kad Kinijos vyriausybė supranta, kad tai, kas vyksta šioje provincijoje, nėra tik pavienis incidentas. Vietoj represijų ir griežtų priemonių Kinijos vadovai turėtų imtis pozityvių veiksmų ir atkreipti dėmesį į didžiausias uigūrų nuoskaudas, ypač jei Kinija nori parodyti savo brandą ir sukurti nuoširdžiai harmoningą visuomenę.

Visiškai sutinku su Tarybos pirmininko išreikšta ES pozicija skatinti abi puses susilaikyti nuo smurto ir paraginti Kinijos vyriausybę gerbti žodžio, informacijos sklaidos laisvę bei teisę į taikingą protestą.

Véronique De Keyser (S&D). – (FR) Gerb. pirmininke, smurto protrūkis autonominiame Sindziango Kinijos regione vyriausybės slopinamas panaudojant žiaurias priemones. Susidūrimų tarp uigūrų ir kinų hanų metu oficialiai žuvusių skaičius siekia 186, tačiau kraujo praliejimas dar nesibaigė.

Šis smurtas Kinijos vadinamas tiesioj etniniu konfliktu tarp kinų hanų ir uigūrų, tačiau iš tiesų tai yra beveik neišvengiamas represinės politikos Sindziange rezultatas. Šis regionas strateginis, tačiau sunkiai kontroliuojamas. Kaip pagrindinis tranzito kelias ir dėl gausių gamtos išteklių (aukso, naftos ir dujų) šis regionas itin svarbus Kinijos energijos tiekimui ateityje. Vis dėlto šio regiono populiaciją sudaro daug ne kinų etninių grupių, iš kurių didžiausia uigūrai. Pastarieji, sudarydami beveik pusę populiacijos, yra daugiausia turkiškai kalbantys musulmonai sunitai. Dešimtį metų jie buvo nuolat diskriminuojami, jiems buvo grasinama asimiliacija ir mirtimi, o jų identitetui kilo nuolatinis pavojus.

Tiesą sakant, Kinijos politika prieš šias etnes mažumas devintajame dešimtmetyje buvo liberali, tačiau palaipsniui ji sugriežtėjo, o galiausiai Kinijos valdžia prisidengė 2001 m. rugsėjo 11 d. įvykiais, kad galėtų viešai deklaruoti savo kovą, atkreipkite dėmesį, kaip visa tai sieja tarpusavyje terorizmą, separatizmą ir religinį ekstremizmą. 2009 m. balandį tarptautinės organizacijos įspėjo, kad po Tibeto bus Sindziangas. Sužlugus nesmurto politikai, uigūrų separatistai ieškos kitų būdų reikalauti jų identiteto pripažinimo, ir taip iš tiesų nutiko.

Vis dėlto Kinija negali ir toliau kruvinais aktais siekti išlaikyti vientisumą. Pasirašiusi tarptautines sutartis, ji privalo apsaugoti savo etnines mažumas. Be to, Konstitucijoje ir 1984 m. įstatyme dėl regioninės autonomijos taip pat numatyta saugoti šias mažumas. Ar Europa ketina ir toliau apsimesti nieko nematanti ir tiesiog smerkti represijas nesėkmingai maldaudama paleisti politinius kalinius? Ne. Žmogaus teisės Kinijoje yra politinė problema, todėl turime išdrįsti priminti šiai šaliai apie jos įsipareigojimus žmonėms ir apie riziką, kurią ji kels tarptautinei bendruomenei, jei ji to nepadarys. Šiuo atžvilgiu lauksime ryžtingų pirmininkaujančios Švedijos veiksmų.

Tomasz Piotr Poręba (ECR). - (PL) Gerb. pirmininke, tai, kaip buvo sprendžiami konfliktai Sindziango provincijoje, tik dar kartą patvirtina apie autoritarinę komunistinės valdžios prigimtį Pekine. Šiuo metu pranešama apie mažiausiai 180 mirčių, o 1 600 žmonės sužeisti po didžiausio pastarųjų dešimtmečių etninio konflikto Kinijoje. Europos Parlamentas privalo pasmerkti smurtą, kylantį dėl diskriminacijos etniniais ar religiniais pagrindais. Tokia mūsų reakcija turi būti ir šiuo atveju, kai autoritarinės valstybės galia naudojama prieš uigūrų etninę mažumą. Tačiau pastarieji nėra vienintelės totalitarinių vyriausybių aukos.

Krikščioniškomis vertybėmis besivadovaujančios Europos piliečiai yra įsipareigoję prieš krikščionių mažumas kitose pasaulio dalyse. Neoficialūs šaltiniai rodo, kad Kinijoje šią mažumą sudaro 30 mln. žmonių. Tai reiškia, kad populiacijos, kurios dydis prilygsta didelės Europos valstybės dydžiui, atstovai puldinėjami, persekiojami, jie diskriminuojami bandant įsidarbinti, kankinami ir žudomi Kinijos komunistų valdžios. Kinijos režimas žino, kad laisvės troškimas ir teisės viešpatavimas yra neatsiejami nuo krikščionybės, todėl ir stengiasi sustabdyti šios religijos plitimą. Tačiau akivaizdu, kad pastangos nuslopinti šią religiją nesėkmingos, nes kasmet tikinčiųjų skaičius nuosekliai auga.

Kinijos valdžia turi suprasti, kad vadinamoji „centrinė valstybė“ negali tapti iš tiesų modernia šalimi, kol nepradės gerbti pagrindinių demokratijos principų ir religijos laisvės.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Gerb. pirmininke, šiandienos diskusija dar kartą įrodo, kad Taryba yra silpnoji ES dalis. Šie Parlamento rūmai priėmė labai aiškią poziciją dėl žmogaus teisių, o ledi Ashton Komisijos vardu pasakė įspūdingai aiškią kalbą. Tuo tarpu iš Tarybos išgirdau tik tai, kad ji smerkia abi puses už jų naudotą prievartą.

Žinoma, smurtas iš uigūrų pusės taip pat smerktinas. Bet argi galime tai palyginti su tuo, ką daro komunistų diktatoriai, kurie nieko nepasimokė iš skerdynių Tiananmenio aikštėje, brutaliais ir kruvinais būdais slopina ištisą tautą ir grasina šiems žmonėms etnoidu planinio apgyvendinimo politikos priemonėmis? Argi galime lyginti tai su incidentais, kurie yra tikrų tikriausios Kinijos propagandos išraiškos, kurių tarptautiniu mastu niekas netiria? Nemanau.

Šiuo metu uigūrai kaltinami separatizmu. Tačiau ar galime tai vadinti separatizmu, jei mano namas dega ir aš noriu iš jo pabėgti? Argi separatizmu galima vadinti situaciją, kai žmogus neteisėtai įkalinamas ir nori pabėgti? Tai nėra separatizmas, tai noro gyventi išraiškos. Jei uigūrams Kinijoje būtų suteikta erdvė gyventi savo gimtojoje žemėje, laisvai ir oriai, jokio separatizmo nebūtų. Tai vienintelis būdas išvengti separatizmo.

Uigūrai nėra mažuma, jie žmonės, panašiai kaip švedai, kurių bendras skaičius mažesnis už kinų hanų. Bet negi tauta laikoma neteisčia vien todėl, kad yra mažesnė? Ar privalome lenktis didesnei tautai tik todėl, kad ji didesnė? Nemanau. Todėl mes, Europos Sąjunga, turime svarbią misiją.

Aš atstovauju Miunchenui, o Pasaulio uigūrų kongreso štabas ir yra Miunchene. Nepriklausomos tarptautinės radijo, televizijos ir interneto naujienų organizacijos „Radio Liberty“ ir „Radio Free Europe“ taip pat turėjo savo būstines Miunchene. Mes vis dar didžiujamės tuo metu buvę laisvės balsu. Esu įsitikinęs, kad vieną dieną taip pat galėsime didžiulotis buvę laisvųjų uigūrų centru ir tikiuosi, vieną dieną visi uigūrai mėgausis šia laisve.

Evelyne Gebhardt (S&D). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, labai aiškiai reikia pasakyti vieną dalyką: Kinijoje veikia sistema ir mes nenorime, kad ši sistema sužlugtų. Mes gerbiame Kinijos sistemą. Tačiau tai nereiškia...

(B. Posselt nutraukė kalbančiąją)

Mes gerbiame vieningą Kinijos sistemą. Vis dėlto tai nereiškia, kad nereikia gerbti Kinijos žmonių įvairovės. Būtent to mes, socialdemokratai, ir reikalaujame.

Mes norime, kad Kinijoje būtų gerbiama piliečių teisės, žmogaus teisės ir tautos teisės. Norime, kad žodžio laisvė taip pat būtų gerbiama. Mes norime, kad žurnalistai galėtų laisvai stebėti įvykius ir pranešti apie realią situaciją. Būtent to mes norime ir labai aiškiai norėtume pasakyti savo kolegoms Kinijoje: mes norime, kad tai, kas mums yra vienas iš svarbiausių principų, būtų pagrindinis principas ir Kinijoje. Žmogaus teisės yra universalios visame pasaulyje. Ką mums visuomet sako politikai: pirmiausia išspręskime socialines problemas, o tada pakalbėsime apie žmogaus teises. Tokia pozicija nėra teisinga. Turėtų būti atvirkščiai. Pirmiausia žmogaus teisės, o tada socialinės teisės, kurios iš esmės yra neatsiejama žmogaus teisių dalis.

Todėl mane labai nuvylė jūsų žodžiai, gerb. Bildtai. Jūs tarsi sakėte: dirbkime visi kartu ekonominiame lygmenyje, nes tai svarbiausias mūsų rūpestis, o visa kita mums nelabai ir terūpi. Toks požiūris netinkamas.

Turime vadovautis Europos Komisijos pozicija, t.y. sakyti, kad pirmiausia norime suformuoti mūsų darbo pagrindą, kuriuo galėtume paremti tolesnį bendradarbiavimą, nes mes iš tiesų norime bendradarbiauti, tačiau tas pamatas turi būti ne bet koks, o paremtas žmogaus orumu.

Nirj Deva (ECR). - Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti C. Bildtą, puiki kalba. Aš tikiu tautinės valstybės sienomis, kaip jas apibrėžia Jungtinės Tautos, todėl nepritariu su separatistais susijusiam smurtui pasaulyje, nesvarbu, ar tai būtų Kašmyre, Indonezijoje, Šri Lankoje, kur gimiau, Šiaurės Airijoje, kur patyriau, ką reiškia bombos, Ispanijoje ar net Kinijoje.

Man gaila, kad Kinijoje, ES labai svarbioje šalyje, 1 680 žmonių buvo sužeista, o 184 nužudyti. Problema prasidėjo žaislų fabrike ir išplito. Tarp nužudytųjų 137 buvo kinai hanai, o 46 kinai uigūrai. Liūdni faktai. Šiuos įvykius turime pasmerkti.

Jei šiuos veiksmus paskatino ir sukurstė išorinės jėgos, ypač separatistų fundamentalistų jėgos, tokiu atveju jos turi būti kaltinamos Tarptautiniame kriminaliniame teisme.

Jei neramumai kilo dėl vidaus priežasčių, tuomet tai Kinijos policijos reikalas. Gyvename mažame pasaulyje. Turime sugebėti gyventi kartu. ES yra puikus to pavyzdys. Pritarimas separatizmui bet kurioje pasaulio vietoje prieštarauja ES dvasiai. Mes negalime vienyti Europos ir tuo pat metu raginti suskaldyti Kiniją. Tai tiesus kelias į chaosą ir konfliktus.

Csaba Sógor (PPE). - (HU) Svarbiausias klausimas – kokia turėtų būti mūsų pozicija? Kurioje pusėje esame: Kinijos ar Tiananmenio aikštėje nukentėjusių žmonių? Ar esame už Tibetą, ar už Kiniją? Ar esame Kinijos ar uigūrų regiono pusėje? Ar esame 1,2 mlrd. kinų pusėje, ar 8 mln. uigūrų pusėje? Kam pritariame: represijai, svetimo gyvenimo būdo primetimui, tačiau užtikrinant patogų gyvenimą, sveikatos apsaugą ir turtus, ar palaikome prasčiokus su klajoklių praeitimi, kurie neša skurdą ir ligas, tačiau siekia išsaugoti savo identitetą bei laisvę? Vieno ar dviejų kolegų Parlamento narių kalbos priminė buvusių Rytų Europos režimų diktatorių kalbas. Ar gali 11 vaikų motina būti teroristė? Kalbu apie moterį, kuri buvo pasodinta į kalėjimą, o du jos vaikai vis dar kali. Kurioje tuomet mes pusėje? Štai kur klausimas. Ar mes už simbolinę autonomiją, ar už tikrą autonomiją? Ar mes už represiją, svetimą gyvenimo būdą, uigūrų gamtos išteklių išnaudojimą, ar už kultūrų, laisvės ir tautų apsisprendimo teisės išsaugojimą? Man nesunku nuspręsti, kurioje pusėje stoviu aš. Tikiuosi, kad tai aišku ir mano kolegoms Parlamento nariams. Turime susidraugauti su Kinija, kad ji galėtų iš mūsų pasimokyti. Turime tai daryti rodydami pavyzdžius žmogaus teisių, laisvių, apsisprendimo ir autonomijos srityse. Mūsų dar laukia daug darbo. Tai sakydamas mėstau apie naujai prisijungusias šalis.

Emine Bozkurt (S&D). - (NL) Išklausu Tarybos ir Komisijos atstovų įvadinę kalbas ir, galbūt dėl to kaltas vertimas, nė karto neišgirdau žodžio „uigūrai“, žinoma, kalbu apie šiandien mūsų aptariamus uigūrus. Gedime dėl šimtų žuvusiųjų ir dar daugiau sužeistų.

Europos Sąjunga tvirtai pasisako už pagrindines teises, žmogaus teises, pilietines teises ir teisę į taikias demonstracijas. Matome, kad visos šios teisės grubiai pažeidinėjamos. Nereikia net sakyti, kad įvadinėse kalbose girdėjome apie poreikį palaikyti dialogą. Tai pabrėžti norėčiau ir aš. Toks dialogas be galo svarbus. Tikrai norėčiau sužinoti iš Tarybos ir Komisijos, kokių realių priemonių jos ketina imtis?

Reinhard Bütikofer (Verts/ALE). - (DE) Gerb. pirmininke, šioje diskusijoje aptarinėjame žmogaus teisių universalumą, taip pat pasaulinės partnerystės poreikį. Buvo paminėta ir harmoninga visuomenė. Tai vienas iš Kinijos komunistų partijos reklaminių šūkių, tačiau jis reiškia daug daugiau. Jis atspindi Kinijos žmonių viltį. Harmoninga visuomenė nėra autoritarinių santykių maskavimas. Aš tikiu, kad mūsų pareiga paremti Kinijos žmones jiems kuriant harmoningą visuomenę.

Partnerystė reiškia atvirus pokalbius. Kalbėdami apie Sindziangą turime paminėti ir uigūrus. Tačiau aiškus kalbėjimas nėra tas pats, kas konfrontacija. To reikėtų vengti.

Gerb. Posseltui norėčiau pasakyti dar vieną paskutinę mintį. Jis kalbėjo apie separatizmą. Na, suprantu, kad jūs Bavarijos partija apie tai išmano, tačiau aš manau, kad turėtume vadovautis E. Broku ir kalbėti apie „vienos Kinijos politikos“ tęsimą.

Struan Stevenson (ECR). - Gerb. pirmininke, būtų didžiulė klaida priskirti Kiniją tai pačiai kategorijai kaip kad kalbėjome apie Iraną. ES palaiko labai gerus santykius su Kinija ir manau, kad turime įsitikinti, kad mūsų diskusijos dėl pastarųjų įvykių tikslios ir paremtos faktais.

Liepos 5 d. incidento metu įvyko iš anksto apgalvota uigūrų ataka prieš kinus hanus. Kaip žinome, kai kurie uigūrų kovotojai yra islamo fundamentalistai, reikalaujantys atskiros valstybės. Jie suorganizavo žiaurią

ataką, kurios metu žuvo 137 kinai hanai. Taigi didžioji dauguma žuvusiųjų buvo kinai hanai. Kinijos vyriausybė visai teisingai nusprendė pasiųsti policiją ir kareivius, kad šie suvaldytų smurto protrūkius ir sustabdytų atsakomuosius hanų veiksmus prieš uigūrus. Ko gi kito reikėjo iš jų tikėtis? Taigi kviečiu savo kritiką paremti faktais ir nekaltinti kinų nepagrįstai.

Sabine Lösing (GUE/NGL). – (DE) Gerb. pirmininke, mano nuomone, ši konfliktas dažnai vaizduojamas labai vienašališkai. Sutinku su prieš tai kalbėjusiuoju, kad šiuo atveju dažnesnės uigūrų atakos prieš kinus hanus ir kai kurios jų paremtos rasistiniais argumentais.

(Šūksniai)

Skaičiau interviu su uigūrų tautybės moterimi, kuri teigė: „Ar norėtumėte, kad jus valdytų geltonieji komunistai?“ Uigūrai savo regione gali naudotis daugeliu privilegijų, pavyzdžiui, jiems leidžiama turėti daugiau vaikų, leidžiama praktikuoti savo religiją net ir darbo valandomis ir pan. Daug kinų hanų regione jiems pavydi.

Todėl vertindami šią situaciją turime atidžiai išanalizuoti visas priežastis ir pasekmes. Kartais problemos yra visai ne ten, kur mes manome. Turime būti atidūs, kad mūsų pozicija netaptų vienašališka.

Turime padėti kinams išspręsti savo problemas. Vienašališka pozicija, kuri šiuose Parlamento rūmuose yra tokia populiari, mano nuomone, yra pavojinga. Kinijos vyriausybės mažumų politikoje nestinga trūkumų. Tačiau daugelyje sričių matyti noras tobulėti. Todėl turėtume padėti Kinijai šiuo atžvilgiu bendradarbiaudami, tik bendradarbiavimas turi būti paremtas pasitikėjimu.

Carl Bildt, Tarybos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, ši diskusija iš tiesų atspindi problemų sudėtingumą. Buvo kalbėta ir apie skirtingas Kinijos sistemas, ir apie konkrečios sistemos raidą, žmogaus teisių svarbą ir poreikį padėti Kinijai tobulėti atviresnės visuomenės kryptimi, labiau atsižvelgti į žmogaus teises bei mažumų teisių problemas, taip pat ir visoje Kinijoje aktualias problemas.

Tačiau Kinija, deja, nėra vienintelė pasaulyje valstybė, susidurianti su smurto ir smurto prieš tautines mažumas problemomis, kurios pastarosiomis dienomis akivaizdžiai buvo matyti. Smurtas prieš tautines mažumas visuomet smerktinas. Tokius veiksmus reikia pasmerkti ir, iš istorijos žinant tokių klausimų sudėtingumą, galima tik paremti tuos, kurie stengiasi šioje situacijoje rasti sprendimą, paremtą žmogaus teisėmis.

Gerb. Bütikofer paminėjo harmoningos visuomenės sąvoką. Visi norime augti ir gyventi harmoningoje visuomenėje, todėl turime išsiaiškinti, ką galime padaryti, kad padėtume Kinijai tobulėti kuriant tokią visuomenę, kuri kiekvienam Kinijos piliečiui atrodytų harmoninga. Kol kas jie to nejaučia. Tiesą sakant, tokių visuomenių apskritai yra mažai. Tačiau leiskite pasakyti, kad pirmuose E. Brok, A. Severin ir G. Watson išakytuose sakiniuose buvo nemažai išminties, kuria galėtume pasinaudoti siekdami svarbių santykių su Kinija, įsisąmoninant kiekvieną šių sudėtingų santykių aspektą.

PIRMININKAVO: M. A. MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Laikinas Komisijos pirmininkas

Pirmininkas. – Diskusija baigta.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 149 straipsnis)

Helmut Scholz (GUE/NGL), raštu. – (DE) Konflikto sprendimas milijonams uigūrų Kinijoje – dialogas, o ne pasmerkimas. Mus smarkiai sukrėtė kruvini susidūrimai, žuvusiųjų ir sužeistųjų skaičius Sindziango regione. Policijos ir saugumo tarnybų veiksmai buvo perdėti ir pakenkė Kinijos vyriausybės tikslams skatinti plėtrą ir stabilumą. Tačiau kaltinti Kiniją kultūriniu genocidu neteisinga. Vyriausybė siekia pusiausvyros tarp mažumų autonomijos ir daugiatautės valstybės modernizavimo. Mūsų, Kinijos partnerės, pareiga paremti tokią plėtrą demokratijos ir teisės viešpatavimo neatmetant ypatingų istorinių, geografinių ir kultūrinių šios valstybės aspektų link. Šališka informacija užkirs kelią dialogui ir nepakeis politikos, kuri nepakankamai užtikrina žmogaus teises. Kinija, kartu su JAV ir Rusija, yra svarbi Europos partnerė. Finansinės krizės pažabojimas, skurdo mažinimas, klimato pokyčių stabdymas, energetikos saugumo užtikrinimas ir vandens tiekimo užtikrinimas – nė vieno iš šių tikslų nebus įmanoma pasiekti be Kinijos Liaudies Respublikos pagalbos. Didžioji dauguma uigūrų sunerimę dėl pastarųjų savaitių įvykių ir labiau už viską nori gyventi taikoje. Kinijos vyriausybė žino, kad šio konflikto neįmanoma išspręsti smurtu. Užuoat tęsdami dešimtmetį trunkančius mūsų įsikišimus iš šalies su savo netinkamais metodais, galėtume paskatinti dialogą tarp kinų hanų ir uigūrų

bei kitų tautinių mažumų. Struktūriškai apibrėžtas dialogas, skirtas paskatinti teisės viešpatavimą Kinijoje, yra daug svarbesnė Europos Parlamento užduotis.

10. Hondūras (diskusijos)

Pirmininkas. - Toliau – Tarybos ir Komisijos pasisakymai dėl padėties Hondūre.

Carl Bildt, *Tarybos pirmininkas.* – Gerb. pirmininke, pasaulis didelis. Esu dėkingas už suteiktą galimybę atkreipti dėmesį į situaciją Hondūre ir ten vykstančių įvykių rimtumą, ne tik Hondūro gyventojams, bet ir visam regionui. Pasistengsiu, kad mano pasisakymas būtų kiek įmanoma glaustesnis.

Nuo pat šios krizės pradžios praeitą mėnesį, pirmininkaujanti šalis pasmerkė karinius veiksmus, nukreiptus prieš prezidentą Zelaya, kuris, nepaisant viso kito, buvo išrinktas demokratiškai. Šie veiksmai prieštaravo Hondūro konstitucinei tvarkai.

Mes reikalavome atkurti šią konstitucinę tvarką ir raginame visas partijas ir institucijas susilaikyti nuo prievartos ir stengtis surasti greitą ir taikingą sprendimą.

Sprendžiant problemas įvairiose Europos regionuose, mano nuomonė tokia pati – kad būtent Europos Sąjunga turėtų imtis iniciatyvos ir tikėtis, kad likęs pasaulis pritars mūsų pastangoms, panašiai kaip mūsų politika paremti Amerikos valstybių organizacijos pastangas iškilusias problemas spręsti dialogu ir kompromisu.

Šiuo metu susiklostė tokia situacija, kad Hondūre nėra nė vieno mūsų ambasadoriaus. Taip pat šiuo metu su šiuo regionu neturime jokių diplomatinių kontaktų.

Mes palaikome Kosta Rikos prezidento Oscarą Ariaso, Nobelio taikos premijos laureato, pastangas užglaistyti egzistuojančius skirtumus. Kol kas tai atrodo gana sudėtinga iniciatyva ir daug kas pasakytų, jog nėra ko stebėtis. Tačiau mane pradžiugino žinia, kad šį šeštadienį bus naujas prezidento O. Ariaso pirmininkaujamas posėdis. Galime tik dar labiau jį paremti ir toliau abi konflikto puses raginti priimti kompromisus ir gerbti kiekvieną Hondūro konstitucijos punktą.

Be šios krizės, pasisakymo pabaigoje norėčiau pabrėžti, kaip svarbu surengti sąžiningus ir skaidrius rinkimus Hondūre. Teisės viešpatavimas ir žmogaus teisių paaisymas turi išlikti demokratinės vyriausybės pagrindu visame pasaulyje, Centrinėje Amerikoje, Lotynų Amerikoje ir, žinoma, kitose Amerikos dalyse.

Catherine Ashton, *Komisijos narė.* – Gerb. pirmininke, man ir vėl labai malonu trumpai prisidėti prie šios diskusijos dėl politinės krizės Hondūre savo kolegės Benitos Ferrero-Waldner vardu.

Po daugelio metų pertraukos Lotynų Amerika ir vėl išgyvena institucinio lūžio laikotarpį. Krizė Hondūre rodo teisės viešpatavimo ir institucinės konfliktų sprendimo sistemos trapumą kai kuriose Lotynų Amerikos šalyse ir tai, kaip šios šalys gali nugrimzti į krizę, ypač dabar, kai jos išgyvena stiprios politinės polarizacijos laikotarpį.

Komisija sureagavo nedelsdama. Mes išreiškėme savo susirūpinimą dėl įvykių Hondūre ir pabrėžėme didžiulę teisės viešpatavimo, demokratijos ir demokratiškai išrinktų institucijų svarbą. Mes paraginome visas susijusias šalis išspręsti nesutarimus taikiai, gerbiant šalies įstatymus ir palaikant dialogą, o kartu prisidedant prie taikos ir stabilumo šalyje.

Mes pasmerkėme kruvinus susidūrimus, ypač todėl, kad jie baigėsi prarastomis žmonių gyvybėmis, ir raginame visas susijusias šalis parodyti visą įmanomą santūrumą ir susilaikyti nuo bet kokio smurto. Komisija pareiškė, kad ji bus pasirengusi paremti visas iniciatyvas rasti taikingą būdą nugalėti šią krizę ir atkurti konstitucinę tvarką.

Kaip minėjo pirmininkas, mes parėmėme Amerikos valstybių organizacijos ir jos generalinio sekretoriaus J. M. Insulzos iniciatyvą, kuri, deja, nedavė jokių rezultatų. Mes išreiškėme pritarimą ir Kosta Rikos prezidento taikinimo pastangoms ir tikimės, kad jos padės taikiai išspręsti krizę.

Po įvykių Hondūre ir pasikonsultavus su Centrinės Amerikos valdžia bei ES valstybėmis narėmis buvo nuspręsta atidėti kitą derybų etapą tikintis asociacijos sutarties su Centrine Amerika. Minėtas derybų etapas turėjo vykti Briuselyje liepos 6–10 d. Vis dėlto tikime, kad derybos bus atnaujintos, kai tik bus įmanoma.

Kaip sakė pirmininkas, dėl susiklosčiusios sudėtingos situacijos, ES pirmininkaujančios šalies ambasadorius šalyje buvo iškviestas pasitarti, o visi kiti ambasadoriai taip pat paliko šalį.

Glaudžiai bendradarbiaudami su pirmininkaujančia šalimi ir valstybėmis narėmis mes ir toliau ieškosime būdų, kaip geriausiai galėtume prisidėti prie šios krizės sprendimo. Kol kas nenuspręsta sustabdyti mūsų bendradarbiavimo, tačiau su biudžetine parama susiję finansiniai išmokėjimai sustabdyti.

Mes puikiai žinome, kad įvykiai Hondūre gali sukurti pavojingą precedentą – žingsnį atgal kalbant apie demokratiją, ir gali destabilizuoti regioną. Todėl mes ir toliau atidžiai stebime situaciją ir pritariame visoms pastangoms surasti taikų sprendimą. Mes ir toliau informuosime Parlamentą apie tolesnius įvykius.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, PPE frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, tai, kad išrinktasis prezidentas buvo išvesdintas iš savo namų *manu militari*, įsodintas į lėktuvą ir išmestas svetimoje šalyje, demokratinio požiūriu turi būti kategoriškai ir besąlygiškai pasmerkta.

Gerb. pirmininke, todėl norėčiau pasakyti, kad daugelio gerbiamų analitikų, tokių kaip Mario Vargas Llosa, pastebėjimas bet kuriuo atveju yra labai svarbus: labiausiai įtartini nuverstojo prezidento Zelaya šalininkai, kuris, beje, užsitarnavo visų politinių partijų paramą, įskaitant ir jo paties, buvo atstovai režimų, kuriems būdingi nuolatiniai žmogaus teisių pažeidinėjimai ir laipsniškas individo teisių mažinimas, kaip praeito pranešimo metu pripažino šis Parlamentas.

O dabar reikia rasti šios situacijos sprendimą. Tarybos pirmininkas yra pasakęs: Europos Sąjunga turi palengvinti grįžimą prie normalios demokratijos padėties remiant tu žmonių pastangas, kurie stengiasi stabilizuoti situaciją, t.y. Kosta Rikos prezidento Óscaro Ariaso.

Antra, turint galvoje ateinančius prezidento rinkimus, Europos Sąjunga turi perduoti visą savo rinkimų stebėjimo patirtį Hondūrai ir turi būti pasirengusi išsiųsti ES rinkimų stebėjimo misiją.

Pagaliau, Tarybos pirmininke, labai svarbu, kad Europos Sąjunga veiktų nuosekliai ir netaikytų dvigubų standartų. Nepriimtina, kad iš vienos pusės Europos Sąjunga stengtųsi palengvinti ir sustiprinti dialogą su vienintele nedemokratiška šalimi regione, o iš kitos – verstų vienos skurdžiausių Lotynų Amerikos šalių gyventojus mokėti už savo lyderių klaidas.

Tarybos pirmininke, Komisijos nary, taip pat manau, kad Europos Sąjunga turėtų aktyviai dalyvauti šiame regione, kaip kad minėjo C. Bildt. Toks aktyvus dalyvavimas šiuo metu matyti derybose dėl asociacijos sutarties, kurios netrukus pasieks svarbiausią tašką. Gerb. pirmininke, negalime leisti, kad nekalti žmonės kentėtų dėl kaltųjų ir todėl manau, kad kai konfliktas bus išspręstas, mums reikia dar kartą apsvarstyti grįžimą prie derybų stalo.

Luis Yañez-Barnuevo García, S&D frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, mes prisidėjome prie vieningo šių įvykių pasmerkimo ne tik dėl pačios situacijos rimtumo ir konstitucinės tvarkos sulaužymo, kaip kad pabrėžė Tarybos pirmininkas ir Komisijos narys, bet ir dėl to, kokį rimtą precedentą tai sukuria regione, kuris sunkiu darbu ir intensyviomis pastangomis sugebėjo atkurti demokratiją, išskyrus retas išimtis.

Todėl tokios situacijos negalime toleruoti. Europos Sąjunga ir valstybės narės pasielgė teisingai atšaukdamos savo ambasadorius, nutraukdamos bet kokią bendradarbiavimą ir sustabdydamos bet kokias derybas su regionu. Sutinku su Tarybos pirmininku ir Komisijos pirmininku, kurie teigia, jog privalome paremti Kosta Rikos socialdemokratiškų pažiūrų prezidento, Nobelio taikos premijos laureato, Óscaro Ariaso pastangas konfliktą išspręsti derybų būdu ir neprovokuoti jokio represinio smurto ar sukilimų.

Dabar ne laikas analizuoti tikras ar numanomas klaidas, kurias galbūt padarė prezidentas Zelaja, nes šiuo metu tai nėra svarbiausia. Dabar reikia analizuoti labai rimtą konstitucinės tvarkos Hondūre pažeidimą, kurį įvykdė ginkluotos pajėgos (su Kongreso pagalba ir teisėtais, nors visiškai neteisėtais ir nelegaliais būdais).

Dar bus pakankamai laiko apsvarstyti jo ateitį, tačiau dabar, be jokių abejonių, turime reikalauti M. Zelaya grąžinimo. Iki 2010 m. jis yra konstitucinis šalies prezidentas.

Izaskun Bilbao Barandica, ALDE frakcijos vardu. – (ES) (*Trumpai kalba baskų kalba.*) Gerb. pirmininke, kalbėjau baskų kalba, kuri yra mažumos kalba ir šiuose rėmuose dar nepripažinta oficialia kalba. Basque. Tikiuosi, kad ateityje ji taps oficialia, kaip ir kitos kalbos, ir kad galėsime kalbėti mano gimtąja Baskijos šalies kalba.

Aš ir mano frakcija sutinka, kad reikia pasmerkti perversmą, vadinkime daiktus savo vardais, kuris įvyko Hondūre. Kai kurie gali manyti, kad klaidinga buvo mėginti išsiaiškinti žmonių valią, tačiau mes čia esame ne tam, kad tai analizuotume. Taip pat sutinku, kad tiek Komisija, tiek Taryba turi stengtis palengvinti

sugriautos konstitucinės ir institucinės tvarkos atkūrimo procesą ir užtikrinti, kad teisėtai žmonių išrinktas Hondūro prezidentas būtų grąžintas.

Man taip pat kelia nerimą tai, kad kai kurie vyriausybės nariai, net ir atliekantys oficialias diplomatinės misijas Hondūre, kurios, kaip girdėjome, buvo atšauktos, taip pat buvo užpulti. Suprantama, kaip ir Komisijos atstovas, mano frakcija pritaria visiems Amerikos valstybių organizacijos veiksams, kurių tikslas išspręsti šį konfliktą.

Mano frakcija mano, kad mes Europoje turime padėti stiprinti demokratiją Hondūre, siekti užtikrinti pagrindines teises ir garantuoti, kad politinis dialogas būtų vienintelė priemonė, naudojama šiai problemai spręsti.

Nereikia net sakyti, kad mes taip pat pritariame Nobelio taikos premijos laureato Óscaro Ariaso atliekamam darbui ir tikimės, kad kai tik minėtos priemonės bus įgyvendintos, 2009 m. lapkritį galės būti surengti rinkimai, kurių metu bus užtikrinamas skaidrumas, pagarba demokratinei sistemai ir žmogaus teisėms. Taip pat tikiuosi, kad ši situacija leis mums tęsti derybas dėl asociacijos sutarties su Europos Sąjunga.

Raül Romeva i Rueda, Vets/ALE frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, aš taip pat norėčiau pasinaudoti šia proga ir išreikšti mūsų rūpestį dėl pastarųjų įvykių Hondūre.

Kaip Santykių su Centrinės Amerikos šalimis delegacijos pirmininko pavaduotojas, situaciją šioje šalyje ir visame regione stebiu jau keletą metų. Labai reikšmingas faktas, kad šį klausimą Parlamento rūmuose aptarinėjame pirmąją politinių diskusijų dieną. Tai rodo šios problemos svarbą ir aktualumą. Deja, šis įvykis laikomas pirmuoju *coup d'état* Centrinės Amerikos šalyje 21 amžiuje ir to nereikėtų pamiršti.

Todėl aš ne tik smerkiu šį *coup d'état* prieš prezidentą M. Zelaya, bet ir raginu Europos Sąjungą nepripažinti perversmo lyderio Roberto Micheletti. Be to, mano nuomone, labai svarbu, kad Europos Sąjunga pareikalautų, nors, tiesą sakant, ji tą jau daro, kad konstitucinė tvarka būtų atkurta. Labai svarbu, kad 2009 m. lapkritį rinkimai būtų rengiami rimtai, atsakingai ir būtų patikimi. Turint tai galvoje, aš džiaugiuosi, kad kalbos dėl asociacijos sutarties su regionu nutrauktos, bent jau kuriam laikui.

Taip pat prašau, kad nutrauktume pagalbos teikimą ir prekybos srityje, kaip pasielgė Pasaulio bankas ar Jungtinės Valstijos, žinoma, išskyrus humanitarinę pagalbą.

Be šių priemonių taip pat svarbu atlikti aiškų ir trumpą tyrimą, kurio metu būtų nustatyta, kas yra atsakingas už šį *coup d'état*. Akivaizdu, kad už tai atsakingas ne vienas asmuo, kad šioje situacijoje daug kas turi savų interesų, o kai kuriais atvejais mes net nežinome, kas jie tokie.

Mano nuomone, siekiant atkurti demokratiją šalyje, Europos Sąjunga turi paraginti atlikti tokį tyrimą, o kad tai būtų įmanoma, turime nusiųsti nuolatinę tarptautinę delegaciją, kuri padėtų šalyje atsirandantiems judėjimams.

Willy Meyer, GUE/NGL frakcijos vardu. – (ES) Gerb. pirmininke, po perversmo praėjus keturioms dienoms mano frakcija Parlamente nusprendė išsiųsti mane į Tegucigalpą, kad galėčiau apžiūrėti *in situ*, kokias pasekmes turėjo šis karinis perversmas, šis *coup d'état*. Būdamas Tegucigalpoje pamačiau tai, ką pamatyti po kiekvieno karinio perversmo: represija, ribota laisvė, perversmui nepritarusių parlamento narių areštai, socialinių grupuočių lyderių įkalinimas, sužeistų žmonių pripildytos ligoninės, komendanto valandos. Štai kokią vaizdą pamačiau.

Pritariu Tarybos ir Europos Komisijos reakcijai, nes esant tokiai situacijai tai vienintelė įmanoma reakcija. Pirma, būtina laikytis visų Amerikos valstybių organizacijos išleistų rekomendacijų. Šioje vietoje norėčiau pasakyti, kad susitikimo su Amerikos valstybių organizacijos generaliniu sekretoriumi metu pamačiau, kad šiuo klausimu jų pozicija labai aiški: bet kokie perversmo lyderio Roberto Micheletti neteisėtos vyriausybės veiksmai bus laikomi niekiniais ir neturinčiais jokios galios, todėl Amerikos valstybių organizacija nusprendė nepaisyti jokių šios vyriausybės vykdomų rinkimų.

Tikiuosi, kad Europos Sąjunga elgsis taip pat, ir nė vienas šios vyriausybės veiksmas nebus laikomas teisėtu. Todėl tokiomis aplinkybėmis negalime stebėti rinkimų, kuriuos vykdytų perversmu valdžią pasiekusi vyriausybė.

Manau, kad ši savaitė bus lemtinga. Prezidentas M. Zelaya, vienintelis Hondūro prezidentas, labai aiškiai apibūdino savo poziciją: jis palauks dar vieną savaitę ir, jei per savaitę derybų Kosta Rikoje metu nebus nuspręsta, jog jis turi grįžti, jis vis tiek sugrįš.

Todėl atsižvelgiant į vienintelio teisėto prezidento sprendimą, tikiuosi, kad Parlamentas, Europos Sąjungos institucijos, Taryba ir Komisija pritaris jo sprendimui, kaip tai daro Amerikos valstybių organizacija, Jungtinės Tautos ir netgi Jungtinės Valstijos. Manau, kad norint išlaikyti gerą Parlamento vardą, labai svarbu išlaikyti tokią poziciją, t.y. reikalauti atkurti konstitucinę galią ir grąžinti į postą prezidentą M. Zelaya.

Kolegos Parlamento nariai, tikiuosi prieisime prie griežtos nuomonės, kad šie Parlamento rūmai besąlygiškai smerkia *coup d'état* ir reikalauja grąžinti prezidentą M. Zelaya į postą. Taip pat tikiuosi, kad pritarisime visoms tarptautinių organizacijų iniciatyvoms.

Kader Arif (S&D). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, norėčiau pradėti išreikšdamas savo pritarimą anksčiau kalbėjusiesiems dėl griežčiausio *coup d'état*, kuris buvo suorganizuotas Hondūre prieš prezidentą M. Zelaya, pasmerkimo. Despotiškas jo sulaikymas ir ištėmimas į kitą šalį prieštarauja konstitucinei tvarkai ir tai reikia ištaisyti kaip galima greičiau. Karinis perversmas, po kurio Roberto Micheletti pasiskelbė naujuoju prezidentu, primena juodžiausius laikus Centrinės Amerikos istorijoje, ir ši ataka prieš demokratiją, mūsų nuomone, yra nepriimtina.

Todėl pritariu Amerikos valstybių organizacijos sprendimui suspenduoti Hondūro dalyvavimą organizacijoje ir ieškant sprendimo pasinaudoti prezidento Oscarо Ariaso paslaugomis.

Vis dėlto, Komisijos nary, man didelį nerimą kelia Europos Sąjungos komerciniai santykiai su šia šalimi. Jau keletą mėnesių tarp Europos Komisijos ir Centrinės Amerikos vyksta derybos dėl naujos kartos asociacijos sutarties. Tačiau dėl *coup d'état* praėjusį savaitę planuoti susitikimai buvo atšaukti. Dėl to reiktų džiaugtis. Maniau, kad supratau jus, tačiau norėčiau daugiau smulkmenų. Ar Komisija nusprendė suspenduoti derybas kol situacija Hondūre grįš į įprastą vėžes? Būtent to prašau aš ir mano politinė frakcija, tačiau norėčiau sužinoti smulkiau apie Komisijos poziciją šiuo klausimu.

Kitas man rūpimas klausimas – Specialioji darnaus vystymosi ir gero valdymo skatinamoji priemonė, kitaip vadinama „GSP plus“, kuria naudojasi Hondūras. Po *coup d'état* keletas pilietinės visuomenės organizacijų pranešė apie despotiškus sprendimus ir žmogaus teisių pažeidinėjimus, ypač susijusius su laisve laisvai judėti, teise bendrauti ir žodžio laisve. Europos Komisija šiuo klausimu turi būti griežta. „GSP plus“ iniciatyva, kurios teikiama parama priklauso nuo aiškių išipareigojimų. Įrodymų daugiau nei pakankamai, kad kiltų abejonių, ar Hondūras tikrai vykdo savo išipareigojimus vadovaujant prezidentui, kuris tokiu pasiskelbė pats. Todėl raginu Komisiją išanalizuoti galimybę laikinai suspenduoti Hondūrai pagal „GSP plus“ taikomas lengvatas.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL). – (FR) Gerb. pirmininke, mūsų taiką aukštinantys principai neturi sudaryti tokio įspūdžio, reikalaudami abiejų konflikto pusių susilaikyti nuo smurto, mes manome, kad *coup d'état* Hondūre kaltininkai ir konstitucinė vyriausybė yra vienodai kalti. Šiuo atveju maištininkų, kurie kovoja už tai, kad būtų grąžintas prezidentas M. Zelaya, naudojamos priemonės yra teisėtos.

Centrinės ir Pietų Amerikos vadovų ir vyriausybių dalyvavimas siekiant užtikrinti konstitucinio prezidento Manuelio Zelaya grąžinimą į valdžią rodo, kad visas žemynas nori kartą ir visiems laikams pabaigti *coups d'états* ir diktatorių valdžios laikotarpį.

Po vieningų JT ir visų regioninio bendradarbiavimo organizacijų sprendimų, Europa turi atlikti savo vaidmenį šioje kovoje, nes tai iš tiesų yra kova, o ne susitarimas. Tai istorinė kova. Europa turi nutraukti visus politinius ir komercinius ryšius, visas derybas su šiuo skaldytojišku režimu, kol prezidentas M. Zelaya besąlygiškai ir nediskutuotinai bus grąžintas į postą, nes kalbant apie demokratiją, jokių diskusijų būti negali. Europa turi paraginti Obamos administraciją ir Jungtines Valstijas taip pat nutraukti komercinius ir karinius ryšius su šiuo režimu. Tai kaina, kurią turime sumokėti siekdami įrodyti, jog atitinkame principus, kurių taip dažnai skelbiamės besilaikantys, ir taip įgyti moralinę teisę kritikuoti kitus.

Bogusław Sonik (PPE). – (PL) Gerb. pirmininke, situacija Hondūre reikalauja, kad Europos Sąjunga tęstų konkrečius ir ryžtingus veiksmus, skirtus stabilizuoti situaciją, atkurti konstitucinę tvarką ir užkirsti kelią tolesniam konfliktui tarp nuverstojų prezidento M. Zelaya šalininkų ir oponentų. Todėl pritariu I. Salafancos pasiūlytai iniciatyvai kaip įmanoma greičiau išsiųsti Europos Parlamento misiją į Hondūrą.

Kaip įmanoma greičiau reikia priversti nesutariančias šalis pradėti derybas, kurių metu būtų pasiektas sutarimas grąžinti prezidentą M. Zelaya į postą ir baigti savo kadenciją su sąlyga, jog jis nekeis konstitucijos punkto, draudžiančio prezidento perrinkimą antrai kadencijai. Toks sprendimas suteiktų viltį stabilizuoti situaciją, nors tai ir nebūtų priimtina abiem...

(Pirmininkas nutraukė kalbantįjį)

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). - (EL) Gerb. pirmininke, aš manau, kad kaip Europos Parlamentas ir kaip Europos Sąjunga, turime padaryti viską, kad perversmas Hondūre truktų kuo trumpiau, prezidentas M. Zelaya būtų grąžintas į savo šalį ir uždaras karinių perversmų ratas Lotynų ir Centrinėje Amerikoje galiausiai būtų nutrauktas.

Turime atsižvelgti į pastaraisiais metais daugelyje šalių padarytą didžiulę pažangą ir demokratinius pokyčius, pokyčius, kurie įtvirtino konstitucines ir demokratines laisves, kurie gina politikos prieš nekontroliuojamą rinkos padėtį siekiant ją užimti koncepciją ir kurie nutraukė ilgus metus varžiusius neokolonializmo pančius. Dėl šių priežasčių manau, kad turėtume apsvarstyti didžiulę Europos atsakomybę vykdyti taikius veiksmus tarptautiniu lygmeniu ir atkurti demokratinius saitus ir solidarumo saitus su žmonėmis ir šalimis kitapus Atlanto.

Carl Bildt, Tarybos pirmininkas. – Gerb. pirmininke, manau, kad visi pasisakiusieji, įskaitant ir mane, kalbėjo laikydamiesi pozicijos ginti demokratiją ir konstitucinę tvarką Lotynų Amerikoje. Tai savaime reiškia ir pastarųjų įvykių pasmerkimą. Kad ir kaip būtų, negalima pasiūsti karinių tarnybų suimti prezidento ir išsiųsti jį iš šalies. Nepaisant aplinkybių mūsų pozicija turi būti aiški. Ji ir yra aiški.

Tačiau norint išspręsti šią situaciją, reikia kažkiek prisitaikyti, ieškoti kompromisų. Sprendžiant iš to, ką išgirdau iš I. Salafrancos ir kitų, visi sutinka, kad prezidentas O. Arias tikriausiai yra tinkamiausias asmuo siekiant kompromiso šioje situacijoje. Tikriausiai jam teks praleisti nemažai laiko derantis su abiejų pusių atstovais ir manau, kad mūsų parama bei kitų Amerikos valstijų parama jam bus labai svarbi.

Jis turi priimti sprendimą, o kiti turi su juo sutikti. Tačiau, be jokių abejonių, remiantis tuo, ką sakiau pradžioje, mūsų tikslas yra konstitucinės tvarkos atkūrimas. O kalbant apie konstitucinės tvarkos atkūrimą, būtina grąžinti valdžią prezidentui M. Zelaya. To tikriausiai nepakaks ir didelė tikimybė, kad prireiks ir kitų veiksmų siekiant atkurti konstitucinę tvarką.

Taigi, reikalaudami grąžinti prezidentą M. Zelaya mes reikalaujame atkurti konstitucinę tvarką, kuri yra būtina nors ir ne vienintelė mūsų santykių su Hondūru, Hondūro plėtros ir šios pasaulio dalies konstitucinės tvarkos patikimumo sąlyga.

Pirmininkas. – Diskusija baigta.

11. Pirmininkų konferencijos siūlymai: Žr. Protokolą

12. Kito posėdžio darbotvarkė: Žr. Protokolą

13. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 17.30)